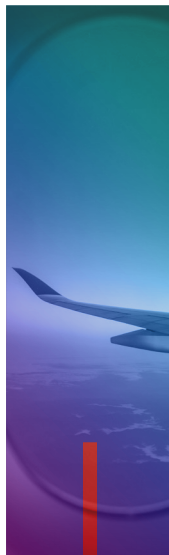

TOURISM ECONOMIC

รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว **REVIEW**

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1/2565

BCGG

ISSN 2697-5513

9 772697 551004 >

TOURISM **ECONOMIC**

รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว **REVIEW**

05

สถานการณ์การท่องเที่ยวโลก
ในปี 2564

26

สถานการณ์การท่องเที่ยวไทย
ในปี 2564

62

62

สกุลเงินดิจิทัลกับอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวไทย

47

47

โมเดลเศรษฐกิจ BCG กับ
การพัฒนาการท่องเที่ยว
ของไทย

80

80

มุมมองใหม่ต่อการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ

45

ตารางจำนวนนักท่องเที่ยว
ชาวต่างชาติ/รายได้

94

92

บทสรุป

46

ตารางจำนวนผู้เยี่ยมเยือน
ชาวไทย/รายได้

94

ผลกระทบของอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวต่อระบบเศรษฐกิจ
ของประเทศ

คณะที่ปรึกษา
นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นายโชติ ตราชู
ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นายอารักษ์ บุษยชัย
รองปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

บรรณาธิการอำนวยการ
นายอารักษ์ บุษยชัย
รองปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กองบรรณาธิการ
นายชาคริต ปีตาบุหงศ์
ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยว
และกีฬาและทีมงานกองเศรษฐกิจ
การท่องเที่ยวและกีฬา

จัดทำโดย
สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
เลขที่ 4 ถนนราชดำเนินนอก แขวงวัดโสมนัส
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100
โทรศัพท์ : 0-2283-1681
โทรสาร : 0-2283-1638
Email : est.mots@gmail.com

บรรณาธิการแถลง

เริ่มต้นปีที่ 3 ของรายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยวที่ยังคงให้ความสำคัญกับสถานการณ์การท่องเที่ยวโลกและประเทศไทยภายใต้การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ยืดเยื้อเป็นเวลากว่า 2 ปี ถึงแม้จะมีการรายงานจากองค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) ที่แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา และคาดการณ์สถานการณ์การท่องเที่ยวโลกมีแนวโน้มที่จะเริ่มฟื้นตัวในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี พ.ศ. 2565 หรืออย่างช้าในปีถัดไป แต่ยังมีปัญหาอุปสรรคสำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ยังรออยู่ ทั้งในเรื่องของปัญหาการว่างงาน รายได้ที่ลดลง และค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวที่สูงขึ้นจากข้อจำกัดเรื่องจำนวนที่นั่งและจำนวนผู้โดยสาร รวมทั้งค่าใช้จ่ายเงื่อนไขการเดินทางเข้าออกของแต่ละประเทศ เช่น ค่าประกันสุขภาพ ค่าที่พักในการกักตัว และค่าตรวจหาเชื้อโควิด-19 เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่อาจมีผลต่ออุปสงค์ (Demand) ด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งปัญหาการขาดความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะให้ความสำคัญกับประเด็นด้านสุขภาพและสุขอนามัยเพิ่มมากขึ้น และที่เป็นประเด็นร้อนที่ต้องจับตามองสถานการณ์อย่างใกล้ชิดคือ สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนที่จะยืดเยื้อไปอีกนานเท่าไร ถ้ายังนานก็อาจส่งผลกระทบต่อการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวระหว่างประเทศของโลกและของไทยให้ชะงักงัน

ที่ผ่านมา ประเทศไทยได้จัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อผ่อนคลายความเข้มงวดของมาตรการป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมาโดยตลอดเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดที่จัดได้ว่าเริ่มอย่างจริงจังในช่วงกลางปี พ.ศ. 2564 เป็นต้นมา เริ่มจาก

โครงการภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์ โครงการสมุย พลัส โมเดล และโครงการ Test & Go ซึ่งเริ่มเห็นผลบวกในช่วงปลายปี พ.ศ. 2564 ที่จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มสูงขึ้นจนมีสัดส่วนร้อยละ 75.2 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยทั้งปีในช่วงเวลาเพียง 2 เดือน (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2564) เท่านั้น อย่างไรก็ตาม สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เที่ยวในประเทศ (ไทยเที่ยวไทย) ยังคงมีจำนวนลดลงจากปีที่ผ่านมามากถึงร้อยละ 41.4 สาเหตุหลักมาจากสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งได้ปิดให้บริการ รวมทั้งการดำเนินมาตรการควบคุมพื้นที่อย่างเข้มงวดในบางจังหวัดของประเทศ ถึงแม้ภาครัฐจะออกมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวด้วยโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการเราเที่ยวด้วยกัน โครงการทัวร์เที่ยวไทย เป็นต้น รวมทั้งการกำหนดให้มีวันหยุดยาวในเทศกาลต่าง ๆ ก็ตาม ซึ่งคาดว่าจะตลาดการท่องเที่ยวไทยจะฟื้นตัวในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกับการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวโลก

ทั้งนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาคาดว่าในปี พ.ศ. 2565 ประเทศไทยจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติมาท่องเที่ยวประมาณ 5-15 ล้านคน สร้างรายได้ประมาณ 8 แสนล้านบาท ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด และสำหรับไทยเที่ยวไทย คาดว่าตลอดปี พ.ศ. 2565 จะมีจำนวนคนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศประมาณ 160 ล้านคน-ครั้ง สร้างรายได้ประมาณ 7 แสนล้านบาท

สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาหวังว่ารายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยวรายไตรมาสฉบับนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้สนใจทุกท่านได้รับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ และการดำเนินนโยบายของภาครัฐ รวมทั้งเนื้อหาจากบทความที่เกี่ยวข้องมานำเสนอ หากมีข้อติชมประการใด ทีมบรรณาธิการยินดีและพร้อมที่จะรับฟังเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น

สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

สถานการณ์การท่องเที่ยวโลกปี พ.ศ. 2564 ยังคงได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 ที่ต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2563 ด้วยจำนวนผู้เดินทางระหว่างประเทศเพียง 413.51 ล้านคน ลดลงจากปีปกติ (ปี พ.ศ. 2562) ร้อยละ 71.6 แต่เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2563 ร้อยละ 4.5 เนื่องจากหลายประเทศเริ่มผ่อนคลายมาตรการการเดินทางระหว่างประเทศที่เข้มงวดลง และประชากรในประเทศต่าง ๆ ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 อย่างทั่วถึงมากขึ้น ถึงแม้จำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ในปี พ.ศ. 2564 มากกว่าเดิมถึงกว่า 3 เท่าตัวก็ตาม

ทั้งนี้ ภูมิภาคที่มีจำนวนผู้เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศกลับมาฟื้นตัว ได้แก่ ยุโรป และอเมริกา ในขณะที่ผู้เดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ตะวันออกกลาง และแอฟริกายังคงหดตัว และด้วยจำนวนผู้เดินทางท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2564 ที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศโดยตรงจากภาคการท่องเที่ยว (Tourism Direct Gross Domestic Product) ของโลก มีมูลค่าประมาณ 1.9 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ สูงกว่าปี พ.ศ. 2563 เล็กน้อย โดยมีมูลค่ารายได้จากการส่งออกสูงกว่า 7 แสนล้านเหรียญสหรัฐ และรายรับด้านการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อนักท่องเที่ยวอยู่ที่ประมาณ 1,500 เหรียญสหรัฐ เมื่อพิจารณารายไตรมาส พบว่า ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2564 การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศชะลอตัวลงแต่ปรับตัวดีขึ้นในไตรมาสที่ 2 และไตรมาสที่ 3 แต่ต้องเผชิญกับความท้าทายอีกครั้งในไตรมาสสุดท้าย ด้วยการระบาดหนักของโรคโควิด-19 ในหลายประเทศ ส่งผลให้จำนวนผู้เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศลดลงร้อยละ 30 จากไตรมาสก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2565 เป็นที่คาดการณ์ว่าทิศทางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศของโลกจะกลับมาฟื้นตัวในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี หรืออาจล่าช้าไปถึงปี พ.ศ. 2566 และจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติในปี พ.ศ. 2567 ปัจจัยหลักคือ มาตรการผ่อนคลายสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศของหลายประเทศ ตัวอย่าง

เช่น สหราชอาณาจักร ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป รัสเซีย ฮาวาย เปอร์โตริโก เม็กซิโก เบลีซ บาฮามาส นิวซีแลนด์ และไทย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ทิศทางการฟื้นตัวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในปี พ.ศ. 2565 คาดว่าจะเป็นไปอย่างจำกัดมากขึ้นจากเหตุการณ์สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนที่เริ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ของปี พ.ศ. 2565 ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อการท่องเที่ยวระหว่างประเทศในภูมิภาคยุโรป และส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายทางการคมนาคมขนส่งที่เพิ่มขึ้นจากราคาน้ำมันดิบโลกปรับตัวสูงขึ้น

เช่นเดียวกับสถานการณ์การท่องเที่ยวไทยในปี พ.ศ. 2564 ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 จนทำให้การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยทั้งของชาวต่างชาติและของคนไทย (ไทยเที่ยวไทย) ลดลงเป็นปีที่ 2 ติดต่อกัน สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ถึงแม้ประเทศไทยมีมาตรการผ่อนคลายข้อจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เช่น มาตรการผ่อนคลายระยะเวลาการกักตัวในโรงแรมของนักท่องเที่ยว โครงการภูเก็ตบ็อกซ์ โครงการสมุย พลัส โมเดล และระบบ Test & Go เป็นต้น โดยมีการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขเป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ในแต่ละช่วงเวลาแต่ยังทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีจำนวนเพียง 427,869 คน ลดลงมากถึงร้อยละ 93.6 จากปี พ.ศ. 2563

แต่ยังคงมีสัญญาณที่ดีจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทย ในช่วง 2 เดือนสุดท้ายของปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 75.2 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยตลอดทั้งปี พ.ศ. 2564 อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการใช้ระบบ Test & Go ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากภูมิภาคยุโรป (สหราชอาณาจักร เยอรมัน และรัสเซีย) รองลงมา ได้แก่ เอเชียตะวันออก (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) และที่น่าสนใจคือ นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียใต้ และภูมิภาคโอเชียเนียที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นในอัตราสูงถึงร้อยละ 1,484.2 และร้อยละ 832.6 ตามลำดับ ในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2564 สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศตลอดทั้งปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 53.03 ล้านคน-ครั้ง ลดลงร้อยละ 41.4 จากปี พ.ศ. 2563 โดยเป็นการลดลงในช่วงไตรมาสที่ 1 ไตรมาสที่ 3 และไตรมาสที่ 4 ของปี อันเป็นผลมาจากจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ภาคกลางยังคงได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวไทยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก เชียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ โดยมีมูลค่าการใช้จ่าย 216,375.92 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 55.2 จากปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นเฉลี่ย 4,080.42 บาทต่อคนต่อครั้ง ลดลงร้อยละ 23.4 จากปี พ.ศ. 2563 อัตราการเข้าพักลดลงที่ร้อยละ 14.02 เทียบกับปีก่อนหน้าที่มีอัตราการเข้าพักร้อยละ 29.51 โดยคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2565 หากไม่เกิดการระบาดของโควิด-19 ระลอกใหม่ จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติมาประเทศไทยประมาณ 5-15 ล้านคน สร้างรายได้ประมาณ 8 แสนล้านบาท และนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย 160 ล้านคน-ครั้ง สร้างรายได้ประมาณ 7 แสนล้านบาท โดยมาจากปัจจัยบวกที่ประชากรโลกและในประเทศไทยได้รับวัคซีนมากขึ้นตามระยะเวลาที่กำหนดมาตรการผ่อนคลายการเดินทางระหว่างประเทศของประเทศต่าง ๆ นโยบายการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่เข้มข้นมากขึ้น เพื่อเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวในประเทศเป้าหมายอย่างเช่น ยุโรป รัสเซีย สหรัฐอเมริกา อินเดีย จีน และจากประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่คาดการณ์ไว้ในปี พ.ศ. 2565 ดังกล่าว

อาจไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เนื่องจากผลกระทบจากสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน โดยเฉพาะความหวงจากนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียและจากภูมิภาคยุโรป

สถานการณ์การท่องเที่ยวโลกและสถานการณ์การท่องเที่ยวไทยดังกล่าว ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เมื่อพิจารณาจากข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (Tourism Satellite Account : TSA) พบว่าในปี พ.ศ. 2564 (ค่าประมาณการ) GDP ด้านการท่องเที่ยวมีมูลค่าเท่ากับ 0.26 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.58 ของ GDP รวมทั้งประเทศ น้อยกว่าสัดส่วนของปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2563 และปี พ.ศ. 2562) ที่มีสัดส่วนร้อยละ 5.65 และร้อยละ 17.90 ตามลำดับ โดยไตรมาส 1 ของปีสามารถก่อให้เกิด GDP สูงที่สุดเมื่อเทียบกับไตรมาสอื่น ๆ (ไตรมาสที่ 2 และไตรมาสที่ 3) ของปีเดียวกัน

นอกจากนั้น รายงานฉบับนี้ยังได้นำเสนอบทความ 3 เรื่อง ที่มองว่าเป็นประเด็นในเชิงนโยบายรองรับกับการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวไทย หลังจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 บรรเทาเบาบางลงได้แก่ (1) **มุมมองใหม่ต่อการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ** ที่เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้ความสำคัญและจัดทำเป็นแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติมาแล้ว 3 ฉบับ จนถึงฉบับปัจจุบันปี พ.ศ. 2560-2564 โดยเน้นด้านนวัตกรรมนันทนาการใช้เครื่องมือเสมือนจริง (Virtual) และการสร้างกลุ่มท่องเที่ยวที่มีใจรักงานอดิเรกแบบเดียวกัน (2) **สกุลเงินดิจิทัลกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย** ที่ปัจจุบันได้รับความนิยมมากขึ้นทั้งในต่างประเทศและประเทศไทย โดยเฉพาะกับกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีระบบการชำระเงินแบบไร้สัมผัส ซึ่งมองว่าน่าจะเป็นโอกาสทางการตลาดสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย และ (3) **โมเดลเศรษฐกิจ BCG กับการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย** ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความเห็นชอบให้การขับเคลื่อนประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ที่ประกอบด้วย การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว เป็นวาระแห่งชาติ โดยการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งในสาขายุทธศาสตร์ของการพัฒนาตามโมเดลดังกล่าว

สถานการณ์การท่องเที่ยวโลกในปี 2564

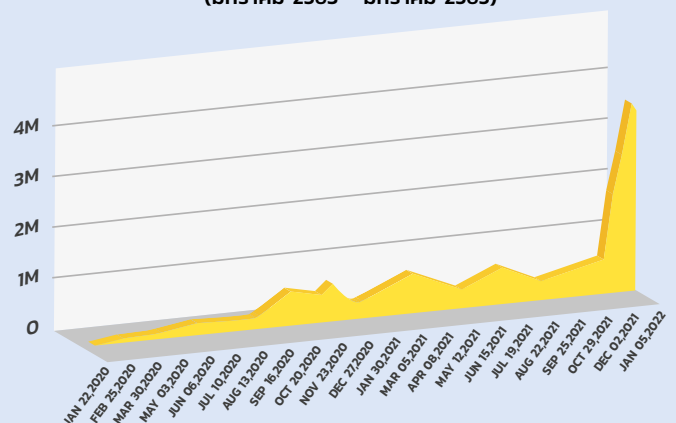
แม้จะเผชิญกับวิกฤติการระบาดของโรคโควิด-19 แต่จากความคืบหน้าในการฉีดวัคซีนโควิดให้กับประชาชนในหลายประเทศทั่วโลก ทำให้ทางการหลายประเทศสามารถดำเนินมาตรการผ่อนคลायเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้นผ่านระบบวัคซีนพาสปอร์ต ทำให้ทั้งปี 2564 ผู้เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกมีจำนวน 413.51 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 จากปี 2563 ขณะที่ทิศทางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในปี 2565 น่าจะค่อย ๆฟื้นตัวได้ต่อเนื่อง แต่ยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าก่อนเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 อยู่มาก เนื่องจากปัจจัยแวดล้อมยังมีความเสี่ยงสูง โดยเฉพาะประเด็นสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยังต้องติดตามอย่างใกล้ชิด ซึ่งหากสถานการณ์มีความรุนแรงและยาวนาน ก็คงจะส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในปี 2565 อย่างเลี่ยงไม่ได้

1

การท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในปี 2564

ในปี 2564 เป็นอีกปีหนึ่งที่หลายประเทศต้องเผชิญกับการระบาดของโรคโควิด-19 ที่รุนแรงและยาวนานต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมื่อเชื้อไวรัสเกิดการกลายพันธุ์ จนส่งผลทำให้ในหลายประเทศพบผู้ติดเชื้อมีจำนวนมาก และจากข้อมูลของ Worldometers ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 พบว่า ภายในระยะเวลา 1 ปี ผู้ติดเชื้อโควิด-19 ทั่วโลก รายใหม่ทั้งปี 2564 มีจำนวนสูงถึง 286.86 ล้านคน เมื่อเทียบกับผู้ติดเชื้อทั่วโลกมีจำนวน 83.06 ล้านคน ในปี 2563 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มมีการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ทางการในแต่ละประเทศจำเป็นต้องยกระดับมาตรการควบคุมการระบาดในประเทศ

สถิติจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 รายวันทั่วโลก
(มกราคม 2563 - มกราคม 2565)

ที่มา : Worldometers ณ เดือนมกราคม 2565

สำหรับผลต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างประเทศของโลก ในปี 2564 พบว่า แม้การระบาดของโรคโควิด-19 มีระดับความรุนแรง และจำนวนผู้ติดเชื้อใหม่มีจำนวนสูงกว่าในปี 2563 ก็ตาม แต่เพื่อ บรรเทาผลกระทบที่เกิดกับภาคการท่องเที่ยวซึ่งมีความเชื่อมโยงกับ หลายธุรกิจ ทำให้ทางการหลายประเทศได้พิจารณาผ่อนคลายมาตรการ เปิดรับชาวต่างชาติที่มีความประสงค์จะท่องเที่ยวให้สามารถเดินทาง เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศได้ โดยในระยะแรกของการผ่อนคลายนั้น ทางการหลายประเทศค่อนข้างจะมีมาตรการที่ระมัดระวังในระดับสูง อาทิ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศต้องกักตัวตามกรอบระยะเวลา ที่ทางการในแต่ละประเทศกำหนด โดยส่วนใหญ่จะประมาณ 14 วัน ก่อนที่นักท่องเที่ยวจะสามารถเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว การเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เฉพาะประเทศ โดยพิจารณาจากประเทศที่มีการระบาดของโรคที่ต่ำ การเปิดเฉพาะเมืองท่องเที่ยวให้ชาวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวได้ และการเปิดรับนักท่องเที่ยวเฉพาะผู้ที่เดินทางโดยสารทางอากาศ เป็นต้น

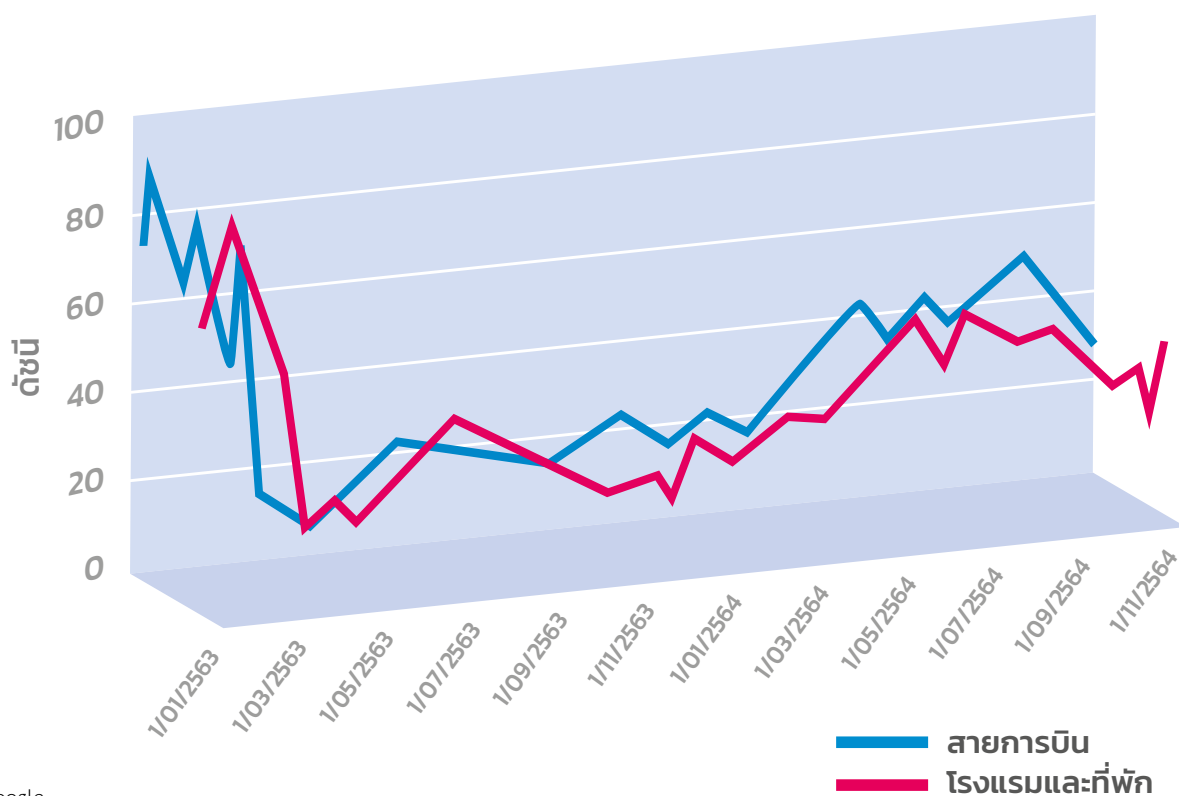
อย่างไรก็ดี เพื่อลดอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ทางการหลายประเทศพิจารณาผ่อนคลายมาตรการท่องเที่ยวระหว่าง ประเทศมากขึ้น อาทิ ในบางประเทศเลือกทำแผนการท่องเที่ยวระหว่าง ประเทศร่วมกับประเทศที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โรคโควิด-19 หรือ Travel Bubble หรือ Travel Corridor เพื่อ ให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวโดยไม่ต้องกักตัว เช่น

ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ รวมถึงการเลือกเปิดเฉพาะเมืองให้ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ และการเปิดรับนักท่องเที่ยว เฉพาะผู้ที่เดินทางโดยสารทางอากาศ

นอกจากนี้ ความคืบหน้าในการฉีดวัคซีนโควิดที่ครอบคลุม ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศในหลายประเทศ ทำให้รัฐบาล หลายประเทศนำรูปแบบวัคซีนพาสปอร์ตมาใช้ เพื่อเป็นเครื่องมือ ในการคัดกรองและลดอุปสรรคในการเดินทางระหว่างประเทศ โดยชาวต่างชาติที่ได้รับการฉีดวัคซีนครบโดสตามมาตรฐานชนิดของ แต่ละวัคซีน และชนิดของวัคซีนที่ได้รับการอนุมัติจากประเทศนั้น ๆ สามารถเดินทางเข้าประเทศโดยไม่ต้องกักตัว หรือลดจำนวนวัน การกักตัว ซึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละประเทศ นอกจากนี้ทางการ ในแต่ละประเทศได้พัฒนาระบบบันทึกข้อมูลการฉีดวัคซีนของ ประชาชนในรูปแบบแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถ โฟนเพื่อใช้แสดงเป็นหลักฐานยืนยันตนได้รับการฉีดวัคซีนครบตาม มาตรฐานเมื่อเดินทางไปต่างประเทศ

ขณะเดียวกัน ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศมีสูง เห็นได้จากข้อมูลของ Google Destination Insight (Travel Insights with Google) สะท้อนภาพความต้องการเดินทางท่องเที่ยว ระหว่างประเทศทั่วโลกในปี 2564 ปรับตัวดีขึ้น โดยการค้นหาโรงแรม และที่พักทั่วโลกที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.7 จากปี 2563 ขณะที่ การค้นหาสายการบินทั่วโลกปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.4 เมื่อเทียบ กับปี 2563

การค้นหาสายการบินการค้นหาโรงแรมและที่พักทั่วโลกในปี 2563-2564

ทั้งปี **2564** ผู้เดินทางท่องเที่ยว
ระหว่างประเทศทั่วโลก

จำนวน
413.51 ล้านคน

เติบโตร้อยละ
4.5

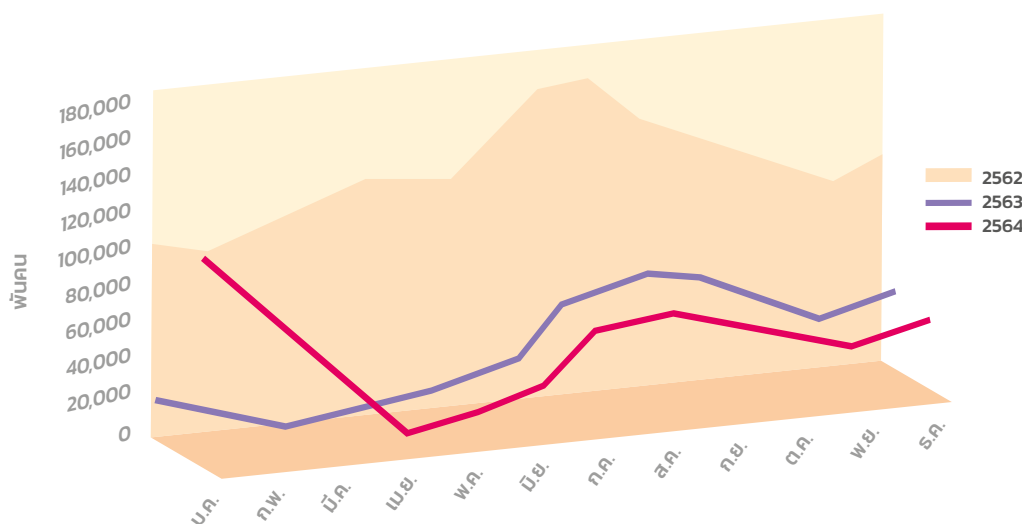

ดังนั้น เมื่อมาตรการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศผ่อนคลาย นักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีความพร้อมและต้องการท่องเที่ยวต่างประเทศสามารถตัดสินใจวางแผนท่องเที่ยวต่างประเทศได้ง่ายขึ้น โดยจากรายงานขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ ณ วันที่ 26 มกราคม 2565 ทั้งปี 2564 ผู้เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกมีจำนวน 413.51 ล้านคน สามารถกลับมาเติบโตเป็นบวกได้ร้อยละ 4.5 หลังจากหดตัวอย่างรุนแรงในปี 2563 ซึ่งนับเป็นสัญญาณที่ดีของการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลก

อย่างไรก็ดี การฟื้นตัวของจำนวนผู้เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศยังจำกัดเฉพาะภูมิภาคและประเทศ อีกทั้งเมื่อเทียบกับปี 2562 ซึ่งเป็นปีก่อนที่จะเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 จำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางระหว่างประเทศทั่วโลกยังหดตัวสูงถึงร้อยละ 71.6 (ในปี 2562 นักท่องเที่ยวเดินทางระหว่างประเทศทั่วโลกมีจำนวน 1,457 ล้านคน)

สถานการณ์นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในปี 2562-2564

การท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในปี 2564 เติบโตร้อยละ 4.5

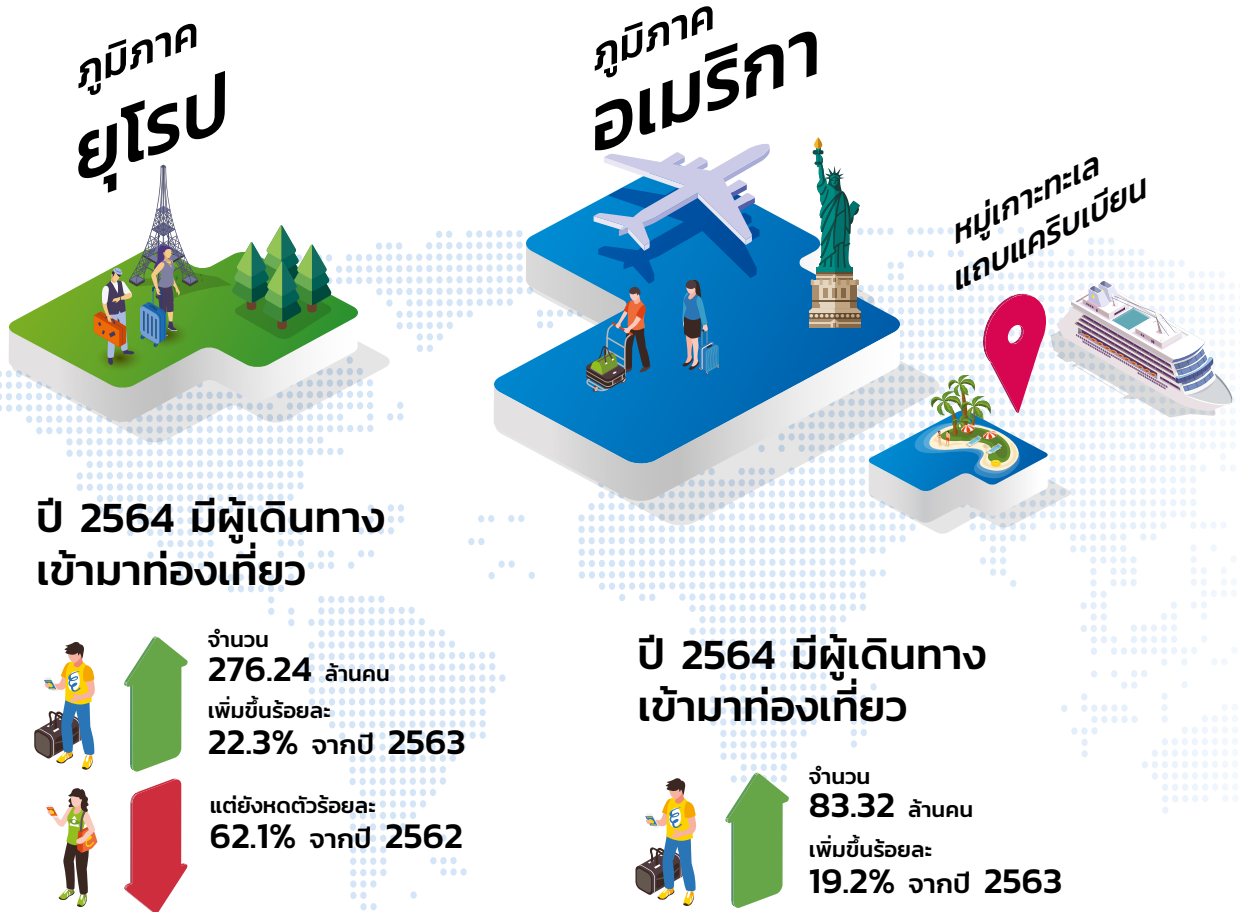

จำนวนผู้เดินทางระหว่างประเทศทั่วโลกรายเดือน ปี 2562-2564

(พันคน)

	2562	2563	2564
ม.ค.	96,790	98,001	13,753
ก.พ.	94,381	81,185	11,971
มี.ค.	107,464	37,794	16,111
เม.ย.	118,034	3,862	18,415
พ.ค.	120,659	5,494	23,194
มิ.ย.	136,335	12,263	32,952
ก.ค.	163,245	34,395	57,100
ส.ค.	164,832	39,553	64,370
ก.ย.	131,859	30,381	53,310
ต.ค.	115,837	21,076	47,835
พ.ย.	99,642	14,663	37,203
ธ.ค.	108,039	16,865	37,299
	1,457,117	395,532	413,513

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาสถานการณ์การท่องเที่ยวรายภูมิภาคในปี 2564 พบว่า ภูมิภาคที่จำนวนผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสามารถกลับมาฟื้นตัว ได้แก่

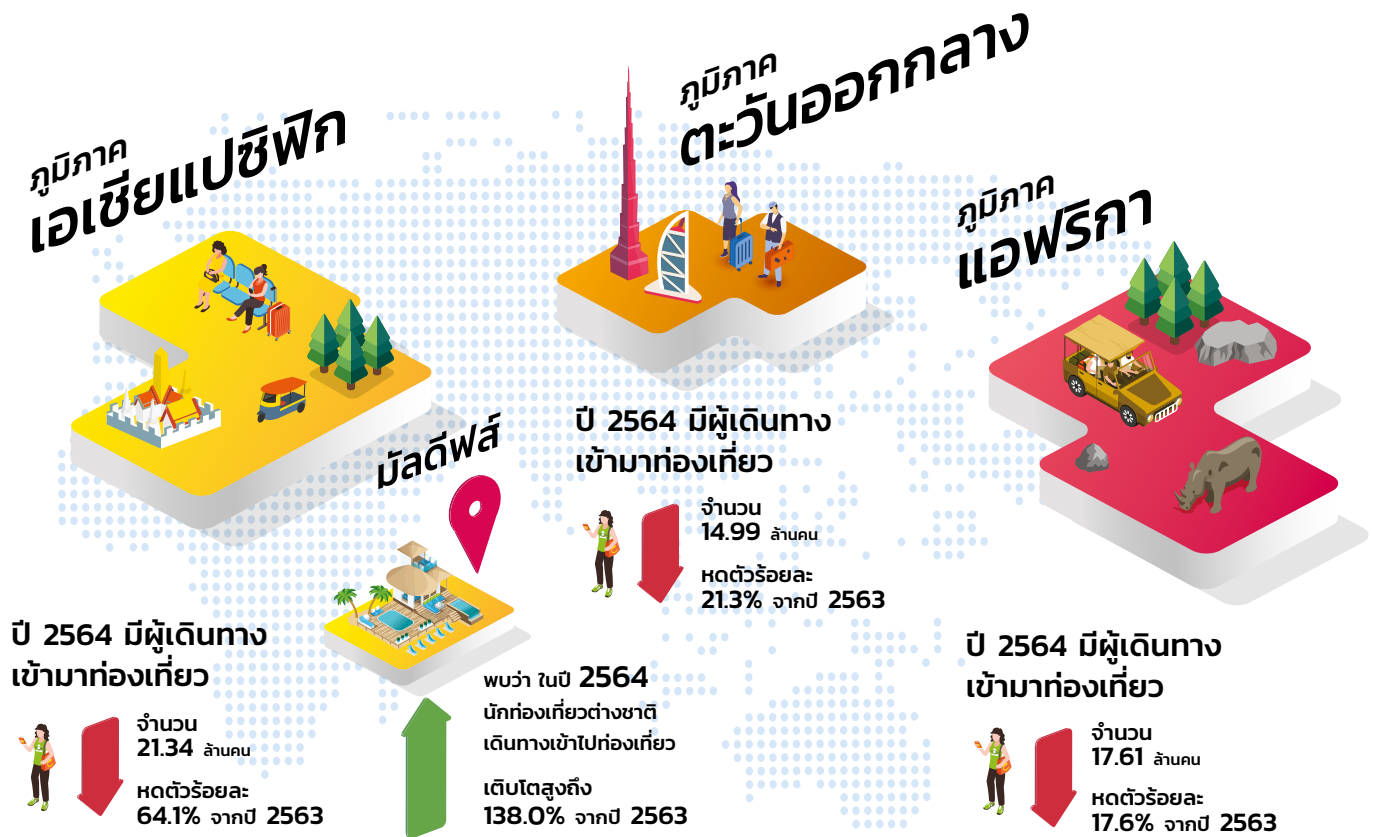
• **ภูมิภาคยุโรป** สถานการณ์นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคยุโรปในปี 2564 กลับมาขยายตัวเป็นบวกได้อีกครั้ง แม้ว่าหลายประเทศในภูมิภาคยุโรปจะเผชิญกับการระบาดของโรคโควิด-19 ที่รุนแรง แต่เนื่องจากภูมิภาคยุโรปดำเนินนโยบายการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ผ่อนคลายมากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ รวมถึงการผ่อนคลายการจัดกิจกรรมในประเทศ เช่น การจัดการแข่งมหรหรรรมกีฬาฟุตบอลยูโร 2020 และการจัดการแข่งกีฬา Tour de France เป็นต้น

จากรายงานขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ทั้งปี 2564 ภูมิภาคยุโรปมีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวน 276.24 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.3 จากปี 2563 แต่ยังคงหดตัวร้อยละ 62.1 เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ที่มีการฟื้นตัว ได้แก่ ประเทศในกลุ่มยุโรปตอนใต้ แถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และยุโรปตะวันออกกลาง

• **ภูมิภาคอเมริกา** ในปี 2564 ภูมิภาคอเมริกาเป็น 1 ใน 2 ภูมิภาคที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวที่ฟื้นตัว ได้แก่ หมู่เกาะทะเลแคริบเบียน ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวอเมริกาและยุโรป นอกจากนี้ การฟื้นตัวของนักท่องเที่ยวเห็นที่อเมริกากลางและอเมริกาเหนือ

จากรายงานขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ทั้งปี 2564 ภูมิภาคอเมริกามีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวน 83.32 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.2 จากปี 2563 แต่ยังคงหดตัวร้อยละ 62.0 เมื่อเทียบกับปี 2562

สำหรับภูมิภาคที่จำนวนผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังหดตัวในปี 2564 ได้แก่

• **ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก** เนื่องจากหลายประเทศในภูมิภาคนี้เผชิญกับการระบาดของโรคโควิด-19 ที่รุนแรง ประกอบกับทางการในหลายประเทศยังคงมีมาตรการเข้มงวดและระมัดระวังในการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ อาทิ การเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาทางอากาศ และการเปิดรับนักท่องเที่ยวเฉพาะประเทศ และการใช้มาตรการกักตัว ซึ่งรวมถึงผู้ที่ได้รับการฉีดวัคซีน เป็นต้น ทำให้ผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้จึงยังหดตัวในอัตราที่สูงกว่าภูมิภาคอื่น

จากรายงานขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ทั้งปี 2564 ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวน 21.34 ล้านคน ลดลงร้อยละ 64.1 จากปี 2563 และยังหดตัวสูงถึงร้อยละ 94.1 เมื่อเทียบกับปี 2562 อย่างไรก็ตาม จุดหมายปลายทางท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่สามารถกลับมาเติบโตเป็นบวกได้ เช่น มัลดีฟส์ พบว่า ในปี 2564 นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวเติบโตสูงถึง 138.0% จากปี 2563

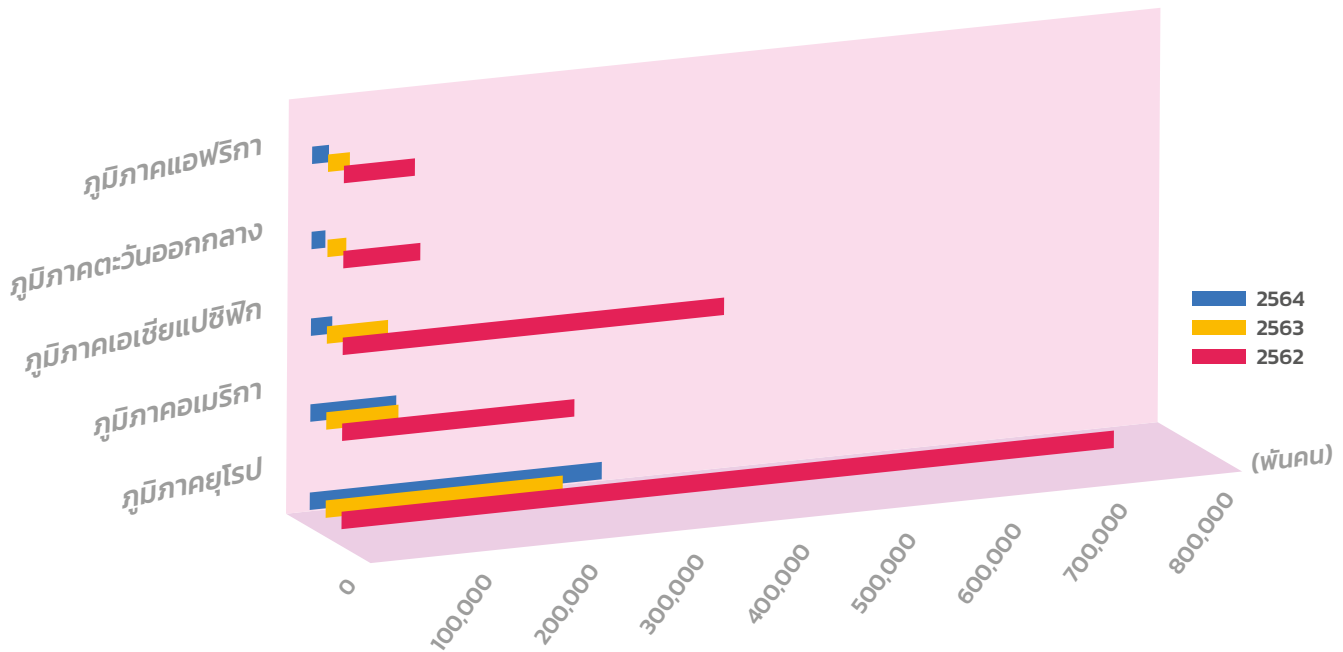
• **ภูมิภาคตะวันออกกลาง** สถานการณ์นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ แม้ทั้งปี 2564 ผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่หดตัวร้อยละ 21.3 จากปี 2563 หรือมีจำนวน 14.99 ล้านคน และยังหดตัวสูงถึงร้อยละ 79.2 เมื่อเทียบกับปี 2562 แต่นับว่าสถานการณ์

การท่องเที่ยวปรับตัวดีขึ้นตามลำดับ เนื่องจากหลายประเทศในภูมิภาคนี้ได้มีการผ่อนคลายให้ชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศ เช่น สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และจอร์แดน นอกจากนี้ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เป็นเจ้าภาพจัดงาน Expo 2020 โดยเริ่มขึ้นในเดือนตุลาคม 2564 และจะสิ้นสุดในเดือนมีนาคม 2565 ซึ่งเป็นปัจจัยหนุนการท่องเที่ยวในประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์และในภูมิภาคตะวันออกกลาง

• **ภูมิภาคแอฟริกา** ในปี 2564 สถานการณ์นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ทยอยปรับตัวดีขึ้น เนื่องจากทางการหลายประเทศได้ผ่อนคลายเงื่อนไขการเดินทางระหว่างประเทศ อาทิ เคนยา มอริเชียส นามิเบีย และเซเชลส์ เป็นต้น โดยประเทศเหล่านี้มีจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวสำคัญอย่างซาฟารี (Safari) ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวทั่วโลกนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจากรายงานขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ทั้งปี 2564 ในภูมิภาคแอฟริกามีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวน 17.61 ล้านคน หดตัวร้อยละ 17.6 จากปี 2563 แต่ยังคงหดตัวถึงร้อยละ 74.2 เมื่อเทียบกับปี 2562

จำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาคระหว่างปี 2562-2564

สถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศรายภูมิภาค

ภูมิภาค	2562	2563	2564	2564/2563 (ร้อยละ)
ภูมิภาคยุโรป	728,176	225,828	276,241	22.3
ภูมิภาคอเมริกา	219,052	69,873	83,321	19.2
ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก	360,330	59,377	21,343	-64.1
ภูมิภาคตะวันออกกลาง	71,983	19,048	14,990	-21.3
ภูมิภาคแอฟริกา	68,374	21,358	17,608	-17.6
ทั่วโลก	1,457,117	395,532	413,513	4.5

ที่มา : UNWTO ข้อมูล ณ วันที่ 26 มกราคม 2565

ขณะที่กิจกรรมการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจโลก วัดจากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศโดยตรงจากภาคการท่องเที่ยว (Measured in tourism direct gross domestic product) จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในปี 2564 มีมูลค่าอยู่ที่ประมาณ 1.9 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ สูงกว่า 1.6 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2563 แต่ยังต่ำกว่าก่อนเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีมูลค่าประมาณ 3.5 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2562

สำหรับรายได้จากการส่งออกของการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (Export revenues from international tourism) ในปี 2564 คาดว่าจะมีมูลค่าสูงกว่า 7 แสนล้านเหรียญสหรัฐ แม้คาดว่าจะสูงกว่าในปี 2563 ก็ตามแต่การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวยังต่ำกว่าก่อนการระบาดของโรคโควิด-19 อยู่มาก

อย่างไรก็ดี เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศในช่วงที่โรคโควิด-19 ยังมีการระบาดสูงส่งผลทำให้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางต่อทริปปรับตัวสูงขึ้น จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า รายรับด้านการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศอยู่ที่ประมาณ 1,500 เหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 15.4 จากปี 2563 ซึ่งการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวมาจากหลายปัจจัยได้แก่ ระยะเวลาการพักที่ของนักท่องเที่ยวยาวนานขึ้น เนื่องจากบางประเทศมีเงื่อนไขให้นักท่องเที่ยวต้องมีการกักตัวก่อนที่จะสามารถเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในประเทศได้และเนื่องจากการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้หลายองค์กรหรือบริษัททั่วโลกมีการปรับนโยบายการทำงานที่หนักขึ้น ซึ่งทำให้เกิดเทรนด์การท่องเที่ยวใหม่เกิดขึ้น หรือที่เรียกว่า Workcation ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะเดินทางท่องเที่ยวไปพร้อมกับการทำงาน และมักใช้ระยะเวลาในการพักผ่อนในแต่ละจุดหมายปลายทางที่นานขึ้น และจากวันพักที่ยาวนานขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายในด้านที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นยังมาจากค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เช่น ราคาตั๋วเครื่องบินที่ปรับตัวสูงขึ้น เป็นต้น

1.1

การท่องเที่ยวโลกในไตรมาส 1 ปี 2564 การระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกที่สองในหลายประเทศกระทบความต่อเนื่องในการฟื้นตัวของการท่องเที่ยว

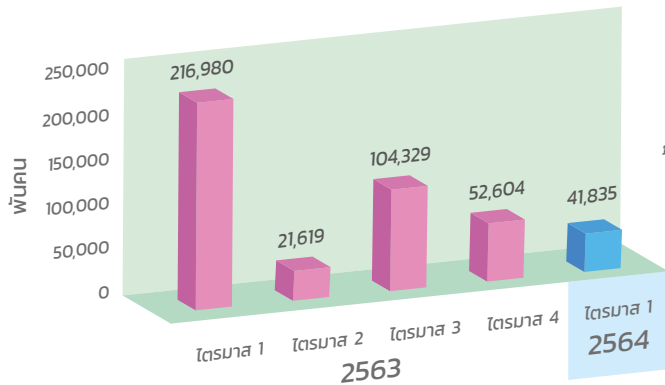
สถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในไตรมาสแรกของปี 2564 ชะลอตัวลง อันเป็นผลมาจากการระบาดของโรคโควิด-19 ในหลายประเทศ ตั้งแต่ช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2563 ต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นปี 2564 โดยประเทศที่พบการระบาดสูงได้แก่ สหรัฐอเมริกา และหลายประเทศในภูมิภาคยุโรป เช่น สหราชอาณาจักร เยอรมัน ฝรั่งเศส และอิตาลี เป็นต้น เหตุการณ์ดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อความต่อความเชื่อมั่นในการเดินทางระหว่างประเทศ และความต่อเนื่องในการฟื้นตัวของการเดินทางท่องเที่ยวทั่วโลก นอกจากนี้ หลายประเทศยังคงมาตรการที่ระมัดระวังสูงในการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ดังนั้น จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ ณ วันที่ 26 มกราคม 2565 พบว่า ในไตรมาส 1 ปี 2564 ผู้เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกมีจำนวน 41.84 ล้านคน หดตัวร้อยละ 80.7 หรือมีจำนวนลดลงประมาณ 175.15 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

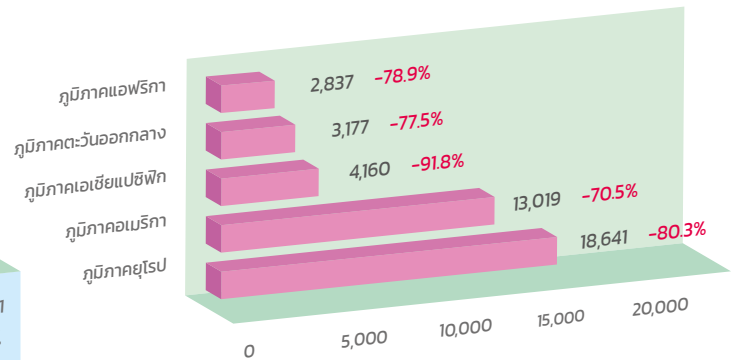

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในไตรมาส 1 ปี 2564

การท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในไตรมาส 1 ปี 2564
หดตัวร้อยละ 80.7 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

สถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
รายภูมิภาคไตรมาส 1 ปี 2564

ที่มา : UNWTO ข้อมูล ณ วันที่ 26 มกราคม 2565

ภูมิภาค
ยุโรป

ไตรมาส 1 ปี 2564
มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน
18.64 ล้านคน
หดตัวร้อยละ
80.3%
จากปี 2563

ภูมิภาค
อเมริกา

ไตรมาส 1 ปี 2564
มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน
13.02 ล้านคน
หดตัวร้อยละ
70.5%
จากปี 2563

ภูมิภาค
เอเชียแปซิฟิก

ไตรมาส 1 ปี 2564
มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน
4.16 ล้านคน
หดตัวร้อยละ
91.8%
จากปี 2563

ภูมิภาค
ตะวันออกกลาง

ไตรมาส 1 ปี 2564
มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน
3.18 ล้านคน
หดตัวร้อยละ
77.5%
จากปี 2563

ภูมิภาค
แอฟริกา

ไตรมาส 1 ปี 2564
มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน
2.84 ล้านคน
หดตัวร้อยละ
78.9%
จากปี 2563

เมื่อพิจารณาสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เป็นรายภูมิภาค พบว่า

- **ภูมิภาคยุโรป** เนื่องจากหลายประเทศในภูมิภาคยุโรปเผชิญกับการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกที่ 2 ตั้งแต่ในช่วงปลายปี 2563 ต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นปี 2564 ทำให้รัฐบาลในหลายประเทศจำเป็นต้องยกระดับมาตรการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศอีกครั้ง อาทิ การปิดเมืองในหลายพื้นที่ การกำหนดเวลาการห้ามออกนอกเคสสถาน การปิดและจำกัดการให้บริการกิจการบางประเภท การจำกัดจำนวนประชาชนรวมกลุ่มในที่สาธารณะ

รวมถึงการยกระดับมาตรการการเดินทางระหว่างประเทศ เช่น สหราชอาณาจักรกลับมาใช้มาตรการกักตัว (Self-Isolation) อีกครั้ง หรือที่เดนมาร์ก ทางกรได้ห้ามเที่ยวบินสำหรับการขนส่งผู้โดยสารจากทั่วโลกที่ไม่สามารถแสดงผลตรวจ COVID-19 เป็นลบ ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2564 เวลา 17.00 น. จนถึงวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2564 เป็นต้น จากปัจจัยดังกล่าว ไม่เอื้อต่อการเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคยุโรป เห็นได้จากข้อมูลของ องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในไตรมาส 1 ปี 2564 ในภูมิภาคยุโรปมีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวน 18.64 ล้านคน หดตัวร้อยละ 80.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง 75.85 ล้านคน

- **ภูมิภาคอเมริกา** แม้หลายประเทศในภูมิภาคอเมริกาได้ผ่อนคลายมาตรการให้นักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศ อาทิ บราซิล เม็กซิโก และเฮติ แต่เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคในภูมิภาคนี้ยังไม่คลี่คลาย จำนวนผู้ติดเชื้อใหม่รายวันยังทรงตัวอยู่ในระดับสูง ขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกายังพบผู้ติดเชื้อรายวันเฉลี่ยสูงถึงประมาณ 2 แสนคนต่อวัน ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2563 – เดือนมกราคม 2564

ดังนั้น ภายใต้อุปสรรคดังกล่าว จึงไม่เอื้อต่อนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ จากข้อมูลของ องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในไตรมาส 1 ของปี 2564 ภูมิภาคอเมริกามีผู้เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำนวน 13.02 ล้านคน หดตัวร้อยละ 70.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง 31.18 ล้านคน

- **ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก** การท่องเที่ยวระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกฟื้นตัวค่อนข้างช้ากว่าในหลายภูมิภาค โดยในไตรมาสแรกของปี 2564 ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวนเพียง 4.16 ล้านคน หดตัวร้อยละ 91.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง 46.53 ล้านคน เนื่องจากรัฐบาลหลายประเทศยังคงดำเนินมาตรการที่เข้มงวดสำหรับชาวต่างชาติที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว เนื่องมาจากหลายปัจจัย โดยเฉพาะหลายประเทศยังประสบกับปัญหาการระบาดของ

โรคโควิด-19 ที่ยังไม่คลี่คลาย ขณะที่อัตราการฉีดวัคซีนโควิดให้กับประชาชนในภูมิภาคนี้ยังอยู่ระดับต่ำจากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ

อย่างไรก็ดี ในภูมิภาคนี้ ประเทศที่ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติมีการฟื้นตัว ได้แก่ มัลดีฟส์ ซึ่งหลังจากที่ทางรัฐบาลประเทศมัลดีฟส์เปิดให้นักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ที่ผ่านมานั้น นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

- **ภูมิภาคตะวันออกกลาง** ในไตรมาส 1 ปี 2564 การเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคตะวันออกกลางมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากในช่วงปลายปี 2563 โดยหลายประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลางได้มีการลดระดับมาตรการควบคุมการเดินทางเข้าประเทศ เพื่อให้ชาวต่างชาติจากภูมิภาคอื่นเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้ ภายใต้เงื่อนไขสากลปฏิบัติกันในหลายประเทศ อาทิ จอร์แดน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (ท่องเที่ยวเฉพาะที่เมืองดูไบ) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งจากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในไตรมาสแรกของปี 2564 ภูมิภาคตะวันออกกลางมีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวน 3.18 ล้านคน หดตัวร้อยละ 77.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง 10.92 ล้านคน

- **ภูมิภาคแอฟริกา** จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2564 ผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคแอฟริกามีจำนวน 2.84 ล้านคน หดตัวร้อยละ 78.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง 10.59 ล้านคน โดยในไตรมาสนี้ มีหลายประเทศที่ได้ลดระดับมาตรการควบคุมการเดินทางเข้าประเทศ เพื่อให้ชาวต่างชาติสามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้ อาทิ ประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ สาธารณรัฐบอตสวานา และสาธารณรัฐกานา เป็นต้น

การท่องเที่ยวโลกไตรมาส 2 ปี 2564 ปรับตัวดีขึ้นในบางภูมิภาค วัคซีนพาสปอร์ตถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการลดอุปสรรคการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ความกังวลจากไวรัสสายพันธุ์เดลต้าระบาดหนักในอินเดียกระทบการท่องเที่ยวในช่วงที่เหลือของปี

การท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในไตรมาส 2 ปี 2564 มีสัญญาณที่ดีขึ้นในหลายประเทศ เมื่อการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ดีขึ้น ขณะเดียวกันทางการหลายประเทศเร่งทำการฉีดวัคซีนโควิด-19 ให้กับประชาชนในประเทศ (จากข้อมูล Our World in Data ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 พบว่า ประชากรกว่า 806 ล้านคนทั่วโลก ได้รับวัคซีนป้องกันโควิด-19 อย่างน้อย 1 โดส คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.1 ของประชากรในภูมิภาค)

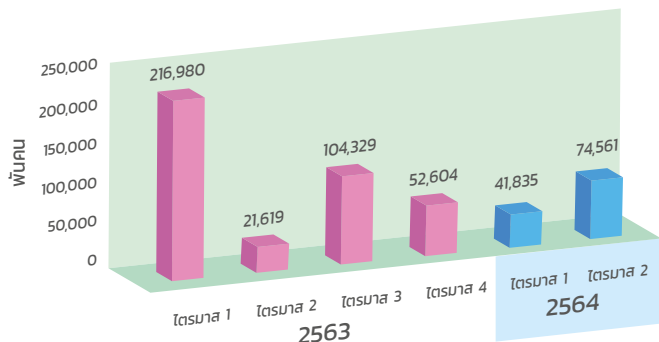
จากเหตุการณ์โควิด-19 ที่ดีขึ้น ทำให้รัฐบาลในหลายประเทศพิจารณาการเปิดประเทศแบบผ่อนคลายเป็นอีกครั้ง แต่ยังเป็นไปอย่างระมัดระวัง อาทิ การนำรูปแบบวัคซีนพาสปอร์ตมาใช้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการคัดกรองและลดอุปสรรคในการเดินทางระหว่างประเทศ โดยชาวต่างชาติที่ได้รับการฉีดวัคซีนครบโดสตามมาตรฐานชนิดของวัคซีน สามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศได้โดยไม่ต้องกักตัว หรืออาจจะต้องกักตัวตามเงื่อนไขของแต่ละประเทศจะกำหนด ขณะที่บางประเทศทำแผนการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

ร่วมกับประเทศที่มีความปลอดภัยจากโควิด-19 หรือมีการระบาดที่ต่ำ หรือ Travel Bubble/Travel Corridor เพื่อให้นักท่องเที่ยวของตนสามารถเดินทางท่องเที่ยวระหว่างกันโดยไม่ต้องกักตัว ซึ่งสะท้อนภาพการท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีความหวังมากขึ้น

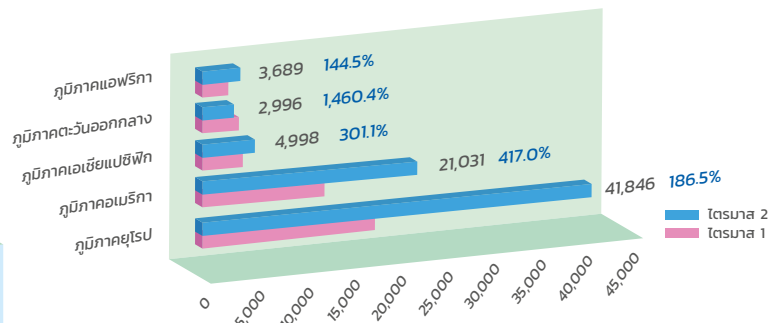

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในไตรมาส 2 ปี 2564

การท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในไตรมาส 2 ปี 2564
เพิ่มขึ้นร้อยละ 244.9 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

สถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
รายภูมิภาคไตรมาส 2 ปี 2564

ที่มา : UNWTO ข้อมูล ณ วันที่ 26 มกราคม 2565

ภูมิภาค
ยุโรป

ภูมิภาค
อเมริกา

ภูมิภาค
เอเชียแปซิฟิก

ภูมิภาค
ตะวันออกกลาง

ภูมิภาค
แอฟริกา

ไตรมาส 2 ปี 2564
มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน
41.85 ล้านคน
จำนวนนักท่องเที่ยว
เพิ่มขึ้น **186.5%**
เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน
ในปี 2563

ไตรมาส 2 ปี 2564
มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน
21.03 ล้านคน
จำนวนนักท่องเที่ยว
เพิ่มขึ้น **417.0%**
เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน
ในปี 2563

ไตรมาส 2 ปี 2564
มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน
5.0 ล้านคน
จำนวนนักท่องเที่ยว
เพิ่มขึ้น **301.1%**
เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน
ในปี 2563

ไตรมาส 2 ปี 2564
มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน
3.0 ล้านคน
จำนวนนักท่องเที่ยว
เพิ่มขึ้น **1,460.4%**
เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน
ในปี 2563

ไตรมาส 2 ปี 2564
มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน
3.69 ล้านคน
จำนวนนักท่องเที่ยว
เพิ่มขึ้น **144.5%**
เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน
ในปี 2563

NEW ZEALAND

AUSTRALIA

จำนวน
72,220 คน
จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
1,284.6%

NEW ZEALAND

AUSTRALIA

จำนวน
128,325 คน
จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
3,783.9%

จากข้อมูลของ องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ผู้เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกมีจำนวน 74.56 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 78.2 จากไตรมาสแรกของปี 2564 หรือมีผู้เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น 32.73 ล้านคน และเพิ่มขึ้นร้อยละ 244.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือมีจำนวนเพิ่มประมาณ 52.94 ล้านคน (ซึ่งในไตรมาส 2 ของปี 2563 เป็นช่วงที่รัฐบาลหลายประเทศใช้มาตรการปิดน่านฟ้าและพรมแดนเพื่อควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19)

เมื่อพิจารณาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศรายภูมิภาคในไตรมาส 2 ปี 2564 พบว่า

- **ภูมิภาคยุโรป** ในไตรมาส 2 ปี 2564 การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศในภูมิภาคยุโรปกลับมาฟื้นตัวได้ โดยได้รับปัจจัยจากสถานการณ์โควิด-19 ที่ดีขึ้น ทางหลายประเทศได้กลับมาผ่อนคลายมาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เช่น การเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ฉีดวัคซีนครบตามกำหนดสามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้ โดยไม่ต้องกักตัวหรือลดจำนวนวันกักตัว การทำแผนการท่องเที่ยวระหว่างประเทศร่วมกับประเทศที่มีความปลอดภัยจากโควิด-19 หรือมีการระบาดที่ต่ำ (Travel Corridor) เช่น กรีซ และอิสราเอล เปิดรับนักท่องเที่ยวที่ฉีดวัคซีนสามารถเดินทางท่องเที่ยวโดยไม่ต้องกักตัว หรือเรียกว่า Green Passports เป็นต้น

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวในภูมิภาคยังได้รับปัจจัยหนุนจากการจัดการแข่งขันมหกรรมกีฬาฟุตบอลยูโร 2020 ในระหว่างวันที่ 11 มิถุนายน - 11 กรกฎาคม 2564 (เลื่อนการจัดมาจากในปี 2563 เนื่องจากการระบาดของโรคโควิด-19) โดยการจัดการแข่งขันในครั้งนี้มีเจ้าภาพร่วม 11 ประเทศ นอกจากนี้ยังมีการจัดการแข่งขันกีฬาอื่น ๆ เช่น การจัดการแข่งขันจักรยานทางไกลที่ฝรั่งเศส หรือ Tour de France ซึ่งช่วยหนุนการท่องเที่ยวในภูมิภาคยุโรปปรับตัวดีขึ้น จากรายงานขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า การท่องเที่ยวในภูมิภาคยุโรปในไตรมาส 2 ปี 2564 ผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคมีจำนวนกว่า 41.85 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 124.5 จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 186.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 27.24 ล้านคน โดยการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวในภูมิภาคเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาค

- **ภูมิภาคอเมริกา** การท่องเที่ยวในภูมิภาคอเมริกาในไตรมาส 2 ปี 2564 กลับมาฟื้นตัวได้ในบางพื้นที่ โดยจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวส่วนใหญ่อยู่ในหมู่เกาะทะเลแคริบเบียน ได้แก่ หมู่เกาะเวอร์จินของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมทางทะเลของนักท่องเที่ยวจากหลายประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวสหรัฐอเมริกาและยุโรป จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ

พบว่า ในไตรมาส 2 ของปี 2564 พบว่า ในภูมิภาคอเมริกามีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคจำนวน 21.03 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 61.5 จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 417.0 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 16.96 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563

- **ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก** สถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกในช่วงไตรมาส 2 ปี 2564 ยังฟื้นตัวได้จำกัดเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ โดยส่วนหนึ่งมาจากการระบาดของโรคโควิด-19 ในหลายประเทศยังเป็นที่น่ากังวล จำนวนผู้ติดเชื้อใหม่รายวันในประเทศยังอยู่ระดับสูง เช่น อินเดีย และไทย เป็นต้น ขณะที่บางประเทศอย่างจีน สามารถควบคุมการระบาดโควิดได้ดี และจำนวนผู้ติดเชื้อรายวันอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับหลายประเทศ แต่มาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติยังเป็นไปอย่างระมัดระวัง

อย่างไรก็ดี จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2564 มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจำนวน 5.0 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.1 จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 301.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 3.75 ล้านคน เนื่องจากในบางประเทศเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติแบบเฉพาะเจาะจง เช่น กลุ่มชาวต่างชาติที่ต้องการเข้ามาพำนักระยะยาวที่เดินทางมาทำงานและพักผ่อน และกลุ่มเดินทางเพื่อรักษาสุขภาพ เป็นต้น ขณะที่ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เลือกทำแผนการท่องเที่ยวระหว่างประเทศร่วมกันที่เรียกว่า Travel Bubble หรือเขตการท่องเที่ยวปลอดโรค โดยนักท่องเที่ยวทั้ง 2 ประเทศไม่ต้องกักตัวเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2564 ที่ผ่านมา ส่งผลทำให้นักท่องเที่ยวนิวซีแลนด์เดินทางท่องเที่ยวออสเตรเลียในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2564 มีจำนวน 72,220 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1,284.6 จากไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่ข้อมูลจากสำนักงานสถิติของนิวซีแลนด์ (New Zealand Government) พบว่า นักท่องเที่ยวออสเตรเลียเดินทางท่องเที่ยวนิวซีแลนด์ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2564 มีจำนวน 128,325 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3,783.9 จากไตรมาสก่อนหน้า

- **ภูมิภาคตะวันออกกลาง** การเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคตะวันออกกลางยังทรงตัว จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2564 พบว่า ในภูมิภาคตะวันออกกลางมีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวน 3.0 ล้านคน ลดลงร้อยละ 5.7 จากไตรมาสก่อนหน้า เนื่องจากการระบาดหนักของโรคโควิด-19 ในประเทศอินเดีย ทำให้ทางการของหลายประเทศในภูมิภาคนี้ต้องเพิ่มมาตรการเข้มงวดสำหรับชาวต่างชาติที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว รวมถึงการระงับนักท่องเที่ยวจากประเทศอินเดียเป็นการชั่วคราว แต่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1,460.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 2.80 ล้านคน

• **ภูมิภาคแอฟริกา** การเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคแอฟริกา ยังทรงตัว จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2564 ในภูมิภาคแอฟริกา มีผู้เดินทาง

เข้ามาท่องเที่ยวจำนวน 3.69 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.0 จาก ไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 144.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน ในปี 2563 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 2.18 ล้านคน

1.3

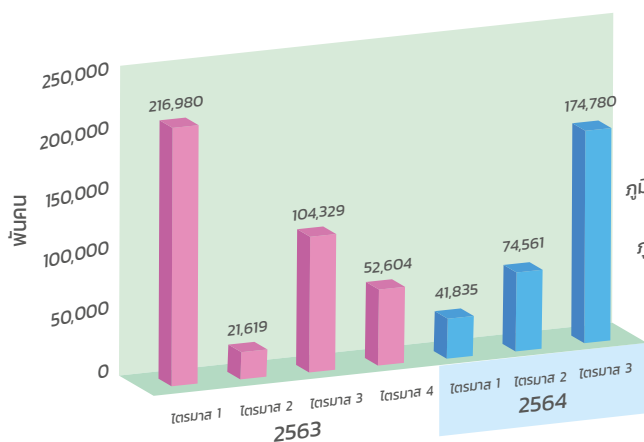
การท่องเที่ยวโลกไตรมาส 3 ปี 2564 สถานการณ์ปรับตัวดีขึ้นในหลายประเทศ แต่จากการระบาดของโควิด-19 สายพันธุ์เดลตา สร้างความท้าทายต่อนโยบาย การเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติในหลายประเทศ

สถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในไตรมาส 3 ปี 2564 ยังเติบโตได้ต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนหน้า และเป็นไตรมาส ที่ดีที่สุดของปี 2564 โดยได้รับปัจจัยบวกจากการจัดงานมหกรรมกีฬา การแข่งขันฟุตบอลยูโร 2020 มาตรการผ่อนคลายการเดินทางท่องเที่ยว ระหว่างประเทศมากขึ้น อาทิ ประเทศไทยได้ผ่อนคลายเงื่อนไขเปิดรับ นักท่องเที่ยวต่างชาติภายใต้ โครงการภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์ เป็นต้น ประชาชนได้รับการฉีดวัคซีนมากขึ้น และความต้องการเดินทางท่องเที่ยว ที่มีอยู่ (Pent Up Demand) อย่างไรก็ดี การฟื้นตัวของการท่องเที่ยว ระหว่างประเทศยังไม่ทั่วถึง โดยการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวระหว่าง ประเทศส่วนใหญ่จะเป็นประเทศหรือเขตปกครองพิเศษในภูมิภาค ยุโรปและอเมริกา ขณะที่บางประเทศเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 จำเป็นต้องกลับมายกระดับมาตรการการเปิดรับนักท่องเที่ยว อาทิ การระงับ Travel Bubble ระหว่างออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เป็น การชั่วคราว

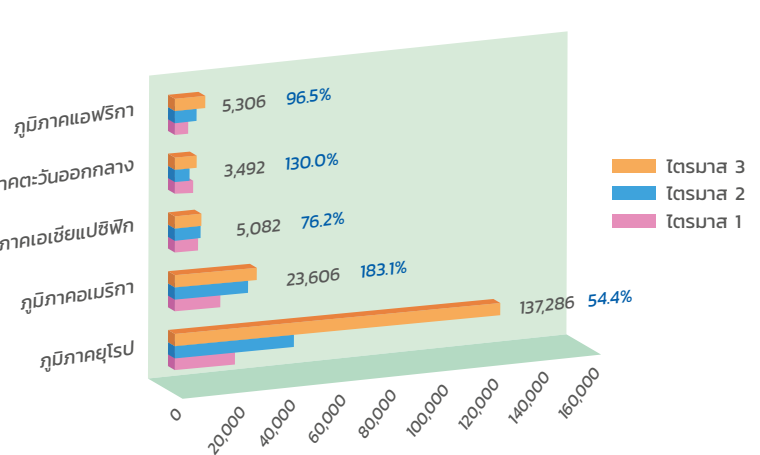

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในไตรมาส 3 ปี 2564

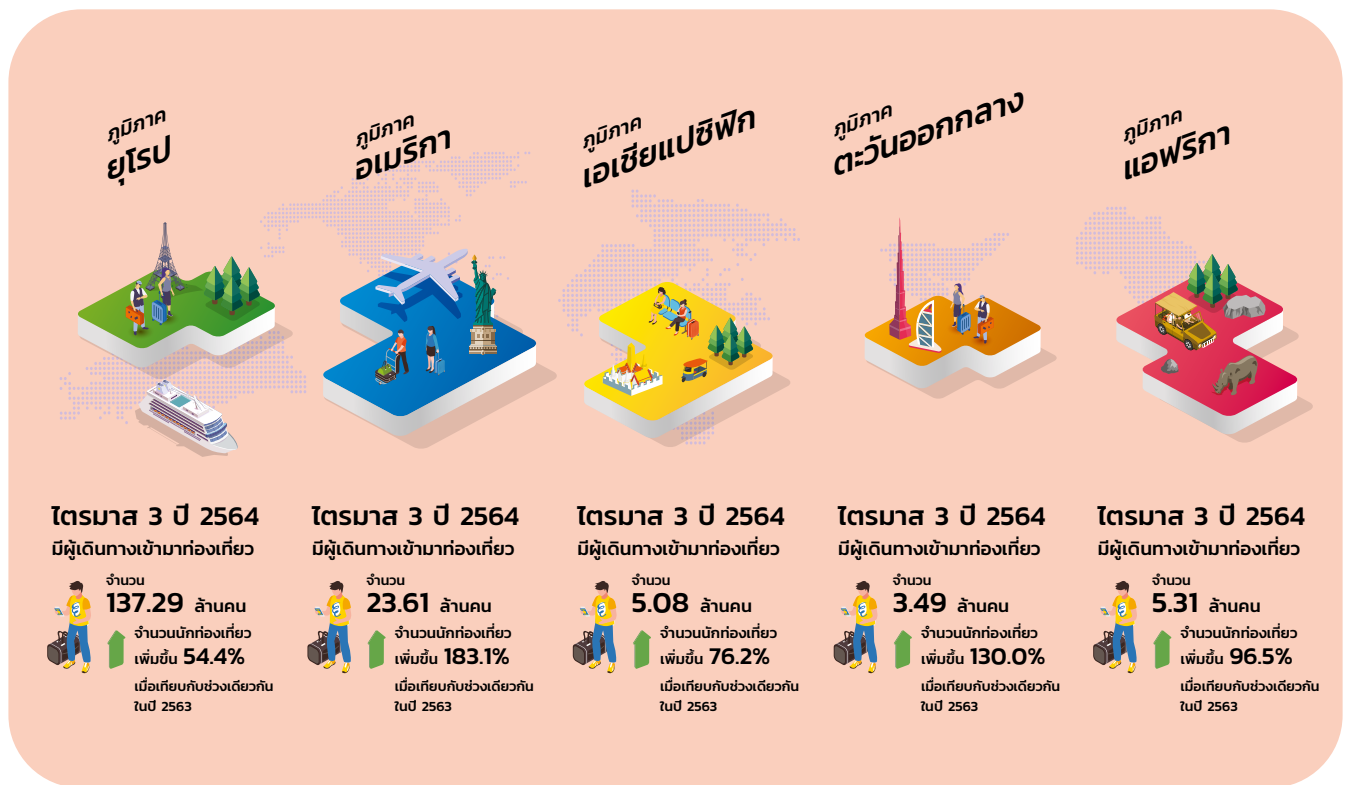
การท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในไตรมาส 3 ปี 2564 เพิ่มขึ้นร้อยละ 67.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

สถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ รายภูมิภาคไตรมาส 3 ปี 2564

ที่มา : UNWTO ข้อมูล ณ วันที่ 26 มกราคม 2565

จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า มีผู้เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำนวน 174.80 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 134.4 จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 67.5 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 70.45 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563

เมื่อพิจารณาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศรายภูมิภาคในไตรมาส 3 ปี 2564 พบว่า การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศในทุกภูมิภาคกลับมาขยายตัวเป็นบวก อย่างไรก็ตาม จำนวนนักท่องเที่ยวยังต่ำกว่าในปี 2562 ซึ่งเป็นปีก่อนเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 และการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวยังเป็นเฉพาะจุดหมายปลายทางท่องเที่ยว ดังนี้

- **ภูมิภาคยุโรป** ในไตรมาส 3 ปี 2564 จำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคยุโรปเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนหน้า ซึ่งได้รับปัจจัยหนุนจากการจัดการแข่งขันมหกรรมกีฬาฟุตบอลยูโร 2020 และในช่วงไตรมาส 3 ของทุกปี เป็นฤดูกาลท่องเที่ยวในภูมิภาคยุโรป ซึ่งชาวยุโรปส่วนใหญ่จะเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคโดยมีจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวทางทะเล ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ทางยุโรปตอนใต้และทะเลเมดิเตอร์เรเนียน อาทิ กรีซ สเปน และโปรตุเกส เป็นต้น จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในไตรมาส 3 ปี 2564 มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคจำนวนกว่า 137.29 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 228.1 จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 54.4 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 48.4 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563

- **ภูมิภาคอเมริกา** การท่องเที่ยวในภูมิภาคอเมริกาฟื้นตัวต่อเนื่อง โดยในไตรมาส 3 ปี 2564 มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาค

อเมริกามีจำนวน 23.61 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 12.2 จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 183.1 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 15.27 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563 โดยจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวแถบทะเลแคริบเบียน อาทิ หมู่เกาะเวอร์จินของสหรัฐอเมริกา แอนติกาและบาร์บูดา อาร์บูบา และบาฮามาส เป็นต้น

- **ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก** เนื่องจากในไตรมาส 3 ปี 2564 หลายประเทศเผชิญกับการระบาดอย่างหนักของโรคโควิด-19 จากสายพันธุ์เดลตาทำให้ทางการหลายประเทศยังคงความเข้มงวดในมาตรการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศและเงื่อนไขการเดินทางเข้าประเทศของชาวต่างชาติ เช่น ทางการประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ได้ระงับสัญญาณการท่องเที่ยวปลอดภัยร่วมกัน หรือ Travel Bubble (หลังจากที่เปิด Travel Bubble เพียง 3 เดือน เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2564) อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการระบาดของโรคโควิด-19 แต่มีหลายประเทศเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติภายใต้เงื่อนไขที่ต่างกันไป อาทิ ประเทศไทยได้ผ่อนคลายเงื่อนไขเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติภายใต้ โครงการภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์ เป็นต้น

สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกในไตรมาส 3 ปี 2564 พันทวีกล่าวว่าภูมิภาคอื่น ๆ จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวน 5.08 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 1.7 จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 76.2 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 2.20 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563

- **ภูมิภาคตะวันออกกลาง** ในช่วงไตรมาส 3 ปี 2564 การเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคตะวันออกกลางปรับตัวดีขึ้น เมื่อสถานการณ์โควิด-19 คลี่คลายลง สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ได้กลับมาผ่อนคลายเงื่อนไขการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติตั้งแต่วันที่ 30 สิงหาคม 2564 ที่ผ่านมา จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในช่วงไตรมาส 3 ของปี 2564 ผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคตะวันออกกลางมีจำนวน 3.49 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.6 จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 130.0 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 2.0 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563

- **ภูมิภาคแอฟริกา** ในช่วงไตรมาส 3 ปี 2564 การเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคแอฟริกาเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า เนื่องจากหลายประเทศผ่อนคลายมาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ อาทิ เคนยา มอริเชียส นามิเบีย และเซเชลส์ เป็นต้น โดยประเทศเหล่านี้มีจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวสำคัญอย่างซาฟารี (Safari) จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในช่วงไตรมาส 3 ของปี 2564 ในภูมิภาคแอฟริกา มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวน 5.31 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.8 จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 96.5 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 2.61 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563

1.4

การท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกไตรมาส 4 ปี 2564 เฝ้าระวังความท้าทายอีกครั้งเมื่อโรคโควิด-19 กลับมาระบาดหนักในหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคยุโรปและประเทศสหรัฐอเมริกา

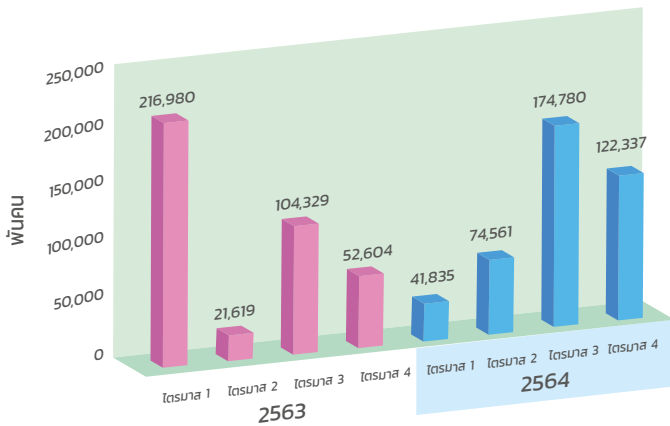
สถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในไตรมาส 4 ปี 2564 มีหลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีทั้งปัจจัยบวกและปัจจัยลบที่มีผลต่อการตลาดการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลก

โดยปัจจัยบวก พบว่า หลายประเทศได้ผ่อนคลายเงื่อนไขให้นักท่องเที่ยวต่างชาติที่ได้รับการฉีดวัคซีนครบโดสสามารถเดินทางท่องเที่ยวในประเทศสะดวกขึ้นโดยไม่ต้องกักตัว อาทิ ทางการไทยเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติระบบ Test & Go สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติจากประเทศที่กำหนดที่ได้รับการฉีดวัคซีน ให้สามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยได้โดยไม่ต้องกักตัว มาเลเซียเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเดินทางไปยังลังกาวิตั้งแต่ 15 พฤศจิกายน 2564 ขณะที่รัฐบาลออสเตรเลียอนุญาตให้ชาวออสเตรเลียสามารถเดินทางต่างประเทศได้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 และประเทศสหรัฐอเมริกา เปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 เป็นต้น

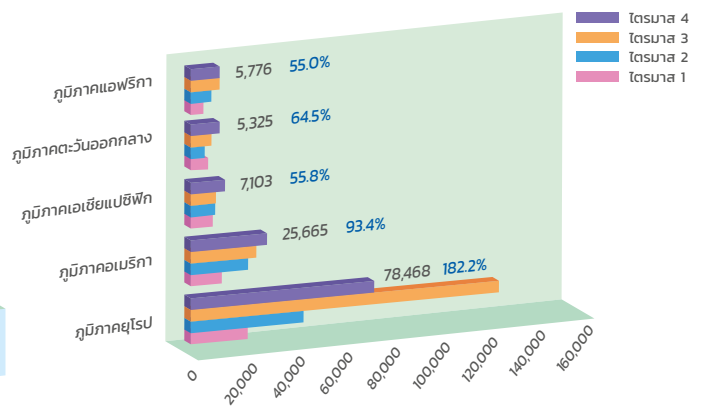
ขณะที่ปัจจัยลบมาจากการกลับมาระบาดของโรคโควิด-19 ในภูมิภาคยุโรปและอเมริกา ซึ่งการระบาดครั้งนี้ พบผู้ติดเชื้อใหม่รายวันจำนวนสูงกว่าการระบาดในทุกครั้งที่ผ่านมา ทางการของหลายประเทศ โดยเฉพาะในยุโรปจึงจำเป็นต้องยกระดับมาตรการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศและรวมถึงการยกระดับมาตรการการเดินทางเข้าประเทศเพื่อการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติ เช่น อิสราเอลปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาจากประเทศที่มีการระบาดของโรคโควิดสายพันธุ์โอมิครอน (Omicron) ขณะที่ประเทศในภูมิภาคยุโรปมีการปรับมาตรการสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป อาทิ การกลับมาใช้มาตรการกักตัวสำหรับผู้ที่ไม่ได้ฉีดวัคซีนที่เดินทางมาจากประเทศที่มีความเสี่ยงสูงจากการระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งปัจจัยแวดล้อมดังกล่าวไม่เอื้อต่อการเดินทางท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในไตรมาส 4 ปี 2564

การท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในไตรมาส 4 ปี 2564
เพิ่มขึ้นร้อยละ 132.6 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

สถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
รายภูมิภาคไตรมาส 4 ปี 2564

ที่มา : UNWTO ข้อมูล ณ วันที่ 26 มกราคม 2565

ภูมิภาคยุโรป

ไตรมาส 4 ปี 2564

มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน **78.47** ล้านคน
จำนวนนักท่องเที่ยว
เพิ่มขึ้น **182.2%**
เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน
ในปี 2563

ภูมิภาคอเมริกา

ไตรมาส 4 ปี 2564

มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน **25.67** ล้านคน
จำนวนนักท่องเที่ยว
เพิ่มขึ้น **93.4%**
เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน
ในปี 2563

ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ไตรมาส 4 ปี 2564

มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน **7.10** ล้านคน
จำนวนนักท่องเที่ยว
เพิ่มขึ้น **55.8%**
เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน
ในปี 2563

ภูมิภาคตะวันออกกลาง

ไตรมาส 4 ปี 2564

มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน **5.33** ล้านคน
จำนวนนักท่องเที่ยว
เพิ่มขึ้น **64.5%**
เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน
ในปี 2563

ภูมิภาคแอฟริกา

ไตรมาส 4 ปี 2564

มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

จำนวน **5.78** ล้านคน
จำนวนนักท่องเที่ยว
เพิ่มขึ้น **55.0%**
เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน
ในปี 2563

จากสถานการณ์ดังกล่าว ธุรกิจภาคการท่องเที่ยวสูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้ ในฤดูกาลแห่งการเดินทางท่องเที่ยวของทุกปี โดยการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในไตรมาส 4 ของปี 2564 กลับมาชะลอตัวลงอีกครั้ง จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า มีผู้เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำนวน 122.34 ล้านคน ลดลงร้อยละ 30.00 จากไตรมาสก่อนหน้า แต่เพิ่มขึ้นร้อยละ 132.6 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 69.73 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563

เมื่อพิจารณาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศรายภูมิภาคในไตรมาส 4 ปี 2564 พบว่า

- **ภูมิภาคยุโรป** ในไตรมาส 4 ปี 2564 การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศในภูมิภาคยุโรป ต้องกลับมาชะลอตัวลงอีกครั้ง เมื่อเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกใหม่ที่รุนแรงกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา โดยหลายประเทศพบผู้ติดเชื้อจำนวนมากเป็นประวัติการณ์ โดยการระบาดของโรคได้เร่งตัวขึ้นในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน ต่อเนื่องมาถึงเดือนธันวาคม 2564 ซึ่งส่งผลต่อบรรยากาศการเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาค จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในไตรมาส 4 ปี 2564 มีผู้เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศในภูมิภาคยุโรปจำนวน 78.47 ล้านคน ลดลงร้อยละ 42.8 จากไตรมาสก่อนหน้า แต่เพิ่มขึ้นร้อยละ 182.2 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 50.67 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563

- **ภูมิภาคอเมริกา** การท่องเที่ยวในภูมิภาคอเมริกาในไตรมาส 4 ปี 2564 พื้นตัวต่อเนื่องติดต่อกัน 3 ไตรมาส โดยจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวในหมู่เกาะแคริบเบียน อาทิ หมู่เกาะเวอร์จินของสหรัฐอเมริกา แอนติกา บาร์บูดา อาร์บา บาฮามาส เป็นต้น นอกจากนี้เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 ที่ผ่านมา ประเทศสหรัฐอเมริกาผ่อนคลายมาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ จากสหราชอาณาจักรและยุโรปให้สามารถเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในประเทศได้ จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่าในไตรมาส 4 ของปี 2564 พบว่า มีผู้เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในภูมิภาคอเมริกาจำนวน 25.67 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.7 จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 93.4 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 12.39 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563

- **ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก** สถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกในช่วงไตรมาส 4 ปี 2564 พื้นตัวต่อเนื่องติดต่อกัน 3 ไตรมาส เนื่องจากมาตรการหลายประเทศเริ่มผ่อนคลายมาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติมากขึ้น อาทิ สิงคโปร์และมาเลเซีย เปิดพรมแดนให้ประชาชนจากทั้ง 2 ประเทศ สามารถเดินทางท่องเที่ยวระหว่างกันได้ ขณะที่กัมพูชาเปิดรับนักท่องเที่ยวจากมาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ นอกจากนี้ ไทยเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

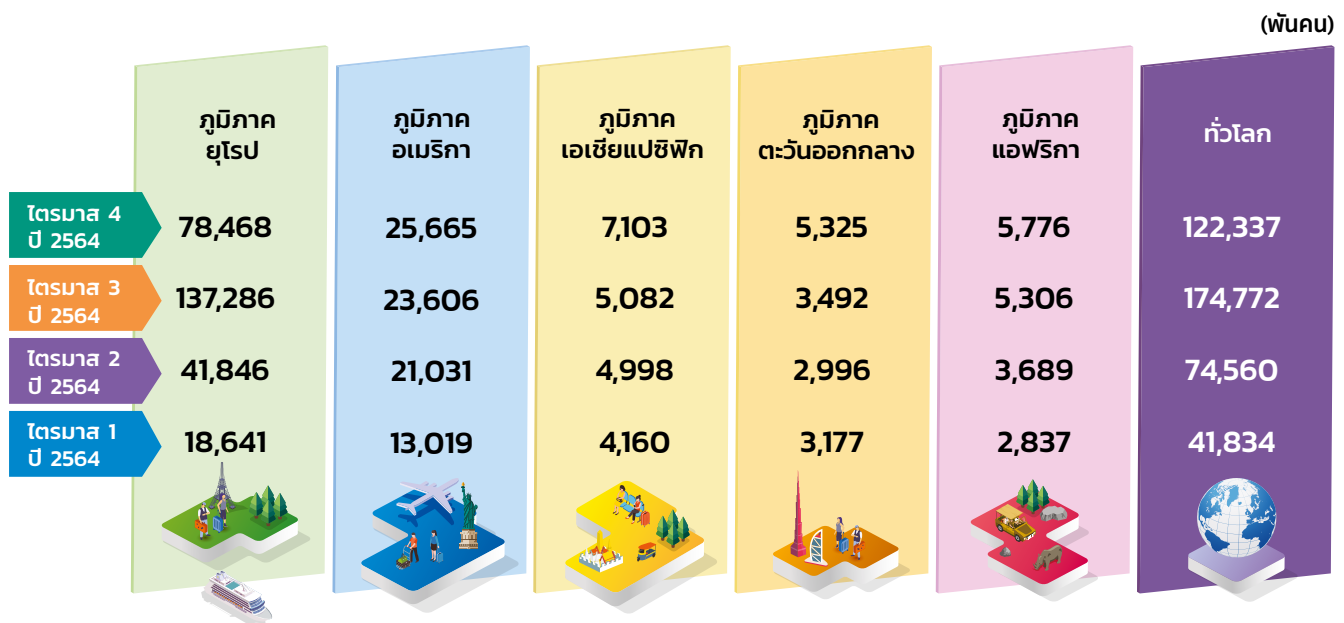
ให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้โดยไม่ต้องกักตัว เป็นต้น จากปัจจัยแวดล้อมดังกล่าว ทำให้สถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศในภูมิภาคทยอยปรับตัวดีขึ้น แต่จำนวนนักท่องเที่ยวยังต่ำเมื่อเทียบกับช่วงก่อนเกิดการระบาด จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในช่วงไตรมาส 4 ของปี 2564 มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจำนวน 7.10 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.8 จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.8 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 2.54 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563

- **ภูมิภาคตะวันออกกลาง** ในช่วงไตรมาส 4 ปี 2564 การท่องเที่ยวในภูมิภาคตะวันออกกลางปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง โดยปัจจัยหนุนส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการจัดงาน World Expo ที่สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซึ่งเริ่มขึ้นในเดือนตุลาคม 2564 ซึ่งจากข้อมูลของ องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติสะท้อนว่า ในไตรมาส 4 ของปี 2564 มีผู้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคตะวันออกกลางจำนวน 5.33 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.5 จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 64.5 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 2.09 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563

- **ภูมิภาคแอฟริกา** การท่องเที่ยวในภูมิภาคแอฟริกาปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากไตรมาสก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหลายประเทศในภูมิภาคแอฟริกาพบการระบาดของเชื้อไวรัสโควิดสายพันธุ์โอมิครอน (Omicron) ทำให้หลายประเทศได้ออกคำเตือนประชาชนที่เดินทางไปท่องเที่ยวประเทศในภูมิภาคนี้ จากข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ พบว่า ในไตรมาส 4 ของปี 2564 พบว่า มีผู้เดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคแอฟริกาจำนวน 5.78 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.9 จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.0 หรือมีจำนวนเพิ่มขึ้น 2.05 ล้านคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2563

จำนวนนักท่องเที่ยว ที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาค รายไตรมาสปี 2564

ที่มา : UNWTO ข้อมูล ณ วันที่ 26 มกราคม 2565

2 ทิศทางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศของโลกในปี 2565 เฝ้ายกับปัจจัยเสี่ยงจากประเด็นสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องในการฟื้นตัวของการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

แนวโน้มการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในปี 2565 ยังเผชิญกับความไม่แน่นอนสูง แม้คาดว่าจะกลับมาขยายตัวได้ต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา จากมาตรการที่ผ่อนคลายเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติแบบไม่กักตัว เนื่องด้วยสถานการณ์การฉีดวัคซีนโควิดและเข็มกระตุ้นครอบคลุมประชากรเป็นส่วนใหญ่ในหลายประเทศ รวมถึงทางการหลายประเทศได้ออกกฎหมายให้ประชาชนในประเทศเข้ารับการฉีดวัคซีนโควิด-19 เช่น ประเทศออสเตรเลีย เป็นประเทศแรกที่ยกกฎหมายให้ประชาชนฉีดวัคซีนโควิด โดยตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 ประชากรในประเทศอายุตั้งแต่ 18 ปี ต้องได้รับการฉีดวัคซีน ซึ่งผู้ที่ไม่ได้รับรองการฉีดวัคซีนอาจถูกลงโทษด้วยค่าปรับขั้นต้น 600 ยูโร (680 ดอลลาร์) ขณะที่ประเทศฝรั่งเศสได้ออกกฎหมายแก้ไขปัญหาคovid-19 โดยกำหนดให้ประชาชนที่จะใช้บริการในสถานที่สาธารณะ เช่น ร้านอาหาร ร้านกาแฟ โรงภาพยนตร์ และรถไฟทางไกล ต้องมีใบรับรองการฉีดวัคซีนสำหรับประเทศอิตาลีให้ประชาชนในประเทศที่อายุมากกว่า 50 ปี ต้องได้รับการฉีดวัคซีน นอกจากนี้ยังมีหลายประเทศที่ยกกฎหมายให้ประชาชนในกลุ่มผู้ทำงานให้บริการที่เกี่ยวข้องกับประชาชน เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่กู้ภัย และครู เป็นต้น ต้องได้รับการฉีดวัคซีน

จากปัจจัยดังกล่าว ทำให้รัฐบาลในหลายประเทศจะดำเนินการผ่อนคลายการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศมากขึ้น เพื่อช่วยให้กิจกรรมเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจท่องเที่ยวสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ เช่น สหราชอาณาจักร ทางการได้ผ่อนคลายการเดินทางเข้าประเทศชาวต่างชาติ โดยในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565 ชาวต่างชาติที่ได้รับการฉีดวัคซีนครบตามมาตรฐานและเป็นวัคซีนที่ได้รับการยอมรับจากทางการสหราชอาณาจักร เมื่อเดินทางมาถึงท่าอากาศยานไม่ต้องตรวจหาเชื้อโควิด-19 ยกเว้นประเทศกลุ่มเสี่ยงตามที่ทางการกำหนด แต่ยังคงมีผลการตรวจเชื้อโควิดที่เป็นลบก่อนเดินทางมาที่สหราชอาณาจักร 2 วัน

เช่นเดียวกับประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปที่ปรับใช้นโยบายความเสี่ยงด้านสุขภาพของนักท่องเที่ยว (Restriction based on the traveler's situation) แทนการกำหนดด้วยประเทศ โดยชาวต่างชาติที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจะต้องมีเอกสารรองรับการฉีดวัคซีนโควิด-19 และมีผลตรวจเชื้อโควิด-19 เป็นลบ เพื่อช่วยลดความซับซ้อนในการออกกฎเกณฑ์ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565

ตัวอย่างประเทศที่ผ่อนคลายมาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติปี 2565

จุดหมายปลายทาง ท่องเที่ยว	รายละเอียดมาตรการผ่อนคลาย
ภูมิภาคยุโรป	
สหราชอาณาจักร	ตั้งแต่วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565 ผู้เดินทางที่ได้รับการฉีดวัคซีนครบถ้วนไม่จำเป็นต้องทำการทดสอบก่อนเดินทางมาถึงหรือหลังเดินทางมาถึง ไม่จำเป็นต้องกักกันตัวเอง ผู้เดินทางที่ไม่ได้รับการฉีดวัคซีนจะต้องทำการทดสอบก่อนเดินทางมาถึงและจองการทดสอบหลังเดินทางมาถึงสำหรับวันที่ 2 และ ไม่จำเป็นต้องกักตัวเองอีกต่อไป
ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป	ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์เป็นต้นไป แนะนำให้ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปยกเลิกข้อจำกัดในปัจจุบัน ซึ่งอิงจากสถานการณ์โควิด-19 ในประเทศต้นทางของผู้เดินทาง และแทนที่ด้วยข้อจำกัดตามสถานการณ์ของผู้เดินทาง โดยพิจารณาจากผู้เดินทางที่ได้รับการฉีดวัคซีนโควิด-19 มีผลตรวจโควิด-19 เป็นลบ หรือหายจากโควิด-19 ตามหลักฐานของใบรับรองโควิดดิจิทัลของสหภาพยุโรปที่ถูกต้องควรเป็นตัวกำหนดหลัก
รัสเซีย	มาตรการมีความแตกต่างตามประเทศต้นทาง อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวต่างชาติทุกคนที่เดินทางมาโดยเครื่องบินจะต้องแสดงผลการตรวจ PCR ที่เป็นลบ ที่มีอายุไม่เกิน 48 ชั่วโมงก่อนเดินทางมาถึงรัสเซีย และพิสูจน์ได้ว่าได้รับการฉีดวัคซีนครบถ้วน หรือฟื้นตัวจากโรคในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา จะได้รับการยกเว้นจากการทดสอบ นักเดินทางต่างชาติต้องกรอกแบบฟอร์มใบสมัครเข้าที่จัดเตรียมโดยสายการบินเมื่อเดินทางมาถึงรัสเซีย และต้องมีประกันสุขภาพ สำหรับพลเมืองรัสเซียที่กลับเข้าประเทศต้องแสดงหลักฐานการทดสอบโควิด-19 เป็นลบภายใน 72 ชั่วโมงหลังจากเดินทางมาถึง และต้องกักตัวเองจนกว่าจะทราบผล
ภูมิภาคอเมริกา	
ฮาวาย (ประเทศสหรัฐ)	ในเดือนมกราคม 2565 ทางกรฮาวายผ่อนคลายมาตรการให้ผู้มาเยือนและผู้เดินทางกลับเข้าประเทศกักตัวเหลือ 5 วัน จากเดิม 10 วัน ทางกรฮาวาย โดยผู้ที่สามารถได้รับการยกเว้น ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการฉีดวัคซีนอย่างครบถ้วนหรือมีผลการทดสอบก่อนเดินทางมาถึงเป็นลบ
เปอร์โต ริโก	ตั้งแต่วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2565 สำหรับผู้เดินทางที่ได้รับการฉีดวัคซีนครบถ้วนสามารถเดินทางเข้าประเทศโดยไม่ต้องทดสอบโควิดก่อนเดินทางและไม่ต้องกักตัว สำหรับผู้เดินทางที่ไม่ได้รับวัคซีนต้องได้รับการตรวจเป็นลบก่อนเดินทางมาถึงเพื่อยกเว้นการกักตัวเองเป็นเวลา 7 วัน นอกจากนี้ ยังต้องรับการทดสอบเมื่อเดินทางมาถึงและต้องกักตัวเองเป็นเวลา 48 ชั่วโมงแรกในขณะที่รอผลการทดสอบ
เบ็กซิโก	ไม่ต้องการหลักฐานการฉีดวัคซีนหรือการทดสอบก่อนเดินทางมาถึง
เบลีส	ไม่ต้องการหลักฐานการฉีดวัคซีนแต่ผู้เดินทางจากต่างประเทศจะต้องมีผลการทดสอบก่อนเดินทางมาถึงเป็นลบ และต้องพักที่โรงแรมที่ได้รับการรับรองระดับโกลด์สตาร์หรือที่พักที่คล้ายกัน หากผู้เดินทางไม่ได้เป็นเจ้าของบ้านพักตากอากาศในประเทศ

ตัวอย่างประเทศที่ผ่อนคลายมาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติปี 2565 (ต่อ)

จุดหมายปลายทาง ท่องเที่ยว	รายละเอียดมาตรการผ่อนคลาย
ภูมิภาคอเมริกา	
บาฮามาส	ผู้เดินทางทุกคนต้องมีผลการทดสอบก่อนเดินทางมาถึงเป็นลบจาก 72 ชั่วโมงที่ผ่านมา ได้มีการประกันการเดินทางจากโรคโควิด-19 และกรอกวีซ่าสุขภาพดิจิทัล
ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก	
นิวซีแลนด์	ชาวนิวซีแลนด์และออสเตรเลียที่ได้รับวัคซีนในสามารถเดินทางกลับบ้านได้ตั้งแต่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2565 โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในสถานกักตัวที่รัฐจัดการ ในขณะที่พลเมืองนิวซีแลนด์ในส่วนอื่น ๆ ของโลกจะสามารถทำได้ในอีกสองสัปดาห์ต่อมา โดยกลุ่มเดินทางแปซิฟิกเกอร์ต่างชาติที่ได้รับวัคซีนและแรงงานที่มีทักษะสามารถเดินทางมายังประเทศได้ตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม 2565 ขณะที่นักศึกษาต่างชาติจำนวนสูงสุด 5,000 คน จะได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าประเทศได้ตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม สำหรับนักท่องเที่ยวจากออสเตรเลียและประเทศอื่น ๆ ที่ปลอดวีซ่าจะได้รับอนุญาตภายในเดือนกรกฎาคม 2565 และผู้เดินทางจากส่วนอื่น ๆ ของโลกจะถูกกักกันออกไปจนถึงเดือนตุลาคม 2565 ผู้เดินทางทุกคนยังคงต้องกักตัวเองเป็นเวลา 10 วัน
ไทย	ตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 เปิดลงทะเบียน Thailand Pass เพื่อเดินทางเข้าไทยในโครงการ TEST & GO โดยอนุญาตให้สามารถเดินทางเข้ามาได้ทุกประเทศ แต่นักท่องเที่ยวต้องตรวจหาเชื้อโดยใช้วิธี RT-PCR 2 ครั้ง มีหลักฐานการจองโรงแรม ที่พักในวันแรก และในวันที่ 5 โดยเป็นโรงแรมที่มีโรงพยาบาลคู่ปฏิบัติการ (SHA++ AQ, OQ หรือ AHO) มีหลักฐานชำระเงินการตรวจหาเชื้อจำนวน 2 ครั้ง ในวันแรก และในวันที่ 5 ของการเดินทาง ใบรับรองการตรวจโควิด และประกันสุขภาพ

ที่มา : รวบรวมข้อมูล ณ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565

อย่างไรก็ตาม ทิศทางการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในปี 2565 น่าจะเป็นไปอย่างจำกัดและมีความเสี่ยงมากขึ้นจากประเด็นสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน ซึ่งหากสถานการณ์มีความรุนแรงและยาวนาน ก็คงจะส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในปี 2565 นี้ อย่างเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวระหว่างประเทศในภูมิภาคยุโรปที่น่าจะได้รับผลกระทบมากกว่าในภูมิภาคอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยอ่อนไหวที่จะมีผลต่อการฟื้นตัว เนื่องจากความเสี่ยงของโรคโควิด-19 ยังคงอยู่ ทำให้ทางการหลายประเทศยังคงดำเนินมาตรการที่ระมัดระวังในการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ขณะที่การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศในช่วงเวลานี้ยังมีค่าใช้จ่ายที่สูง จากค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่เพิ่มขึ้น อาทิ ค่าใช้จ่ายในการตรวจหาเชื้อโรคโควิด-19 ทั้งก่อนเดินทางเมื่อเดินทางถึงจุดหมายปลายทางและเมื่อเดินทางกลับประเทศ ค่าใช้จ่ายประกันสุขภาพ และราคาพลังงานที่ปรับตัวเร่งขึ้นอันเป็น

ผลมาจากสถานการณ์สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน โดยเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2565 ราคาน้ำมันดิบโลกปรับตัวสูงสุดในรอบหลายปี โดยราคาน้ำมันดิบเบรนท์ (Brent Crude Oil) ปรับสูงขึ้นถึง 127.98 เหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 27 เมื่อเทียบกับราคาเฉลี่ยก่อนที่จะเกิดสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การปรับขึ้นราคาของระบบคมนาคมขนส่ง เช่น ค่าโดยสารเครื่องบิน โดยเฉพาะการเดินทางท่องเที่ยวระยะไกลระหว่างภูมิภาคจะได้รับผลกระทบค่อนข้างมาก และหากราคาน้ำมันยังปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง คงจะส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าและบริการที่จะปรับตัวขึ้นตามมา ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจเดินทางและการใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยว และเหตุการณ์ดังกล่าวก็คงจะส่งผลกระทบต่อภาคการกลับมาฟื้นตัว ของภาคการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกให้เทียบเท่ากับก่อนเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 คงจะต้องใช้เวลาที่นานขึ้น

ปัจจัยหนุน

- การระบาดของโรคโควิด-19 คลี่คลาย
- ประชากรโลกได้รับการกระจายวัคซีนโควิด-19 ทั่วถึง
- การผ่อนคลายมาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ
- ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวที่สั่งสมมานาน (Pent Up demand)

ปัจจัยท้าทาย

- สถานการณ์สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน
- ทิศทางราคาน้ำมันโลก
- การระบาดของโรคโควิด-19 ที่อาจจะกลับมาระบาดอีกครั้ง/ความเสี่ยงการพบไวรัสกลายพันธุ์
- ความล่าช้าในการกระจายวัคซีนโควิด-19
- เศรษฐกิจชะลอตัว กำลังซื้อยังอ่อนแอ ราคาน้ำมันและสินค้าปรับตัวสูงขึ้น
- ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวสูง เช่น ค่าใช้จ่ายในการตรวจหาเชื้อโควิด-19 ค่าประกันสุขภาพ ค่าบัตรโดยสารเครื่องบิน เป็นต้น

การคาดการณ์การฟื้นตัวการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในปี 2565

แนวโน้มการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกในปี 2565 คาดฟื้นตัวได้ต่อเนื่อง แต่จำนวนนักท่องเที่ยวยังหดตัวประมาณร้อยละ 63-50 เมื่อเทียบกับปี 2562

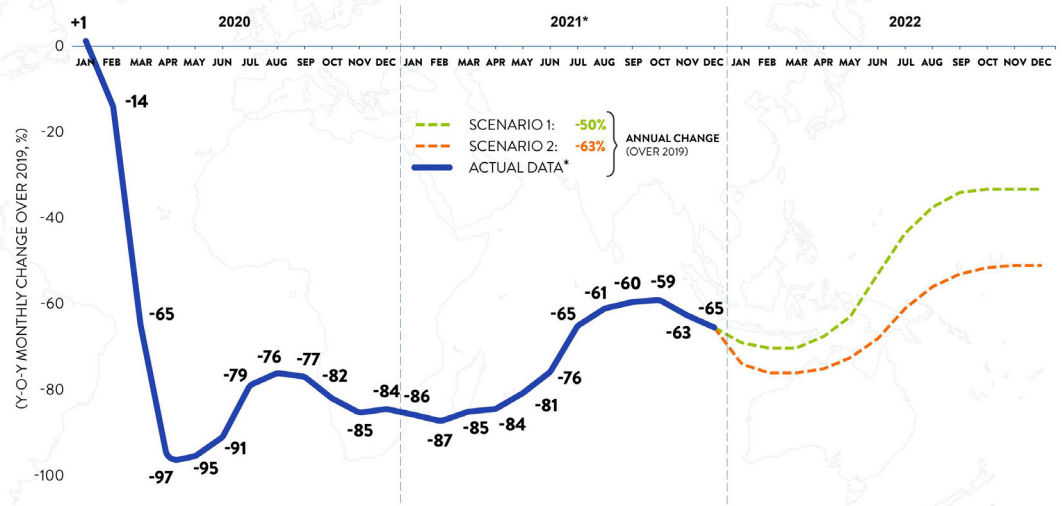
INTERNATIONAL TOURIST ARRIVALS: SCENARIOS FOR 2022

(Y-O-Y MONTHLY CHANGE OVER 2019, %)

* Actual data for 2021 is preliminary and based on estimates for destinations which have not yet reported results.

SOURCE: UNWTO (DATA AS OF JANUARY 2022)

ที่มา : UNWTO ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2565

สถานการณ์การท่องเที่ยวไทยในปี 2564

ปี 2564 การระบาดของโรคโควิด-19 ทั้งในและต่างประเทศ ที่รุนแรงและยาวนานต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวทั้งการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศของชาวต่างชาติ และการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของคนไทยลดลงเป็นปีที่ 2 ติดต่อกัน อย่างไรก็ตาม คาดว่าภาคการท่องเที่ยวไทยน่าจะฟื้นจุดต่ำสุดและกลับมาฟื้นตัวได้ในปี 2565

1 สถานการณ์ชาวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ

ในปี 2564 ประเทศไทยต้องเผชิญกับการระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศอย่างหนัก จากรายงานของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) พบว่า ในปี 2564 ประเทศไทยพบผู้ติดเชื้อโรคโควิด-19 สูงถึง 2.2 ล้านคน เมื่อเทียบกับผู้ติดเชื้อประมาณ 7 พันคนในปี 2563 ทำให้ทางการจำเป็นต้องนำมาตรการควบคุมการระบาดในประเทศมาใช้อีกครั้ง ขณะที่มาตรการการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติต้องปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ และทำให้แผนการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2564 ถูกเลื่อนออกไปจากแผนที่หน่วยงานท่องเที่ยวและเกี่ยวเนื่องได้จัดทำไว้ในเบื้องต้น

แต่กระนั้นก็ดี ในปี 2564 แม้ประเทศไทยจะเผชิญกับการระบาดหนักของโรคโควิด-19 แต่ทางการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ได้หาแนวทางในการผ่อนคลายมาตรการเดินทางเข้าประเทศของชาวต่างชาติที่มีความประสงค์จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทย เพื่อให้ธุรกิจท่องเที่ยวสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ และอำนวยความสะดวกลดอุปสรรคในเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยของชาวต่างชาติ ภายใต้นโยบายความปลอดภัยจากการระบาดของโรคโควิด-19 ดังนี้

ในไตรมาส 2 ของปี 2564 มาตรการผ่อนคลายเป็นระยะเวลา การกักตัวในโรงแรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติต้องลดลง เนื่องจาก การการระบาดของโรคโควิด-19 โดยเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 ทางคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่ประชุมศูนย์บริหารสถานการณ์ เศรษฐกิจ (ศบค.) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2564 นักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดน่านอง ได้แก่ ภูเก็ต กระบี่ พังงา เชียงใหม่ และพัทยา (ชลบุรี) ที่ได้รับการฉีดวัคซีนครบตามมาตรฐาน และมีใบรับรองการฉีดวัคซีนโควิด-19 ปรับลดระยะเวลาการกักตัวเป็น 7 วัน จากเดิม 14 วัน ขณะที่กรณีที่ยังไม่ได้รับวัคซีนหรือได้รับแต่ยังไม่ครบให้กักตัว 10 วัน แต่สำหรับชาวต่างชาติที่เดินทางมาจากประเทศ ที่มีการกลายพันธุ์ของเชื้อโรคโควิด-19 ยังคงต้องกักตัว 14 วัน

อย่างไรก็ดี เนื่องจากประเทศไทยต้องกลับมาเผชิญกับการระบาดของ โรคโควิด-19 ในประเทศอีกครั้งในช่วงกลางเดือนเมษายน 2564 ซึ่งพบจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่กลับมาเร่งตัวขึ้นจากที่ทางการสามารถ ควบคุมการระบาดระลอกที่ 2 ได้ (การระบาดที่ตลาดกลางกุ้ง จังหวัด สมุทรสาคร) ทำให้ เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2564 ทางศูนย์บริหาร สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) จำเป็นต้องยกระดับมาตรการการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติอีกครั้ง โดยให้ชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในไทยต้องกลับมากักตัว 14 วัน นับแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2564 ผู้ที่เดินทางจากต่างประเทศจะต้อง กักตัวเป็นเวลา 14 วัน ซึ่งรวมถึงชาวต่างชาติที่ได้รับการฉีดวัคซีนครบ ตามกำหนดแล้ว

ขณะที่ในไตรมาส 3 ของปี 2564 เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการผ่อนคลายเป็นมาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 ทางประเทศไทยได้เปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ภายใต้ โครงการภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์ ซึ่งเป็นจังหวัดนำร่องจังหวัดแรก ที่มีการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติแบบไม่กักตัว ซึ่งชาวต่างชาติที่ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตต้องเป็นผู้ที่ได้รับวัคซีนครบโดส ตามมาตรฐานของวัคซีนและไม่ต้องกักตัว แต่ต้องอยู่ในจังหวัดภูเก็ต เป็นเวลาอย่างน้อย 14 วัน ก่อนที่จะสามารถเดินทางไปยังจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทย สำหรับชาวต่างชาติ ที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว จะเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงต่ำ-ปานกลาง ประมาณกว่า 60 ประเทศ อาทิ จีน ฝรั่งเศส ฟินแลนด์ สเปน เยอรมัน สวีเดน ออสเตรเลีย สิงคโปร์ เป็นต้น

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2564 ทางกรมเปิดโครงการ สมุย พลัส โมเดล โดยเปิดพื้นที่ท่องเที่ยวเพิ่มเติม ในจังหวัด สุราษฎร์ธานี ได้แก่ เกาะสมุย เกาะพะงัน และเกาะเต่า และต่อมา ในวันที่ 16 สิงหาคม 2564 ขยายพื้นที่ท่องเที่ยวเพิ่มเติมภายใต้ โครงการ ส่วนขยาย 7+7 กับภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์โดยปรับลดจำนวนวันพัก ท่องเที่ยวต่างชาติในภูเก็ตจากเดิม 14 วัน เหลือ 7 วัน และนักท่องเที่ยว สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวยังพื้นที่จังหวัดกระบี่ ได้แก่ เกาะพีพี เกาะไหง และหาดไร่เลย์ หรือเดินทางไปยังจังหวัดพังงา ได้แก่ เขาหลัก เกาะยาวน้อย และเกาะยาวใหญ่ และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เกาะสมุย เกาะพะงัน และเกาะเต่า หลังจากนั้นนักท่องเที่ยวสามารถ เดินทางไปท่องเที่ยวยังพื้นที่อื่นของประเทศ

นอกจากนี้ทางการไทยได้ดำเนินมาตรการผ่อนคลายเป็นเนื่อง โดยในไตรมาส 4 ของปี 2564 เมื่อสถานการณ์โรคโควิด-19 ในประเทศ คลี่คลายลง ทางการได้ผ่อนคลายมาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพิ่มเติมแบบไม่ต้องกักตัว โดยในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 ทางการ เปิดรับชาวต่างชาติที่มีวัตถุประสงค์เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย แบบไม่ต้องกักตัว ซึ่งชาวต่างชาติต้องลงทะเบียนในระบบ Thailand Pass เพื่อเดินทางเข้าไทยภายใต้โครงการ Test & Go โดยนักท่องเที่ยว ต้องได้รับการตรวจหาเชื้อโรคโควิด-19 และมีเงื่อนไขให้ต้องพักอยู่ที่ โรงแรมก่อนอย่างน้อย 6 ชั่วโมง เพื่อรอผลการตรวจหาเชื้อโรคโควิด-19 ก่อนที่จะสามารถเดินทางไปยังพื้นที่อื่น ๆ ได้

โดยมี 15 จังหวัดนำร่อง (พื้นที่สีฟ้า) 15 จังหวัด ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ (สนามบินสุวรรณภูมิ) กระบี่ พังงา ประจวบคีรีขันธ์ (ตำบลหัวหิน หนองแก) เพชรบุรี (เทศบาลเมืองชะอำ) ชลบุรี (พัทยา อำเภอบางละมุง ตำบลนาจอมเทียน ตำบลบางเสร่ เกาะสีชัง อำเภอสัตหีบ) ระนอง (เกาะพยาม) เชียงใหม่ (อำเภอเมือง แม่ริม แม่แตง ดอยเต่า) เลย (อำเภอเชียงคาน) บุรีรัมย์ (อำเภอเมือง หนองคาย (อำเภอเมือง ศรีเชียงใหม่ ท่าบ่อ สังคม) อุตรดิตถ์ (อำเภอเมือง นานู หนองหาน ประจักษ์ศิลปาคม กุมภวาปี บ้านดุง) ระยอง (เกาะเสม็ด) และตราด (เกาะช้าง)

อย่างไรก็ดี เมื่อการระบาดของโรคโควิด-19 กลับมาสร้างความกังวล อีกครั้ง โดยเฉพาะการระบาดในหลายประเทศในภูมิภาคยุโรป และอเมริกา ซึ่งพบจำนวนผู้ติดเชื้อปรับตัวสูงขึ้น ทำให้เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2564 ทางการไทยยกเลิกการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในระบบ Test & Go เป็นการชั่วคราว คงเหลือการเดินทางเข้า โครงการภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์

นโยบายการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2564

การเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติในไทย ในไตรมาส 2 ปี 2564

1 เม.ย. 64

ผ่อนคลายมาตรการกักตัว

นักท่องเที่ยวต่างชาติได้รับวัคซีน ครบโดสเดินทางจังหวัดนำร่อง กักตัว 7 วัน ในโรงแรม และ นักท่องเที่ยวต่างชาติที่ไม่ได้รับ วัคซีนต้องกักตัว 10 วัน

การเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวในไทยในไตรมาส 3 ปี 2564

1 ก.ค. 64

โครงการภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์

เปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติแบบ ไม่กักตัวที่ได้รับวัคซีนครบโดส (นักท่องเที่ยวต่างชาติจากประเทศ ที่มีความเสี่ยงการระบาดของโควิด-19 ต่ำ)

การเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวในไทยในไตรมาส 4 ปี 2564

1 พ.ย. 64

เปิดประเทศ

เปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เปิด ลงทะเบียน Thailand Pass เพื่อ เดินทางเข้าไทยในโครงการ Test & Go

1 พ.ค. 64

ยกระดับมาตรการ

โดยให้ชาวต่างชาติที่เดินทาง เข้ามาในไทยต้องกักตัว 14 วัน หลังจากที่พักผ่อนคลาย เมื่อวันที่ 1 เม.ย. 64

15 ก.ค. 64

โครงการสมุย พลัส โนเดล

พื้นที่ท่องเที่ยวนำร่องเพิ่มเติมใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เกาะสมุย เกาะพะงัน และเกาะเต่า

22 ธ.ค. 64

ยกเลิกระบบ Test & Go แต่ยังคงภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์

ปิดลงทะเบียน Thailand Pass เพื่อ เดินทางเข้าไทยในโครงการ Test & Go แต่นักท่องเที่ยวยังสามารถเดินทาง เข้าภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์

หมายเหตุ : การเดินทางเข้าประเทศของชาวต่างชาติยังมีเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่กระทรวงสาธารณสุข กำหนด อาทิ ผลตรวจโควิด-19 RT-PCR ที่เป็นลบ ภายใน 72 ชั่วโมง ก่อนการเดินทาง และประกันสุขภาพและการรักษาพยาบาล โรคโควิด-19 และการตรวจโควิดเมื่อเดินทาง มาถึงประเทศไทย

16 ส.ค. 64

โครงการ ส่วนขยาย 7+7 กับภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์

จังหวัดกระบี่ ได้แก่ เกาะพีพี เกาะลันตา หาดไร่เลย์ จังหวัดพังงา ได้แก่ เขาหลัก เกาะยาวน้อย และเกาะยาวใหญ่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เกาะสมุย เกาะพะงัน และเกาะเต่า

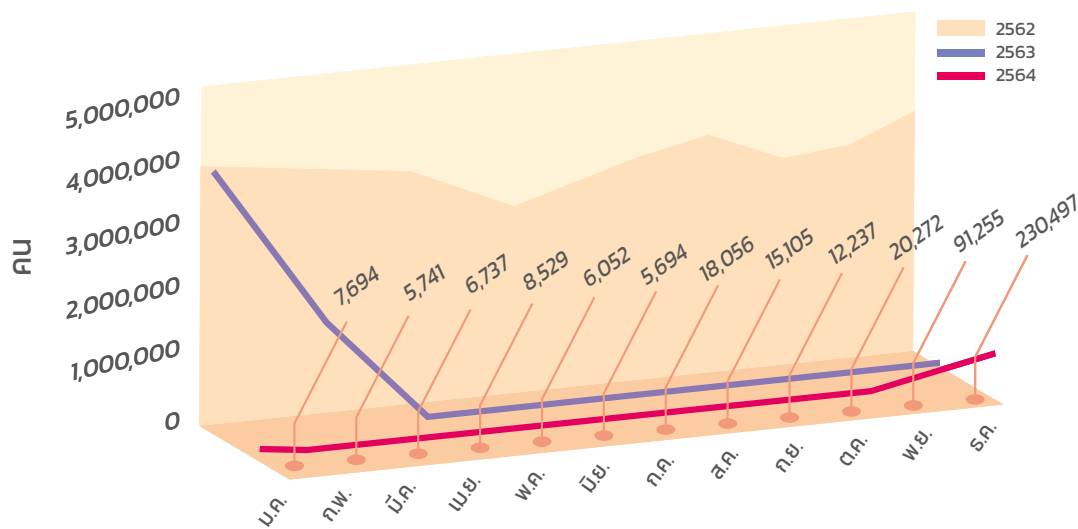
ที่มา : รวบรวมข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จากมาตรการผ่อนคลायเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นปัจจัยช่วยสนับสนุนให้ทั้งปี 2564 นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีจำนวน 427,869 คน หดตัวร้อยละ 93.6 จากปี 2563 แม้นักท่องเที่ยวยังอยู่ระดับต่ำกว่าปี 2563 แต่นับเป็นสัญญาณที่ดีต่อภาคการท่องเที่ยวในระยะถัดไป โดยเฉพาะในช่วง 2 เดือนสุดท้ายของปี 2564 ที่ทางการใช้ระบบ Test & Go ซึ่งก็ได้รับผลตอบรับในเชิงบวกจากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เร่งตัวขึ้นมาก โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยในช่วงเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม 2564 มีจำนวน 321,752 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 75.2 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยทั้งปี 2564

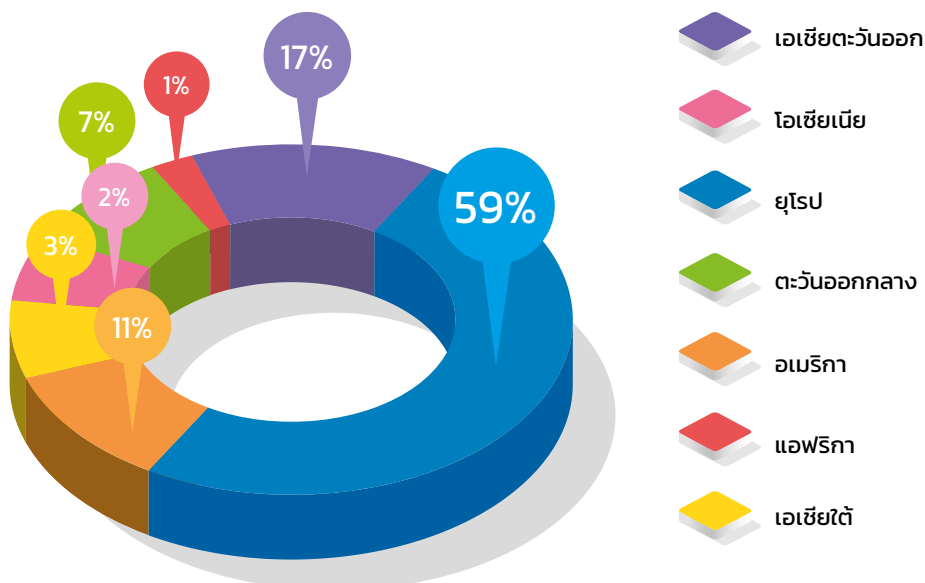
โดยในปี 2564 นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าท่องเที่ยวในประเทศไทยส่วนใหญ่มาจากภูมิภาคยุโรป ซึ่งตลาดที่สำคัญ ได้แก่ เยอรมัน สหราชอาณาจักร เป็นต้น และภูมิภาคที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวไทยมากเป็นอันดับสอง คือ เอเชียตะวันออก โดยนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวไทยมากที่สุดจากภูมิภาคนี้ ได้แก่ จีน และเกาหลีใต้ เป็นต้น

นักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยในปี 2562-2564

นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวไทยในปี 2564 ลดลงร้อยละ 93.6 จากปี 2563

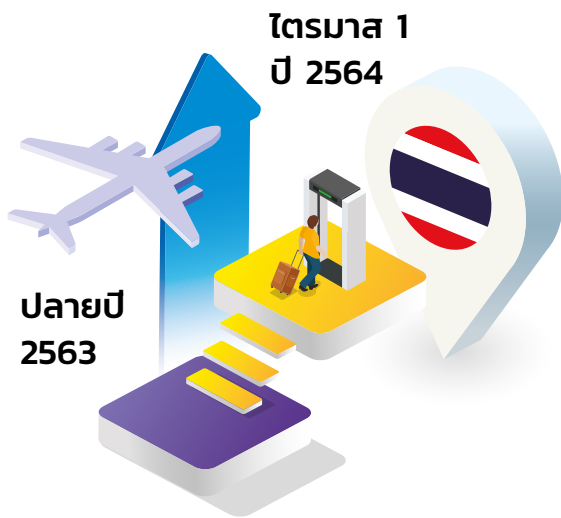
สัดส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวไทยในปี 2564 จำแนกตามภูมิภาค

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา (ณ วันที่ 20 มกราคม 2565P)

1.1

นักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยในไตรมาส 1 ปี 2564 ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากในช่วงปลายปี 2563 แม้จะยังอยู่ระดับต่ำแต่ นับว่าเป็นสัญญาณที่ดี

ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยในไตรมาส 1 ปี 2564 แม้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจะมีจำนวนเพียงหลักหมื่นคน แต่นับว่าดีขึ้นจากในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2563 ที่ผ่านมา โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยในช่วงนี้ ยังเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มวีซ่าพิเศษ (Special Tourist VISA หรือ STV) ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการพำนักระยะยาวในประเทศ เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ทั้งในและต่างประเทศยังไม่คลี่คลาย ทำให้รัฐบาลยังต้องคงมาตรการการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

และระมัดระวังในการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทย

จากข้อมูลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า ในช่วงไตรมาส 1 ของปี 2564 นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยมีจำนวน 20,172 คน หดตัวร้อยละ 99.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่นับว่าสถานการณ์ดีขึ้นจากในไตรมาส 4 ของปี 2563 ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทย 10,822 คน

โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยในช่วง 3 เดือนแรกของปี 2564 ส่วนใหญ่มาจากภูมิภาคยุโรป ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 48.9 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยทั้งหมด หรือมีจำนวน 9,862 คน โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยสูงสุด 3 อันดับแรกมาจากเยอรมัน สหราชอาณาจักรและฝรั่งเศส ขณะที่ภูมิภาคที่เดินทางเข้ามาสูงสุดรองลงมา คือ นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก มีจำนวน 5,211 คน โดยตลาดสำคัญในภูมิภาคนี้ คือ นักท่องเที่ยวจีนมีจำนวน 1,520 คน นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวจากอเมริกา มีจำนวน 2,799 คน โดยตลาดสำคัญในภูมิภาคนี้คือ นักท่องเที่ยวจากสหรัฐฯ มีจำนวน 2,150 คน และเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดในไตรมาสนี้

1.2

นักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยในไตรมาส 2 ปี 2564 ปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากไตรมาสก่อนหน้า

สถานการณ์นักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยในไตรมาส 2 ปี 2564 ที่ผ่านมา ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวน 20,275 คน โดยในไตรมาสนี้ ทางของไทยได้ออกมาตรการ

ลดระยะเวลาการกักตัวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนาร่องตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2564 โดยชาวต่างชาติที่ได้รับการฉีดวัคซีนครบตามมาตรฐานและมีใบรับรองการฉีดวัคซีนโควิด-19 ปรับลดระยะเวลาการกักตัวเป็น 7 วัน จากเดิม 14 วัน ขณะที่กรณีที่ยังไม่ได้รับวัคซีนหรือได้รับแต่ยังไม่ครบให้กักตัว 10 วัน แต่เนื่องจากเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศอีกครั้ง ทำให้ทางการปรับมาตรการกักตัว 14 วัน ในโรงแรมตามเดิมตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2564 ซึ่งรวมถึงชาวต่างชาติที่ได้รับการฉีดวัคซีนครบตามกำหนด

สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยในไตรมาส 2 ของปี 2564 ซึ่งหากพิจารณาตลาดนักท่องเที่ยวเป็นรายภูมิภาค พบว่า นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปลดลงร้อยละ 26.5 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยว 7,251 คน แต่ยังเป็นภูมิภาคที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวไทยมากเป็นอันดับที่ 1 เนื่องจาก

ภูมิภาคนี้มีมาตรการที่ผ่อนคลายในการเดินทางระหว่างประเทศกว่าในภูมิภาคอื่น โดยนักท่องเที่ยวจากเยอรมันและสหราชอาณาจักรยังเป็นตลาดสำคัญ

ในส่วนของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีจำนวนเติบโตกว่าร้อยละ 32.0 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวน 6,878 คน โดยนักท่องเที่ยวจากจีนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด มีจำนวน 1,471 คน ลดลงร้อยละ 3.2 จากไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่เมียนมาเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุดมีจำนวน 1,192 คน เติบโตกว่าร้อยละ 700.0 จากไตรมาสก่อนหน้า ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและพำนักระยะยาวในไทย สำหรับนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคอเมริกาใต้ร้อยละ 35.9 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวน 3,804 คน โดยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากสหรัฐอเมริกาที่มีจำนวนกว่า 3,178 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.8 จากไตรมาสก่อนหน้า และนักท่องเที่ยวจากสหรัฐฯ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยมากที่สุดไตรมาส 2 ของปี 2564 และนับตั้งแต่ที่ประเทศไทยเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติวิซ่าประเภทพิเศษ สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ที่ต้องการพำนักระยะยาวในไทย (STV) นักท่องเที่ยวสหรัฐฯ เป็นตลาดสำคัญของการท่องเที่ยวไทย

ขณะที่นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียใต้มีจำนวน 392 คน หดตัวร้อยละ 28.9 จากไตรมาสก่อนหน้า โดยนักท่องเที่ยวหลักจากอินเดียลดลงร้อยละ 24.5 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวน 142 คน เนื่องจากอินเดียต้องเผชิญกับการระบาดของโรคโควิด-19 อย่างรุนแรง ในส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาจากภูมิภาคโอเชียเนียมีจำนวน 420 คน ลดลงร้อยละ 23.5 จากไตรมาสก่อนหน้า โดยออสเตรเลียซึ่งเป็นตลาดหลักหดตัวร้อยละ 34.2 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวนเพียง 294 คน อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคตะวันออกกลางกลับมาเติบโตสูงถึง 21.4 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวน 1,020 คน ส่วนหนึ่งมาจากหลายประเทศในภูมิภาคนี้มีอัตราการฉีดวัคซีนโควิด-19 ครอบคลุมประชากรสูง โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวมาจากคูเวต และอิสราเอล และท้ายสุดนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคแอฟริกาปรับตัวเพิ่มขึ้น 41.7 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวน 510 คน

1.3

นักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยในไตรมาส 3 ปี 2564 โครงการภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์ จุดเริ่มต้นสำคัญของการท่องเที่ยวไทย

สถานการณ์ชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวไทยในไตรมาส 3 ปี 2564 ปรับตัวดีขึ้น จากการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติภายใต้โครงการภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2564 ที่ผ่านมา และตามด้วยการเปิดแหล่งท่องเที่ยวรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มเติม ได้แก่

โครงการสมุย พลัส โมเดล โดยเปิดพื้นที่ท่องเที่ยวรองรับเพิ่มเติมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เกาะสมุย เกาะพะงัน และเกาะเต่า และขยายพื้นที่ท่องเที่ยวรองรับเพิ่มเติมภายใต้โครงการ ส่วนขยาย 7+7 กับภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์ โดยปรับลดจำนวนวันพักนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ในภูเก็ตจากเดิม 14 วัน เหลือ 7 วัน และนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวยังพื้นที่จังหวัดกระบี่ได้แก่ เกาะพีพี เกาะไห และหาดไร่เลย์ หรือเดินทางไปยังจังหวัดพังงา ได้แก่ เขาหลัก เกาะยาวน้อย และเกาะยาวใหญ่ และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เกาะสมุย เกาะพะงัน และเกาะเต่า หลังจากนั้นนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวยังพื้นที่อื่นของประเทศ

ทั้งนี้ ผลจากการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติภายใต้โครงการภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์ อย่างไรก็ตาม แม้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าท่องเที่ยวยังต่ำอยู่มาก แต่นับเป็นสัญญาณการตอบรับที่ดีจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยสถานการณ์นักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยในไตรมาส 3 ปี 2564 ที่ผ่านมา ปรับตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 123.9 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวน 45,398 คน แต่เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะในช่วงเดือนกรกฎาคม 2564 ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทำให้ทางการยกระดับมาตรการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศ และการกำหนดเวลาการออกนอกเคหสถานในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด โดยเฉพาะมาตรการเข้มงวดการเดินทางเข้าและออกพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด เช่นเดียวกับในหลายประเทศพบการกลับมาระบาดของโรคโควิด-19 อีกครั้ง ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวของชาวต่างชาติที่วางแผนจะเดินทางมายังกรุงเทพมหานครและพื้นที่อื่น ๆ สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อบรรยากาศการท่องเที่ยวไทย ทำให้ในช่วงเดือนกันยายน 2564 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเที่ยวไทยกลับมาชะลอตัวลงอีกครั้ง

สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในช่วงไตรมาส 3 ของปี 2564 ซึ่งหากพิจารณาตลาดนักท่องเที่ยวเป็นรายภูมิภาค พบว่า นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสูงสุด หรือคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 44.0 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในไตรมาส 3 ของปี 2564 หรือมีจำนวน 19,976 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 175.5 จากไตรมาสก่อนหน้า สำหรับนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด ได้แก่ นักท่องเที่ยวจากสหราชอาณาจักร เยอรมัน และฝรั่งเศส

นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกมีจำนวนมากเป็นอันดับ 2 โดยมีจำนวน 9,466 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.6 จากไตรมาสก่อนหน้า ซึ่งมีนักท่องเที่ยวจากจีนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด มีจำนวน 2,705 คน ขยายตัวร้อยละ 83.9 จากไตรมาสก่อนหน้า รองลงมาคือ ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ และนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคอเมริกาเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากเป็นอันดับ 3 โดยมีจำนวน 7,060 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 85.6 จากไตรมาสก่อนหน้า โดยนักท่องเที่ยวจากสหรัฐอเมริกา มีจำนวน 5,884 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 85.1 จากไตรมาสก่อนหน้า

นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคตะวันออกกลางเติบโตสูงถึงร้อยละ 542.2 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวน 6,550 คน โดยปกติในช่วงไตรมาส 3 ของทุกปี จะเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคนี้ ดังนั้นการเปิดรับนักท่องเที่ยวโครงการภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์จึงนับเป็นจังหวะเวลาที่ดี สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสูงสุดมาจากอิสราเอล สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และคูเวต ในส่วนของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคโอเชียเนียมีจำนวน 957 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 127.9 จากไตรมาสก่อนหน้า โดยนักท่องเที่ยวจากออสเตรเลียซึ่งเป็นตลาดหลักในภูมิภาคนี้ เติบโตร้อยละ 159.9 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวน 764 คน

สำหรับนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียใต้มีจำนวน 673 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.7 จากไตรมาสก่อนหน้า โดยนักท่องเที่ยวหลักจากอินเดียมีจำนวน 428 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 201.4 จากไตรมาสก่อนหน้า ซึ่งดีขึ้นหลังจากที่ลดลงในไตรมาส 2 เนื่องจากโรคโควิด-19 ที่ระบาดอย่างหนักในอินเดีย และนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคแอฟริกาปรับตัวเพิ่มขึ้น 40.4 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวน 716 คน โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุดจากภูมิภาคนี้คือ นักท่องเที่ยวจากประเทศแอฟริกาใต้

1.4

นักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยในไตรมาส 4 ปี 2564 การเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยไม่ต้องกักตัวช่วยหนุนนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทย

ไตรมาส 4 ปี 2564

สถานการณ์ชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยปรับตัวดีขึ้น เมื่อทางการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ได้รับการฉีดวัคซีนโควิด-19 ครบตามเงื่อนไขที่ทางการไทยกำหนด สามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยไม่ต้องกักตัวในโครงการ Test & Go ในพื้นที่ท่องเที่ยวชั้นนำ ร้อยละ 15 จังหวัด (พื้นที่สีฟ้า) เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 นั้น จึงเป็นปัจจัยสำคัญช่วยหนุนตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยในไตรมาส 4 ของปี 2564 เติบโตสูงถึงร้อยละ 653.4 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวน 342,024 คน

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าเสียดายว่าตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยต้องสะดุดลงอีกครั้ง เมื่อเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 สายพันธุ์ใหม่ที่เรียกว่า Omicron ในภูมิภาคยุโรป และอเมริกาประมาณปลายเดือนพฤศจิกายน 2564 ต่อเนื่องมาจนถึงต้นปี 2565 และการระบาดครั้งนี้พบผู้ติดเชื้อจำนวนมากกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ ประกอบกับเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2564 ทางการไทยได้ระงับการใช้ระบบ Test & Go เป็นการชั่วคราวจนถึงวันที่ 31 มกราคม 2565 คงเหลือการเดินทางเข้าโครงการภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์

สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในช่วงไตรมาส 4 ของปี 2564 ซึ่งหากพิจารณาตลาดนักท่องเที่ยวเป็นรายภูมิภาค พบว่า นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยสูงสุด โดยมีจำนวน 213,859 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 62.5 ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในช่วงไตรมาส 4 ของปี 2564 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 970.6 จากไตรมาสก่อนหน้า โดยนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด ได้แก่ นักท่องเที่ยวจากเยอรมัน สหราชอาณาจักร และรัสเซีย

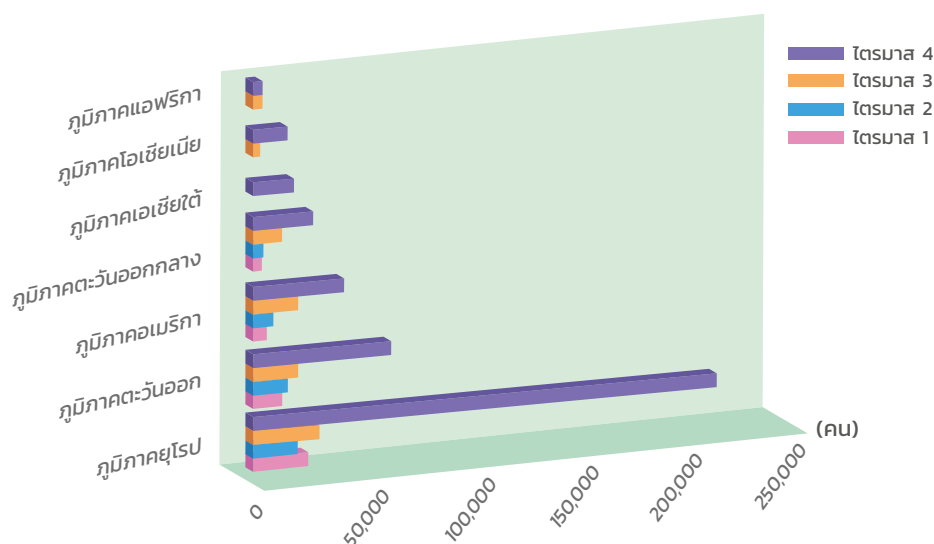
ขณะที่นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกมีจำนวน 51,873 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 448.0 จากไตรมาสก่อนหน้า โดยนักท่องเที่ยวจากเกาหลีใต้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุดมีจำนวน 9,232 คน ขยายตัวร้อยละ 882.1 จากไตรมาสก่อนหน้า รองลงมาคือ จีนและญี่ปุ่น

สำหรับนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคอเมริกามีจำนวน 33,732 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 377.8 จากไตรมาสก่อนหน้า โดยนักท่องเที่ยวจากสหรัฐอเมริกาจำนวน 26,668 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 353.2 จากไตรมาสก่อนหน้า นอกจากนี้นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคตะวันออกกลางจำนวน 21,284 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 224.9 จากไตรมาสก่อนหน้า สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสูงสุดมาจากอิสราเอล สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์และคูเวต ในส่วนของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียใต้มีจำนวน 10,662 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1,484.2 จากไตรมาสก่อนหน้า โดยนักท่องเที่ยวหลักจากอินเดียมีจำนวน 5,786 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1,251.9 จากไตรมาสก่อนหน้า

สำหรับนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคโอเชียเนียมีจำนวน 8,925 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 832.6 จากไตรมาสก่อนหน้า โดยนักท่องเที่ยวจากออสเตรเลียซึ่งเป็นตลาดหลักในภูมิภาคนี้ เติบโตร้อยละ 956.5 จากไตรมาสก่อนหน้า หรือมีจำนวน 8,072 คน การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวจากออสเตรเลียส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากทางการออสเตรเลียได้อนุญาตให้ชาวออสเตรเลียสามารถเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศได้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 และท้ายสุดนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคแอฟริกา มีจำนวน 1,689 คน ปรับตัวเพิ่มขึ้น 1,35.9 จากไตรมาสก่อนหน้า โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุดจากภูมิภาคนี้ คือ นักท่องเที่ยวจากประเทศแอฟริกาใต้

นักท่องเที่ยวต่างชาติรายภูมิภาคในปี 2562-2564

นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวไทยรายไตรมาสปี 2564 จำแนกตามภูมิภาค

นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวไทยในปี 2562-2564 จำแนกตามภูมิภาค

	(คน)		
	2562	2563	2564P
เอเชียตะวันออก	27,669,963	3,739,408	73,428
ยุโรป	6,531,220	2,078,979	250,948
อเมริกา	1,559,800	318,426	47,395
เอเชียใต้	2,356,977	321,753	12,278
โอเชียเนีย	874,154	139,891	10,851
ตะวันออกกลาง	727,318	79,674	29,694
แอฟริกา	196,819	24,265	3,275
รวมทั้งหมด	39,916,251	6,702,396	427,869

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา (ณ วันที่ 20 มกราคม 2565P)

2

สถานการณ์คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศปี 2564

ในปี 2564 การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของคนไทยปรับตัวลดลงต่อเนื่องเป็นปีที่ 2 เนื่องจากการระบาดของโรคโควิด-19 ที่รุนแรงและแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว ส่งผลทำให้มีผู้ติดเชื้อจำนวนมากทำให้ทางศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ยกยระดับมาตรการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 โดยปรับมาตรการควบคุมเป็นพื้นที่สีตามสถานการณ์การระบาดของโรค อาทิ พื้นที่ควบคุมสูงสุดสีแดงเข้ม เป็นพื้นที่ที่พบผู้ติดเชื้อสูงมาตรการการควบคุมการระบาดจะมีความเข้มข้นมากกว่าพื้นที่สีอื่น ๆ อาทิ การห้ามออกนอกเคหสถานในระยะเวลาที่ทางการกำหนด การงดเดินทางข้ามจังหวัดโดยไม่จำเป็น ระบบคมนาคมขนส่งระหว่างจังหวัด เช่น สายการบินงดให้บริการในพื้นที่ควบคุมสูงสุดสีแดงเข้ม เป็นต้น ขณะที่พื้นที่ควบคุมสีอื่น ๆ จะมีมาตรการที่ผ่อนคลายเป็นไปตามเหตุการณ์การระบาดในพื้นที่นั้น ๆ

นอกจากนี้ สถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งปิดให้บริการรับนักท่องเที่ยวเป็นการชั่วคราว เช่น อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น ขณะเดียวกันหลายจังหวัดได้ออกมาตรการสำหรับคนไทยที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่ต้องได้รับการฉีดวัคซีนโควิด เช่น ทางจังหวัดตราด หน่วยงานท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องได้ประเมินสถานการณ์การระบาดของโรคในพื้นที่เป็นระยะ และได้มี

การออกมาตรการร่วมเมื่อพบผู้ติดเชื้อในพื้นที่ เช่น นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะช้างต้องแสดงผลตรวจที่ยืนยันไม่มีเชื้อโรคโควิด-19 ระยะเวลาไม่เกิน 72 ชั่วโมง ก่อนการเดินทาง หรือใบรับรองการฉีดวัคซีนโควิด

นอกจากนี้ คนไทยส่วนใหญ่ยังมีความกังวลต่อสถานการณ์การระบาด ทำให้คนไทยชะลอการเดินทางท่องเที่ยวจนกว่าสถานการณ์โรคโควิด-19 ในประเทศจะดีขึ้นอีกทั้ง การระบาดของโรคที่ยาวนานส่งผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจในครัวเรือนและกำลังซื้อของประชาชนยังเปราะบางจึงส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว

จากเหตุการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ทั้งปี 2564 ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศมีจำนวนเพียง 53,027,823 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 41.4 จากปี 2563 โดยจำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยลดลงในช่วงไตรมาส 1, 3 และ 4 เนื่องจากเป็นช่วงที่พบผู้ติดเชื้อโรคโควิด-19 จำนวนมากในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากสถานการณ์โรคโควิด-19 ผ่อนคลายลงทำให้ในช่วงไตรมาส 4 ของปี สถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของคนไทยปรับตัวดีขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ทางการได้ออกมาตรการท่องเที่ยว เช่น โครงการเราเที่ยวด้วยกันเฟส 3 เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวและลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวของประชาชน

สำหรับสถานการณ์ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศ รายภูมิภาคในปี 2564 พบว่า ภาคกลาง (รวมกรุงเทพมหานคร) มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสูงสุด โดยมีจำนวน 18,225,169 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 37.5 จากปี 2563 ซึ่งในจำนวนนี้ พื้นที่กรุงเทพมหานครมีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยว 11,946,480 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 36.4 จากปี 2563 นอกจากนี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดสระบุรี มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวในพื้นที่สูงเป็นอันดับต้น ๆ ในภาคนี้

ขณะที่ภาคที่มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวสูงสุด รองลงมาคือ ภาคตะวันตก มีจำนวน 10,467,772 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 31.9 จากปี 2563 โดยจังหวัดที่มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

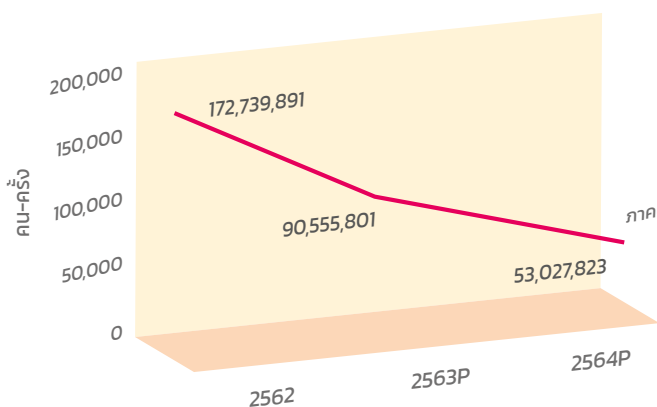
สำหรับในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวสูงเป็นอันดับที่ 3 โดยมีจำนวน 7,969,554 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 46.2 จากปี 2563 โดยจังหวัดที่มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวสูงสุด 3 อันดับแรกในภูมิภาคนี้ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของภาคเหนือ ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวมีจำนวน 7,776,039

คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 35.3 จากปี 2563 โดยจังหวัดที่มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดพิษณุโลก

ในขณะที่ภาคใต้ จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่เพียง 4,511,522 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 58.9 จากปี 2563 โดยจังหวัดที่มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพังงา และสำหรับภูมิภาคตะวันออก มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่เพียง 4,077,767 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 50.3 จากปี 2563 การลดลงของจำนวนผู้เยี่ยมเยือนที่สูงส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากจังหวัดท่องเที่ยวหลักอย่างจังหวัดชลบุรี พบผู้ติดเชื้อโรคโควิด-19 จำนวนมากทำให้ทางการมีมาตรการเข้มงวดในการควบคุมการระบาดของโรค อาทิ การปิดชายหาด สถานที่ท่องเที่ยวทางทะเล เช่น กองทัพเรือ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ได้แก่ หาดทรายแก้ว หาดน้ำใส หาดนางรอง หาดเตยงาม หาดสอ เกาะขาม เกาะแสมสาร หาดคงตาล หาดเทียนทะเล หาดกนิรี หาดค่ายพระมหาเจษฎาราชเจ้า ปิดให้บริการนักท่องเที่ยว ในช่วงที่มีการระบาดของโรค เป็นต้น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี จังหวัดที่มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดจันทบุรี

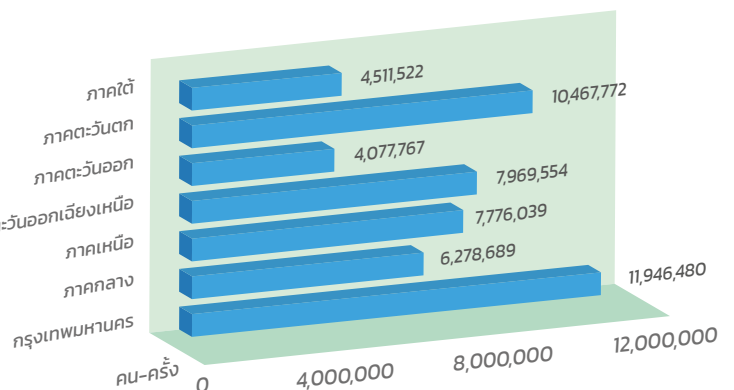
ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศในปี 2562-2564

ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศในปี 2564
ลดลงร้อยละ 41.4 จากปี 2563

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา (ณ วันที่ 20 มกราคม 2565P)

ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศในปี 2564
จำแนกรายภาค

สำหรับมูลค่าการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศในปี 2564 มีมูลค่า 216,375.92 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 55.2 จากปี 2563 โดยค่าใช้จ่ายต่อคนต่อครั้งเฉลี่ยอยู่ที่ 4,080.42 บาท ลดลงร้อยละ 23.4 จากปี 2563 ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายของ

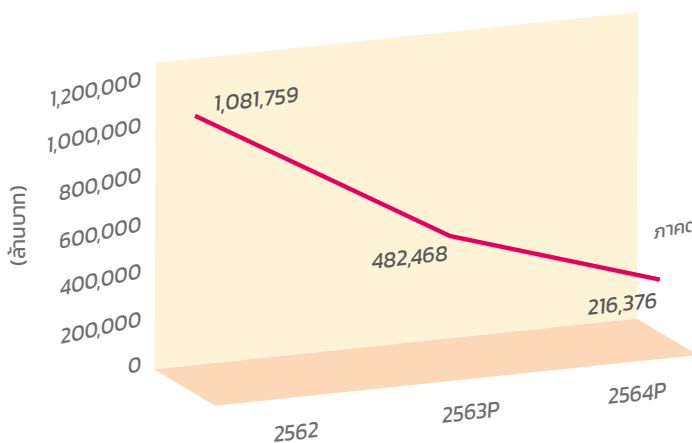
ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยปรับลดลงมาจากหลายปัจจัย อาทิ การทำตลาดในด้านราคาของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว เช่น โรงแรมและที่พัก ซึ่งเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรง ทำให้โรงแรมและที่พักส่วนใหญ่มีการปรับลดราคาห้องพักเพื่อจูงใจนักท่องเที่ยว

นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวไทยบางส่วนมีการปรับพฤติกรรม การใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น อาทิ สินค้าของที่ระลึกและของฝาก ประกอบกับสถานการณ์โรคโควิด-19 ที่ยังเสี่ยงนักท่องเที่ยวปรับลดกิจกรรมบางประเภท อาทิ การไปนั่งทานอาหารในร้านเป็นระยะเวลานาน การเดินซื้อสินค้าในสถานที่ท่องเที่ยวที่มีผู้คนหนาแน่น และกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิงต่าง ๆ

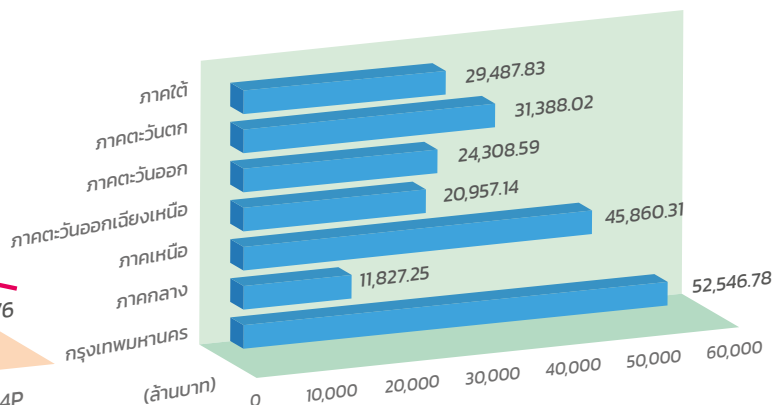
อีกทั้งการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวอย่างถนนคนเดินในบางจังหวัด ถูกยกเลิก เป็นต้น โดยภาคที่ชาวไทยใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ประกอบด้วย ภาคกลาง (รวมกรุงเทพมหานคร) 64,374.03 ล้านบาท ภาคเหนือ 45,860.31 ล้านบาท และภาคตะวันตก 31,388.02 ล้านบาท

รายได้จากผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศในปี 2562-2564

รายได้จากผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศ ในปี 2564 ลดลงร้อยละ 55.2 จากปี 2563

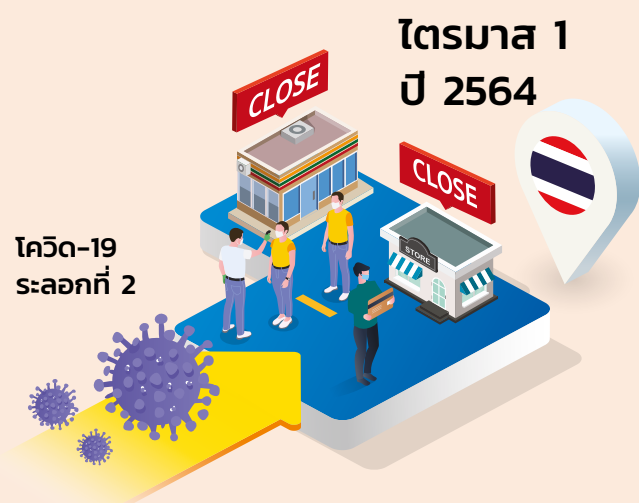
รายได้จากผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศ ในปี 2564 จำแนกรายภาค

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา (ณ วันที่ 20 มกราคม 2565P)

2.1

คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศในไตรมาส 1 ปี 2564 ผลจากการระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศระลอกที่ 2 กระทบความต่อเนื่องในการฟื้นตัว

ในไตรมาส 1 ปี 2564 สถานการณ์คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ ยังคงได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกที่ 2 ในประเทศตั้งแต่ในช่วงปลายปี 2563 ที่ผ่านมา ส่งผลทำให้ทางศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ต้องกลับมาใช้มาตรการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ที่เข้มงวด โดยเฉพาะจังหวัดที่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรปราการ เป็นต้น ขณะเดียวกันทางการได้ขอความร่วมมือในการงดหรือชะลอการเดินทางระหว่างจังหวัดจนถึงวันที่ 31 มกราคม 2564 ประกอบกับสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งได้ปิดให้บริการชั่วคราว อาทิ อุทยานแห่งชาติ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางทะเล สถานที่ท่องเที่ยวชุมชน เป็นต้น สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ในไตรมาส 1 ปี 2564 ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมีจำนวน 17,183,664 คน/ครั้ง ลดตัวร้อยละ 31.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากทางกรมสามารถควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 และจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ในประเทศลดลงต่อเนื่อง ทำให้สถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของคนไทยกลับมาดีขึ้นในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2564

สำหรับสถานการณ์ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศรายภูมิภาค พบว่า ภาคกลาง (รวมกรุงเทพมหานคร) มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสูงสุด โดยมีจำนวน 7,262,756 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 21.0 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ภาคที่มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวสูงรองลงมาคือ ภาคตะวันตก มีจำนวน 3,132,449 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 10.0 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

สำหรับในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวสูงเป็นอันดับที่ 3 โดยมีจำนวน 2,461,612 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 26.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ในส่วนของภาคเหนือมีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวจำนวน 2,188,141 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 44.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ในขณะที่ภาคใต้ จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่มี 1,617,337 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 49.8 เมื่อเทียบกับช่วง

เดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดยะลา มีการขยายตัวที่โดดเด่นกว่าจังหวัดอื่น ๆ โดยในไตรมาส 1 ของปี 2564 มีชาวไทยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว 136,888 คน เพิ่มขึ้น 601.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2563 ที่ผ่านมานั้น ทางจังหวัดได้เปิดสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติแห่งใหม่ คือ แหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวกายวอลด์ทะเลหมอกอัยเยอร์เวง ซึ่งได้รับการตอบรับจากนักท่องเที่ยวอย่างดี และมีนักท่องเที่ยวสนใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และสำหรับภูมิภาคตะวันออก มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่เพียง 521,369 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 70.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน การลดลงของจำนวนผู้เยี่ยมเยือนที่สูงส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากพบผู้ติดเชื้อโรคโควิด-19 พื้นที่จังหวัดระยอง และจังหวัดชลบุรีสูงขึ้น

สำหรับในด้านค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมีมูลค่า 88,305.46 ล้านบาท หรือลดตัวร้อยละ 53.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยต่อคนต่อทริปปรับลดลงประมาณร้อยละ 32.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือค่าใช้จ่ายต่อคนต่อครั้งเฉลี่ยอยู่ที่ 5,138.92 บาท โดยภาคที่ชาวไทยใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ประกอบด้วย ภาคกลาง (รวมกรุงเทพมหานคร) 32,660.53 ล้านบาท ภาคเหนือ 14,824.00 ล้านบาท และภาคใต้ 12,915.76 ล้านบาท

2.2

คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศในไตรมาส 2 ปี 2564 เปรียบกับการระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศระลอกใหม่

ในไตรมาส 2 ของปี 2564 สถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวไทยต้องกลับมาสะดุดลงอีกครั้ง เมื่อโรคโควิด-19 ได้กลับมาระบาดอีกครั้ง ด้วยจำนวนผู้ติดเชื้อในประเทศเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และแพร่กระจายไปในหลายพื้นที่ ทำให้ทางการจำเป็นต้องปรับมาตรการพื้นที่ควบคุมให้สอดคล้องกับตามสถานการณ์ โดยพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด เช่น จังหวัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดชลบุรี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดปทุมธานี จะมีมาตรการที่เข้มงวดกว่าพื้นที่อื่น ๆ เช่น ห้ามการจัดกิจกรรมรวมกลุ่มมีจำนวนรวมกันมากกว่า 20 คน จำกัดการบริการในร้านอาหาร โดยงดการบริโภคอาหารในร้าน เปิดให้บริการได้ถึงเวลา 21.00 น. และการงดเดินทางออกนอกพื้นที่สำหรับประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ควบคุมสูงสุด เพื่อลดการเดินทางที่อาจเสี่ยงต่อการติดโรค

รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งปิดให้บริการนักท่องเที่ยวเข้าชมเป็นการชั่วคราวเพื่อลดความแออัดในสถานที่ท่องเที่ยวและความเสี่ยงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างอุทยานแห่งชาติได้ปิดให้

นักท่องเที่ยวเข้าชม หรือปิดในส่วนของการพักค้าง เช่น อุทยานแห่งชาติในภาคเหนือ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติแม่ตะไคร้ อุทยานแห่งชาติดอยผ้าห่มปก อุทยานแห่งชาติดอยแม่โถ อุทยานแห่งชาติขุนขาน และอุทยานแห่งชาติออบหลวง เป็นต้น ในภาคตะวันออก เช่น อุทยานแห่งชาติทับลาน ปิดแหล่งการท่องเที่ยวและการพักผ่อนในพื้นที่อุทยาน อุทยานแห่งชาติปางสีดา ปิดจุดท่องเที่ยวและที่พักแรมทุกแห่ง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล เช่น อุทยานใต้ทะเลเกาะขามสัตหีบ หาดทรายแก้ว หาดน้ำใส ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล รวมถึงการปิดใช้พื้นที่ชายทะเลและชายหาด เป็นต้น

สถานการณ์โรคโควิด-19 ที่กลับมาระบาดรุนแรงอีกครั้ง ทำให้ในไตรมาส 2 ของปี 2564 ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมีจำนวน 7,415,017 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 56.8 จากไตรมาสก่อนหน้า แม้จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 83.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่เป็นการเปรียบเทียบกับฐานที่ต่ำจากการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรกและมาตรการควบคุมการระบาดที่ต่างกัน โดยกิจกรรมการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่เกิดขึ้นในช่วงก่อนและเทศกาลสงกรานต์ อย่างไรก็ตามหลังจากที่พบจำนวนผู้ติดเชื้อสูงขึ้น ทำให้ทางหน่วยงานจังหวัดในหลายพื้นที่ยกระดับมาตรการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้กิจกรรมการเดินทางท่องเที่ยวชะงักงัน

สำหรับสถานการณ์ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศรายภูมิภาค พบว่า ภาคกลาง (รวมกรุงเทพมหานคร) มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสูงสุด โดยมีจำนวน 2,307,461 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 68.2 จากไตรมาสก่อนหน้า (เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่เป็นการเปรียบเทียบกับฐานที่ต่ำจากการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก)

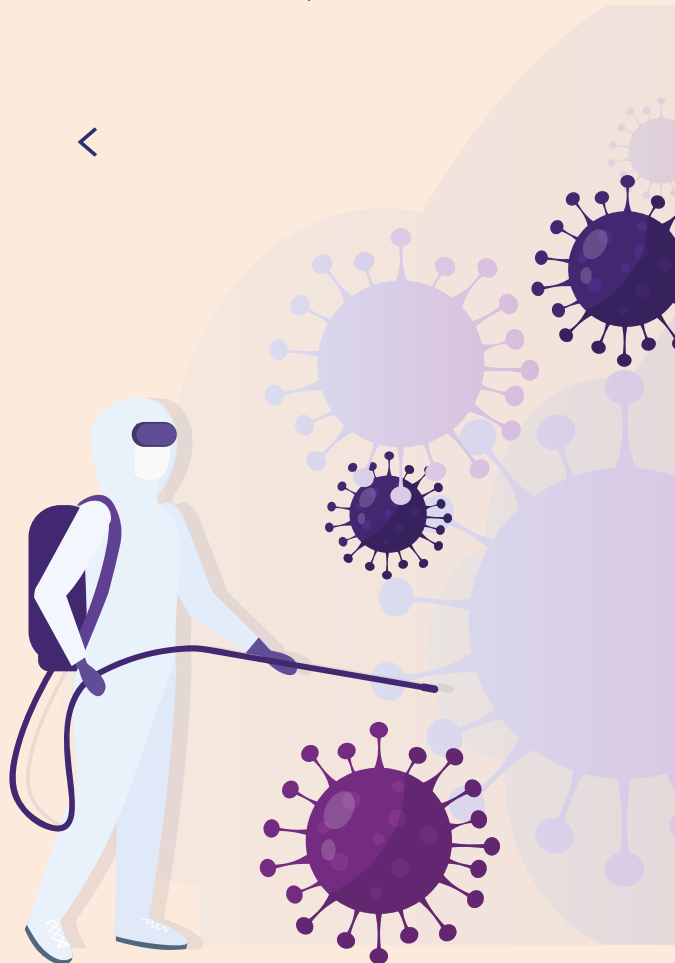
ขณะที่ภาคที่มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวสูงรองลงมาคือ ภาคเหนือ มีจำนวน 1,413,332 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 35.4 จากไตรมาสก่อนหน้า (เพิ่มขึ้นร้อยละ 205.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่เป็นการเปรียบเทียบกับฐานที่ต่ำจากการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก) และภาคตะวันตก มีจำนวน 1,147,296 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 63.4 จากไตรมาสก่อนหน้า (เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่เป็นการเปรียบเทียบกับฐานที่ต่ำจากการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก)

สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่มี 1,029,180 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 58.2 จากไตรมาสก่อนหน้า (เพิ่มขึ้นร้อยละ 83.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่เป็นการเปรียบเทียบกับฐานที่ต่ำจากการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก)

ในขณะที่ภาคใต้ จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่มี 1,021,784 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 36.8 จากไตรมาสก่อนหน้า (เพิ่มขึ้นร้อยละ 169.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่เป็น

การเปรียบเทียบกับฐานที่ต่ำจากการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก) และสำหรับภาคตะวันออก มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่เพียง 495,964 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 4.9 จากไตรมาสก่อนหน้า เนื่องจากพบจำนวนผู้ติดเชื้อใหม่รายวันระดับสูงในจังหวัดท่องเที่ยวหลักอย่าง จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ถูกจัดให้เป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด ขณะที่การจัดงานกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวไทยให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ถูกยกเลิก เช่น ประเพณีเทศกาลสงกรานต์วันไหล งานพืชมิวสิค เฟสติวล เป็นต้น (เพิ่มขึ้นร้อยละ 58.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่เป็นการเปรียบเทียบกับฐานที่ต่ำจากการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก)

สำหรับในด้านการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศในไตรมาส 2 ของปี 2564 มีมูลค่า 34,500.41 ล้านบาท หรือหดตัวร้อยละ 60.9 จากไตรมาสก่อนหน้า แต่เพิ่มขึ้นร้อยละ 84.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่เป็นการเปรียบเทียบกับฐานที่ต่ำจากการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยต่อคนต่อทริป พบว่าการใช้จ่ายปรับลดลงประมาณร้อยละ 9.5 จากไตรมาสก่อนหน้า โดยภาคที่ชาวไทยใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ประกอบด้วย ภาคกลาง (รวมกรุงเทพมหานคร) 9,360.26 ล้านบาท ภาคเหนือ 7,953.12 ล้านบาท และภาคใต้ 6,845.99 ล้านบาท

2.3

ตลาดนักท่องเที่ยวไทยเที่ยวในประเทศในไตรมาส 3 ปี 2564 การระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศยังรุนแรง เป็นปัจจัยลดรั้งการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของคนไทย

โควิด-19
รุนแรงลดรั้ง
การท่องเที่ยว
ภายในประเทศ

ไตรมาส 3
ปี 2564

ในไตรมาส 3 ของปี 2564 การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของคนไทยปรับลดลงต่อเนื่อง จากจำนวนผู้ติดเชื้อโรคโควิด-19 เพิ่มขึ้นในหลายจังหวัดทั่วประเทศทำให้ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ปรับระดับมาตรการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ที่เข้มข้นขึ้น โดยเฉพาะในจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (พื้นที่สีแดงเข้ม) เช่น มาตรการห้ามบุคคลออกนอกเคหสถานในระหว่างเวลา 21.00-04.00 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น รวมถึงการขอความร่วมมืองดการเดินทางข้ามจังหวัด โดยเฉพาะการเดินทางเข้าและออกจากพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด และทำให้ทางสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (CAAT) ได้ออกประกาศห้ามสายการบินทำการบินรับส่งผู้โดยสาร เข้าหรือออกพื้นที่ที่กำหนดเป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด ตั้งแต่วันที่ 21 กรกฎาคม 2564 จนกว่าสถานการณ์การระบาดจะดีขึ้น ขณะที่สถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งยังปิดรับนักท่องเที่ยว รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งเพิ่มกฎระเบียบสำหรับคนไทยที่จะเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในพื้นที่หรือพักแรมต้องมีใบรับรองแพทย์ การทำ PT-PCR ที่ยืนยันไม่มีเชื้อโรคโควิด-19 ระยะเวลาไม่เกิน 72 ชั่วโมง ก่อนการเดินทางหรือ ใบรับรองการฉีดวัคซีนโควิด-19

สถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลทำให้ในไตรมาส 3 ของปี 2564 ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศชะลอลง 3 ไตรมาสติดต่อกัน โดยผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมีจำนวน 3,042,829 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 59.0

จากไตรมาสก่อนหน้า และลดลงร้อยละ 87.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยในเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม 2564 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยลดลงถึงร้อยละ 91.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์โรคโควิด-19 มีสัญญาณที่ดีขึ้น ทำให้เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2564 ทาง ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ทายผ่อนคลายมาตรการควบคุมการระบาดรวมถึงการผ่อนคลายให้ประชาชนในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดเดินทางข้ามจังหวัดได้ ซึ่งส่งผลเชิงบวกและความเชื่อมั่นในการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น เห็นได้ว่าในเดือนกันยายน 2564 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 146.0 จากเดือนก่อนหน้า

สำหรับสถานการณ์ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศรายภูมิภาค พบว่า ภาคกลาง (รวมกรุงเทพมหานคร) มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสูงสุด โดยมีจำนวน 968,651 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 58.0 จากไตรมาสก่อนหน้าและลดลงร้อยละ 86.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ขณะที่ภาคที่มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวสูงรองลงมาคือ ภาคเหนือ มีจำนวน 575,158 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 59.3 จากไตรมาสก่อนหน้า และลดลงร้อยละ 78.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่มี 556,134 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 46.0 จากไตรมาสก่อนหน้า และลดลงร้อยละ 87.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ภาคตะวันตกมีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวจำนวน 473,493 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 58.7 จากไตรมาสก่อนหน้า และลดลงร้อยละ 90.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ในขณะที่ภาคตะวันออก มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่เพียง 273,512 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 44.9 จากไตรมาสก่อนหน้า และลดลงร้อยละ 89.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และสำหรับภาคใต้ จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่มี 195,581 คน/ครั้ง ลดลงร้อยละ 80.9 จากไตรมาสก่อนหน้า และลดลงร้อยละ 94.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

สำหรับในด้านการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศในช่วงไตรมาส 3 ของปี 2564 มีมูลค่า 9,877.48 ล้านบาท หรือหดตัวร้อยละ 71.4 จากไตรมาสก่อนหน้า และหดตัวกว่าร้อยละ 91.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยต่อคนต่อทริป พบว่า การใช้จ่ายปรับลดลง

ประมาณร้อยละ 30.2 จากไตรมาสก่อนหน้า โดยภาคที่ชาวไทยใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ประกอบด้วย ภาคเหนือ

2,679.53 ล้านบาท ภาคกลาง (รวมกรุงเทพมหานคร) 2,573.89 ล้านบาท และภาคตะวันออก 1,446.80 ล้านบาท

2.4

ตลาดนักท่องเที่ยวไทยเที่ยวในประเทศในไตรมาส 4 ปี 2564 การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของคนไทยปรับตัวดีขึ้นหลังการระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศผ่อนคลายลง

ในไตรมาส 4 ปี 2564 การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของคนไทยปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อน เนื่องจากสถานการณ์โรคโควิด-19 ในประเทศดีขึ้นตามลำดับ ความเชื่อมั่นในการเดินทางท่องเที่ยวทยอยกลับคืน นอกจากนี้ทางการได้นำมาตรการท่องเที่ยวในช่วงโค้งสุดท้ายของปี 2564 ได้แก่ โครงการเราเที่ยวด้วยกันเฟส 3 และโครงการทัวร์เที่ยวไทย โดยสามารถใช้สิทธิ์ได้ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 - เดือนมกราคม 2565 ซึ่งเป็นปัจจัยช่วยหนุนการท่องเที่ยวให้กลับมาดีขึ้น

จากสถานการณ์โรคโควิด-19 ที่ดีขึ้น ทางกรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ผนวกกับมาตรการกระตุ้นท่องเที่ยวดังกล่าว ส่งผลทำให้ในไตรมาส 4 ของปี 2564 ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ มีจำนวน 25,386,313 คน/ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 734.3 จากไตรมาสก่อนหน้า แต่ยังคงร้อยละ 30.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยการฟื้นตัวของจำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศเกิดขึ้นในเดือนธันวาคม 2564 ซึ่งเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวของคนไทย และมีวันหยุดยาวติดต่อกัน

สำหรับสถานการณ์ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศรายภูมิภาค พบว่า ภาคกลาง (รวมกรุงเทพมหานคร) มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสูงสุด โดยมีจำนวน 7,686,301 คน/ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 693.5 จากไตรมาสก่อน แต่ยังคงร้อยละ 30.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ขณะที่ภาคที่มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวสูงรองลงมาคือ ภาคตะวันออกมีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวจำนวน 5,714,234 คน/ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 1,106.1 จากไตรมาสก่อนหน้า แต่ลดร้อยละ 9.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่มี 3,922,628 คน/ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 605.3 จากไตรมาสก่อนหน้า แต่ลดร้อยละ 40.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และภาคเหนือ มีจำนวน 3,599,408 คน/ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 525.8 จากไตรมาสก่อนหน้า แต่ลดร้อยละ 26.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ในขณะที่ภาคตะวันออก มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่เพียง 2,786,922 คน/ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 918.9 จากไตรมาสก่อนหน้า แต่ลดร้อยละ 19.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และสำหรับภาคใต้ จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่มี 1,676,820 คน/ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 757.4 จากไตรมาสก่อนหน้าแต่ลดร้อยละ 58.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

สำหรับในด้านการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศในช่วงไตรมาส 4 ของปี 2564 มีมูลค่า 83,692.57 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 747.3 จากไตรมาสก่อนหน้า แต่ยังหดตัวกว่าร้อยละ 47.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยต่อคนต่อทริป พบว่า การใช้จ่ายปรับขึ้นเล็กน้อยประมาณร้อยละ 1.6 จากไตรมาสก่อนหน้าเนื่องจากในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี มีวันหยุดยาวติดต่อกันหลายวัน ทำให้วันพักค้างเพิ่มขึ้น ขณะที่กิจกรรมการท่องเที่ยวกลับมาเปิดให้บริการอีกครั้ง สำหรับภาคที่ชาวไทยใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ประกอบด้วย ภาคเหนือ 20,403.66 ล้านบาท ภาคกลาง (รวมกรุงเทพมหานคร) 19,779.35 ล้านบาท และภาคตะวันออก 14,406.46 ล้านบาท

จำนวนและรายได้ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศรายไตรมาสในปี 2564 จำแนกตามภาค

ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศรายไตรมาสในปี 2564 จำแนกรายภาค

(คน-ครั้ง)

ภูมิภาค	ไตรมาส 1 ปี 2564	ไตรมาส 2 ปี 2564	ไตรมาส 3 ปี 2564	ไตรมาส 4 ปี 2564
กรุงเทพมหานคร	5,493,856	1,618,510	751,372	4,082,742
ภาคกลาง	1,768,900	688,951	217,279	3,603,559
ภาคเหนือ	2,188,141	1,413,332	575,158	3,599,408
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,461,612	1,029,180	556,134	3,922,628
ภาคตะวันออก	521,369	495,964	273,512	2,786,922
ภาคตะวันตก	3,132,449	1,147,296	473,793	5,714,234
ภาคใต้	1,617,337	1,021,784	195,581	1,676,820
ทั่วประเทศ	17,183,664	7,415,017	3,042,829	25,386,313

รายได้ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศรายไตรมาสในปี 2564 จำแนกรายภาค

(ล้านบาท)

ภูมิภาค	ไตรมาส 1 ปี 2564	ไตรมาส 2 ปี 2564	ไตรมาส 3 ปี 2564	ไตรมาส 4 ปี 2564
กรุงเทพมหานคร	28,092.74	7,976.16	2,225.32	14,252.56
ภาคกลาง	4,567.79	1,384.10	348.57	5,526.8
ภาคเหนือ	14,824.00	7,953.12	2,679.53	20,403.66
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10,244.39	2,360.23	866.48	7,486.04
ภาคตะวันออก	4,789.06	3,666.27	1,446.80	14,406.46
ภาคตะวันตก	12,871.72	4,314.54	1,166.19	13,035.57
ภาคใต้	12,915.76	6,845.99	1,144.59	8,581.49
ทั่วประเทศ	88,305.46	34,500.41	9,877.48	83,692.57

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา (ณ วันที่ 20 มกราคม 2565P)

3

อัตราการเข้าพักปี 2564 ลดลงต่อเนื่องผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19

ในปี 2564 ธุรกิจโรงแรมและที่พัก ได้รับผลกระทบอย่างหนักจากวิกฤติการระบาดของโรคโควิด-19 โดยอัตราการเข้าพักลดลงต่อเนื่องเป็นปีที่ 2 ติดต่อกัน ด้วยปริมาณนักท่องเที่ยวที่ยังมีจำนวนจำกัด จากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ และแม้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและที่พักจะทำการตลาดเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวในประเทศ และกลุ่มเป้าหมายใหม่ ๆ อย่างเช่น กลุ่มผู้ทำงานที่บ้าน (ซึ่งเป็นเทรนด์การทำงานในช่วงที่ยังมีความเสี่ยงจากการระบาดของโรคโควิด-19) และต้องการเปลี่ยนบรรยากาศในการทำงานตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ หรือที่เรียกว่า Workcation (Work+Vacation) แต่การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศที่ลดลงจากการระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศ ทำให้ทางการจำเป็นต้องยกระดับมาตรการที่เข้มงวดในการเดินทางข้ามจังหวัด

โดยเฉพาะผู้ที่เดินทางมาจากพื้นที่สีแดงเข้มและเข้มงวด ซึ่งเป็นพื้นที่ที่พบผู้ติดเชื้อโรคโควิด-19 จำนวนมาก ขณะที่การจัดงานสัมมนาและประชุมในโรงแรมยังมีจำนวนจำกัด ซึ่งส่งผลกระทบต่ออัตราการเข้าพักของโรงแรมและที่พัก

ในข้อมูลสำคัญจากกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ณ วันที่ 20 มกราคม 2564 พบว่า อัตราการเข้าพัก (Occupancy rate: OR) ซึ่งเป็นเครื่องชี้ที่แสดงให้เห็นถึงระดับการใช้ห้องพักของสถานพักแรมทั้งหมดของประเทศซึ่งครอบคลุมผู้เข้าพักทั้งที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยทั้งปี 2564 อัตราการเข้าพักของสถานพักแรมทั่วประเทศอยู่ที่ร้อยละ 14.02 ซึ่งลดลงร้อยละ 15.5 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งมีอัตราการเข้าพักอยู่ที่ร้อยละ 29.51

โดยภูมิภาคที่มีอัตราการเข้าพักสูงสุดคือ ภาคตะวันตก มีอัตราการเข้าพักอยู่ที่ร้อยละ 21.40 ขณะที่ภูมิภาคที่มีอัตราการเข้าพักต่ำสุด

คือ ภาคใต้ อัตราการเข้าพักอยู่ที่ร้อยละ 8.28 เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติยังจำกัด

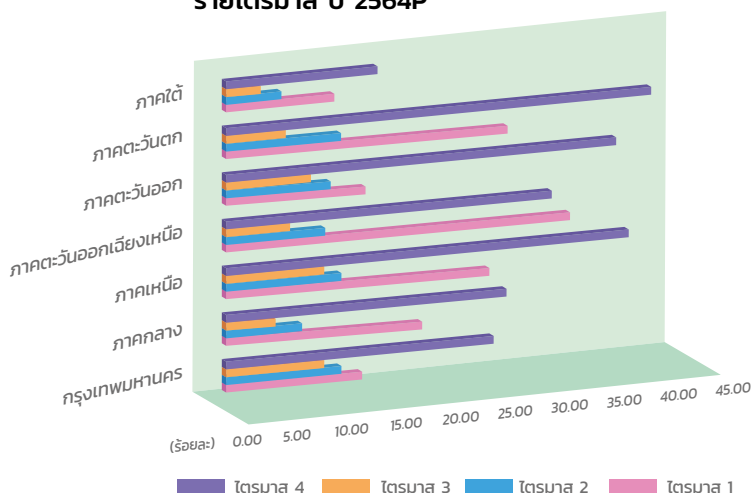
อัตราการเข้าพักจำแนกตามภูมิภาคในปี 2564

อัตราการเข้าพักของสถานพักแรมแบ่งตามภูมิภาค ปี 2562-2564P

(ร้อยละ)

ภูมิภาค	2562	2563	2564P
กรุงเทพมหานคร	82.20	28.20	13.04
ภาคกลาง	61.56	27.05	13.09
ภาคเหนือ	61.91	38.67	19.79
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	61.45	34.44	18.11
ภาคตะวันออก	74.00	29.98	14.82
ภาคตะวันตก	67.14	39.52	21.40
ภาคใต้	69.78	21.75	8.28
รวมทั้งหมด	70.08	29.51	14.02

อัตราการเข้าพักของสถานพักแรมแบ่งตามภูมิภาค รายไตรมาส ปี 2564P

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา (ณ วันที่ 20 มกราคม 2565P)

โดยในไตรมาส 1 ของปี 2564 สถานพักแรมของประเทศไทยมีอัตราการเข้าพักโดยรวมเท่ากับร้อยละ 16.15 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่า อัตราการเข้าพักโดยรวมลดลงร้อยละ 36.25 โดยภูมิภาคที่มีอัตราการเข้าพักสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราการเข้าพักเท่ากับร้อยละ 29.97 ภาคตะวันตก มีอัตราการเข้าพักเท่ากับร้อยละ 27.55 และภาคเหนือ มีอัตราการเข้าพักเท่ากับร้อยละ 24.08 เนื่องจากเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวที่สำคัญของพื้นที่ จากสภาพอากาศที่หนาวเย็นตามฤดูกาล

ขณะที่ในไตรมาส 2 ปี 2564 เนื่องจากสถานการณ์โรคโควิด-19 มีการระบาดและกระจายไปยังหลายจังหวัดทั่วทุกภูมิภาค อย่างไรก็ตามการระบาดในครั้งนี้ ทางศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ได้ปรับมาตรการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 เป็นมาตรการเฉพาะพื้นที่ให้ยังมีกิจกรรมการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างจังหวัด และในหลายจังหวัดยังได้รับอานิสงส์จากการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลสงกรานต์ โดยในไตรมาส 2 ปี 2564 สถานพักแรมของประเทศไทยมีอัตราการเข้าพักโดยรวมเท่ากับร้อยละ 8.24 และเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่า อัตราการเข้าพักโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.79 โดยภูมิภาคที่มีอัตราการเข้าพักสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาคตะวันตก มีอัตราการเข้าพักเท่ากับร้อยละ 12.08 กรุงเทพมหานคร มีอัตราการเข้าพักเท่ากับร้อยละ 9.65 และภาคเหนือ มีอัตราการเข้าพักเท่ากับร้อยละ 9.25 ตามลำดับ

สำหรับอัตราการเข้าพักในช่วงไตรมาส 3 ปี 2563 ปรับตัวลดลงต่อเนื่องหลังจากสถานการณ์โรคโควิด-19 ในประเทศพบผู้ติดเชื้อจำนวนเพิ่มสูงขึ้น โดยสถานพักแรมทั่วประเทศมีอัตราการเข้าพักโดยรวมเท่ากับร้อยละ 5.46 และเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่า อัตราการเข้าพักโดยรวมลดลงร้อยละ 21.23 สำหรับภูมิภาคที่มีอัตราการเข้าพักสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาคเหนือ มีอัตราการเข้าพักเท่ากับร้อยละ 7.92 กรุงเทพมหานคร มีอัตราการเข้าพักเท่ากับร้อยละ 7.85 และภาคตะวันออก มีอัตราการเข้าพักเท่ากับร้อยละ 5.76 ตามลำดับ

ขณะที่ในไตรมาส 4 ปี 2563 สถานพักแรมทั่วประเทศสะท้อนภาพทิศทางที่ปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า เนื่องจากสถานการณ์โรคโควิด-19 ที่ผ่อนคลายโดยมีอัตราการเข้าพักโดยรวมร้อยละ 26.24 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่า อัตราการเข้าพักโดยรวมยังลดลงร้อยละ 6.25 สำหรับภูมิภาคที่มีอัตราการเข้าพักสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาคตะวันตก มีอัตราการเข้าพักเท่ากับร้อยละ 40.81 ภาคเหนือ มีอัตราการเข้าพักเท่ากับร้อยละ 37.90 และภาคตะวันออก มีอัตราการเข้าพักเท่ากับร้อยละ 34.67 ตามลำดับ ขณะที่ภาคใต้มีอัตราการเข้าพักเท่ากับร้อยละ 13.55 ดีขึ้นจากสองไตรมาสที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลมาจากการเปิดประเทศในเดือนพฤศจิกายน 2564

4

แนวโน้มการท่องเที่ยวไทยในปี 2565 หากประเด็นสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนไม่รุนแรง การท่องเที่ยวของไทยฟื้นตัวได้ต่อเนื่อง

ทิศทางการท่องเที่ยวไทยในปี 2565 น่าจะฟื้นจุดต่ำสุดและสามารถกลับเข้ามาสู่เส้นทางการฟื้นตัวได้ต่อเนื่อง ทั้งนี้ หากไม่เกิดการระบาดของโรคโควิด-19 สายพันธุ์ใหม่และการระบาดเป็นวงกว้างจนมีจำนวนผู้ติดเชื้อสูงทั้งในและต่างประเทศ คาดว่าการท่องเที่ยวไทยคงจะฟื้นตัวได้ต่อเนื่อง ทั้งตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทย และตลาดนักท่องเที่ยวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ

แม้มองว่าในปี 2565 นี้ ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยได้รับปัจจัยบวกจากการที่ประชากรโลกและในประเทศได้รับการฉีดวัคซีนโควิดมากขึ้น ซึ่งทำให้ทางการหลายประเทศผ่อนคลายมาตรการการเดินทางเข้าประเทศของชาวต่างชาติ โดยปรับใช้นโยบายความเสี่ยงด้านสุขภาพของนักท่องเที่ยว (Restriction based on the traveler's situation) แทนการกำหนดมาตรการการเดินทางเข้าประเทศของชาวต่างชาติ เช่นเดียวกับทางการไทยผ่อนคลายมาตรการเปิดรับชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศ โดยจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศที่ยังทรงตัว ทำให้ทางการไทยได้กลับมาเปิดให้ชาวต่างชาติที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยลงทะเบียนผ่านระบบ Thailand Pass เพื่อเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวไทยภายใต้โครงการ Test & Go อีกครั้ง โดยเริ่มให้ชาวต่างชาติลงทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 หลังระงับชั่วคราวตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม 2564 แต่ชาวต่างชาติต้องตรวจหาเชื้อโรคโควิด-19 ด้วยวิธี RT-PCR จำนวน 2 ครั้ง และต้องมีหลักฐานการจองโรงแรมที่พักในวันที่ 1 และ 5 ที่เข้ามาในประเทศเพื่อการติดตามตัวมาตรวจหา

เชื้อโรคโควิด-19 และภายใต้เงื่อนไขใหม่ทางการอนุญาตให้นักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวผ่านระบบ Test & Go

นอกจากนี้ ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติยังได้รับปัจจัยบวกจากหน่วยงานท่องเที่ยวทำการตลาดประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวสร้างการรับรู้ในกลุ่มเป้าหมายชาวต่างชาติ การจัดทำความตกลง Air Travel Bubble ระหว่างไทยและอินเดีย (เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2565) ซึ่งจะทำให้สายการบินพาณิชย์ของทั้ง 2 ประเทศ สามารถรับขนส่งผู้โดยสารของทั้ง 2 ประเทศ นอกจากนี้ ทางกรยังมีแผนที่จะเปิดพรมแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย ซึ่งจะส่งผลต่อการท่องเที่ยว รวมถึงนโยบายการดึงดูดชาวต่างชาติศักยภาพสูงให้เข้ามาพำนักในเมืองไทย 4 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มผู้มีความมั่งคั่งสูง กลุ่มผู้เกษียณอายุ กลุ่มที่ต้องการทำงานในไทย หรือกลุ่ม Digital Nomad และกลุ่มผู้มีทักษะเชี่ยวชาญพิเศษ โดยมีเป้าหมายที่จะเพิ่มจำนวนชาวต่างชาติพักอาศัยในไทย 1 ล้านคน (ปี 2565-2569) ซึ่งจะช่วยหนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวในประเทศ

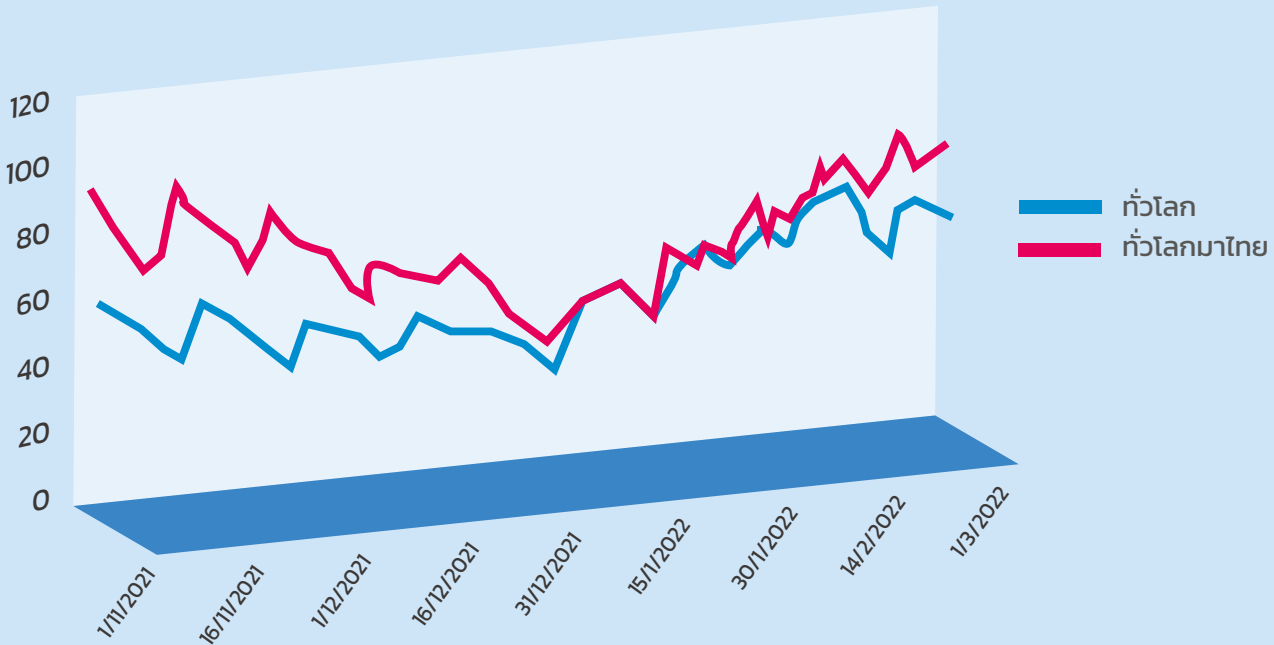
อย่างไรก็ดี สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนส่งผลกระทบต่อด่านนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวรัสเซียที่ต้องหยุดชะงักลง อันเป็นผลมาจากประเทศรัสเซียถูกแซงก์ชัน (Sanction) จากนานาชาติ โดยเฉพาะมาตรการแซงก์ชันด้านระบบการเงิน Swift ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ รวมถึงการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวรัสเซียระหว่างท่องเที่ยวต่างประเทศ และหากสถานการณ์ยืดเยื้อยาวนานก็คงจะส่งผลกระทบต่อการบินและเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยที่ทางกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ตั้งเป้าหมายในปี 2565 ประเทศไทยจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประมาณ 5-15 ล้านคน สร้างรายได้ประมาณ 8 แสนล้านบาท โดยเฉพาะความหวังตลาดนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปที่จะเป็นตลาดหลักของการท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงนักท่องเที่ยวรัสเซีย แต่ด้วยสถานการณ์สงครามที่เกิดขึ้น ตลาดนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปคงจะได้รับผลกระทบอย่างเลี่ยงไม่ได้

ทั้งนี้ ภายหลังจากสถานการณ์สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนที่เริ่มขึ้นเมื่อประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2565 นั้น ส่งผลกระทบต่อความต้องการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จากข้อมูลของ Google Destination Insight (Travel Insights with Google) สะท้อนภาพความต้องการเดินทางท่องเที่ยวทั่วโลกอ่อนตัวลงเล็กน้อย เห็นได้จากการค้นหาข้อมูลโรงแรมและที่พักในสัปดาห์แรกของเดือนมีนาคม 2565 ผ่าน Travel Insights with Google ชะลอลงเล็กน้อย และหากสถานการณ์สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนนี้นับไม่ยี่ดื้อ คาดว่าการเดินทางท่องเที่ยวจะทยอยกลับมาดีขึ้น

แสดงการค้นหาโรงแรมและที่พักจากทั่วโลกโดยมีประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทาง

การค้นหาโรงแรมและที่พักทั่วโลก และทั่วโลกมาไทย

Destination Insight (Travel Insights with Google)

ที่มา : Google

นอกจากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยยังมีปัจจัยท้าทายในมิติอื่น ๆ ที่ต้องคำนึงถึง เช่น โรคโควิด-19 ที่อาจจะกลับมาระบาดเป็นวงกว้างอีกครั้งทั้งในและต่างประเทศ การดำเนินนโยบายและข้อจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศในแต่ละประเทศ การฟื้นเศรษฐกิจที่ยังเปราะบางซึ่งจะมีผลต่อกำลังซื้อของประชาชนรวมถึงการเดินทางท่องเที่ยว นอกจากนี้ หน่วยงานการท่องเที่ยวหลายประเทศรวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวกลับมาทำตลาดประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่อต่าง ๆ มากขึ้นจะส่งผลทำให้การแข่งขันดึงดูดนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะทวีความรุนแรงขึ้น และท้ายสุดพฤติกรรม ทักษะและความต้องการเดินทางของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนไปจากโรคระบาดในครั้งนี้ เช่น การมองหาจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวที่ปลอดภัยจากโควิด การหลีกเลี่ยงสถานที่ท่องเที่ยวที่หนาแน่น การท่องเที่ยวที่เข้าถึงวิถีชีวิตชุมชนวัฒนธรรมและสัมผัสธรรมชาติมากขึ้น ซึ่งความต้องการของนักท่องเที่ยวเหล่านี้เป็นโจทย์ที่ต้องกลับมาคิดถึงการสร้างสมดุลระหว่างปริมาณนักท่องเที่ยวและการตอบโต้พฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวเช่นกัน

ดังนั้น ภายใต้สถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมภาคการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและยากที่จะคาดเดา หน่วยงานท่องเที่ยวตลอดจนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมีโจทย์ที่ต้องคิดรูปแบบการทำตลาดและการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ

พร้อมไปกับการเตรียมแผนการทำธุรกิจที่รองรับในทุกสถานการณ์ควบคู่ไปกับการทำตลาดประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวสร้างการรับรู้ในกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น รวมไปถึงการปรับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่สอดคล้องไปกับการต้องการของนักท่องเที่ยวและเทรนด์การเดินทางท่องเที่ยวเช่นกัน

สำหรับตลาดคนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศในปี 2565 น่าจะฟื้นจุดต่ำสุดและกลับมาฟื้นตัวได้ จากสถานการณ์โรคโควิด-19 ในประเทศที่ดีขึ้น มาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวในประเทศ อย่างไรก็ตามเนื่องจากกำลังซื้อของผู้บริโภคยังอ่อนแอจากเศรษฐกิจที่ชะลอตัวเป็นระยะเวลายาวนาน ประกอบกับราคาสินค้าและราคาน้ำมันที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น (โดยราคาน้ำมันขายปลีกในกลุ่มน้ำมันเบนซินและแก๊สโซฮอล์ในสัปดาห์แรกของเดือนมีนาคม 2565 เฉลี่ยปรับสูงขึ้นประมาณร้อยละ 29 เมื่อเทียบกับราคาขายเฉลี่ยในเดือนธันวาคม 2564) ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของคนไทยยังเติบโตได้จำกัดและน่าจะยังต่ำกว่าในปี 2562 โดยทางกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้คาดการณ์ว่าตลอดปี 2565 จะมีจำนวนคนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยประมาณ 160 ล้านคน/ครั้ง สร้างรายได้ประมาณ 7 แสนล้านบาท

จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติแบ่งตามภูมิภาค ปี พ.ศ. 2562-2564P และอัตราการเปลี่ยนแปลง (Y-o-Y)

หน่วย : จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)

Country of Nationality	2562R	2563	2564P	2563				2564			
	Y	Y	Y	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1P	Q2P	Q3P	Q4P
East Asia	27,391,050	3,739,408	73,428	3,735,097	-	-	4,311	5,211	6,878	9,466	51,873
Europe	6,711,816	2,078,979	250,948	2,074,597	-	-	4,382	9,862	7,251	19,976	213,859
Other	5,813,385	884,009	103,493	881,880	-	-	2,129	5,099	6,146	15,956	76,292
Grand Total	39,916,251	6,702,396	427,869	6,691,574	-	-	10,822	20,172	20,275	45,398	342,024

หน่วย : % การเปลี่ยนแปลง (Y-o-Y)

Country of Nationality	2562R	2563	2564P	2563				2564			
	Y	Y	Y	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1P	Q2P	Q3P	Q4P
East Asia	5.47	-86.35	-98.04	-46.22	-100	-100	-99.94	-99.86	100	100	1,103.27
Europe	-0.72	-69.03	-87.93	-14.67	-100	-100	-99.78	-99.52	100	100	4,780.40
Other	6.73	-84.79	-88.29	-37.75	-100	-100	-99.86	-99.42	100	100	3,483.47
Grand Total	4.55	-83.21	-93.62	-38	-100	-100	-99.9	-99.7	100	100	3,060.45

รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ปี พ.ศ. 2562 - 2564P และอัตราการเปลี่ยนแปลง (Y-o-Y)

หน่วย : รายได้ (ล้านบาท)

Country of Nationality	2562R	2563	2564P	2563				2564			
	Y	Y	Y	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1P	Q2P	Q3P	Q4P
East Asia	1,125,223.49	141,230.02	-	141,230.02	-	-	-	-	-	-	-
Europe	448,743.81	139,468.86	-	139,468.86	-	-	-	-	-	-	-
Other	337,840.65	51,314.15	-	51,314.15	-	-	-	-	-	-	-
Grand Total	1,911,807.95	332,013.03	-	332,013.03	-	-	-	-	-	-	-

หน่วย : % การเปลี่ยนแปลง (Y-o-Y)

Country of Nationality	2562R	2563	2564P	2563				2564			
	Y	Y	Y	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1P	Q2P	Q3P	Q4P
East Asia	6.4	-87.45	-	-49.8	-100	-100	-100	-100	-	-	-
Europe	-5.12	-68.92	-	-12.31	-100	-100	-100	-100	-	-	-
Other	-2.25	-84.81	-	-34.73	-100	-100	-100	-100	-	-	-
Grand Total	1.9	-82.63	-	-36.03	-100	-100	-100	-100	-	-	-

หมายเหตุ : 1) P หมายถึง ข้อมูลเบื้องต้น (ณ เดือนมกราคม 2565) อาจมีการปรับปรุงภายหลัง

2) ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ อยู่ในระหว่างการรวบรวมและประมวลผล

3) *โดยที่ปัจจุบัน การระบาดของโควิด-19 ยังคงไม่สิ้นสุด และการเดินทางระหว่างประเทศอยู่ภายใต้มาตรการผ่อนคลายเป็นลำดับขั้นสำหรับผู้เดินทางบางกลุ่ม และผู้เดินทางทุกคนต้องเข้ารับการกักกันโรค

ระยะเวลา 14 วัน จึงมีผลทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่ำกว่าระดับปกติมาก

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศแบ่งตามภูมิภาค ปี พ.ศ. 2562-2564P และอัตราการเปลี่ยนแปลง (Y-o-Y)

หน่วย : จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย (คน-ครั้ง)

ภูมิภาค	2562	2563	2564P	2563				2564			
	Y	Y	Y	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1P	Q2P	Q3P	Q4P
กรุงเทพมหานคร	42,073,847	18,795,404	11,946,480	6,648,952	1,283,532	4,452,703	6,410,217	5,493,856	1,618,510	751,372	4,082,742
ภาคกลาง	22,222,259	10,384,255	6,278,689	2,548,273	282,615	2,875,001	4,678,366	1,768,900	688,951	217,279	3,603,559
ภาคเหนือ	19,264,603	12,026,078	7,776,039	3,955,428	462,500	2,686,986	4,921,164	2,188,141	1,413,332	575,158	3,599,408
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	27,752,750	14,799,046	7,969,554	3,331,620	560,863	4,348,177	6,558,386	2,461,612	1,029,180	556,134	3,922,628
ภาคตะวันออก	14,843,260	8,203,866	4,077,767	1,780,988	312,667	2,633,616	3,476,595	521,369	495,964	273,512	2,786,922
ภาคตะวันตก	24,842,270	15,359,313	10,467,772	3,480,014	756,729	4,809,991	6,312,579	3,132,449	1,147,296	473,793	5,714,234
ภาคใต้	21,740,902	10,987,839	4,511,522	3,224,474	378,588	3,317,338	4,067,439	1,617,337	1,021,784	195,581	1,676,820
รวม	172,739,891	90,555,801	53,027,823	24,969,749	4,037,494	25,123,812	36,424,746	17,183,664	7,415,017	3,042,829	25,386,313

หน่วย : % การเปลี่ยนแปลง (Y-o-Y)

ภูมิภาค	2562	2563	2564P	2563				2564			
	Y	Y	Y	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1P	Q2P	Q3P	Q4P
กรุงเทพมหานคร	+0.94	-55.33	-36.44	-30.39	-86.65	-60.79	-44.51	-17.37	+26.10	-83.13	-36.31
ภาคกลาง	+5.04	-53.27	-39.54	-39.20	-94.81	-48.13	-33.61	-30.58	+143.78	-92.44	-22.97
ภาคเหนือ	+5.09	-37.57	-35.34	-21.05	-89.91	-22.51	-20.66	-44.68	+205.59	-78.59	-26.86
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	+4.50	-46.68	-46.15	-31.42	-92.51	-34.71	-25.00	-26.11	+83.50	-87.21	-40.19
ภาคตะวันออก	+5.82	-44.73	-50.29	-31.25	-92.25	-30.45	-21.58	-70.73	+58.62	-89.61	-19.84
ภาคตะวันตก	+5.39	-38.17	-31.85	-29.95	-86.08	-14.59	-28.33	-9.99	+51.61	-90.15	-9.48
ภาคใต้	+0.58	-49.46	-58.94	-32.58	-93.31	-35.37	-34.05	-49.84	+169.89	-94.10	-58.77
รวม	+3.47	-47.58	-41.44	-30.55	-90.45	-39.57	-31.21	-31.18	+83.65	-87.89	-30.30

รายได้จากผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศแบ่งตามภูมิภาค ปี พ.ศ. 2562-2564P และอัตราการเปลี่ยนแปลง (Y-o-Y)

หน่วย : รายได้ (ล้านบาท)

ภูมิภาค	2562	2563	2564P	2563				2564			
	Y	Y	Y	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1P	Q2P	Q3P	Q4P
กรุงเทพมหานคร	384,604.50	133,761.20	52,546.78	56,351.22	7,276.89	36,718.68	33,414.41	28,092.74	7,976.16	2,225.32	14,252.56
ภาคกลาง	51,655.01	21,255.28	11,827.25	6,864.68	512.45	5,097.64	8,780.5	4,567.79	1,384.10	348.57	5,526.8
ภาคเหนือ	139,624.90	84,372.17	45,860.31	30,783.05	2,563.57	15,676.72	35,348.83	14,824.00	7,953.12	2,679.53	20,403.66
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	95,123.27	46,994.87	20,957.14	17,600.87	1,355.11	11,692.68	16,346.21	10,244.39	2,360.23	866.48	7,486.04
ภาคตะวันออก	125,593.47	59,371.58	24,308.59	19,624.39	2,082.75	13,714.15	23,950.29	4,789.06	3,666.27	1,446.80	14,406.46
ภาคตะวันตก	93,474.97	51,072.01	31,388.02	16,249.40	2,361.64	14,075.54	18,385.43	12,871.72	4,314.54	1,166.19	13,035.57
ภาคใต้	191,682.97	85,640.98	29,487.83	41,689.85	2,543.15	18,607.43	22,800.55	12,915.76	6,845.99	1,144.59	8,581.49
รวม	1,081,759.09	482,468.09	216,375.92	189,163.46	18,695.56	115,582.84	159,026.23	88,305.46	34,500.41	9,877.48	83,692.57

หน่วย : % การเปลี่ยนแปลง (Y-o-Y)

ภูมิภาค	2562	2563	2564P	2563				2564			
	Y	Y	Y	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1P	Q2P	Q3P	Q4P
กรุงเทพมหานคร	+2.19	-65.22	-60.72	-29.90	-92.07	-71.83	-59.30	-50.15	+9.61	-93.94	-57.35
ภาคกลาง	+1.49	-58.85	-44.36	-38.20	-95.97	-56.75	-45.32	-33.46	+170.09	-93.16	-37.06
ภาคเหนือ	+1.84	-39.57	-45.65	-21.49	-91.11	-31.77	-27.27	-51.84	+210.24	-82.91	-42.28
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	+2.54	-50.60	-55.41	-30.55	-93.88	-45.19	-37.89	-41.80	+74.17	-92.59	-54.20
ภาคตะวันออก	+2.19	-52.73	-59.06	-32.41	-93.81	-44.26	-37.52	-75.60	+76.03	-89.45	-39.85
ภาคตะวันตก	+1.03	-45.36	-38.54	-27.90	-88.24	-27.89	-41.34	-20.79	+82.69	-91.71	-29.10
ภาคใต้	-3.57	-55.32	-65.57	-32.13	-94.25	-52.45	-51.36	-69.02	+169.19	-93.85	-62.36
รวม	+0.97	-55.40	-55.15	-29.69	-92.62	-57.15	-45.09	-53.32	+84.54	-91.45	-47.37

หมายเหตุ : P หมายถึง ข้อมูลเบื้องต้น (ณ เดือนมกราคม 2565) อาจมีการปรับปรุงภายหลัง
ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

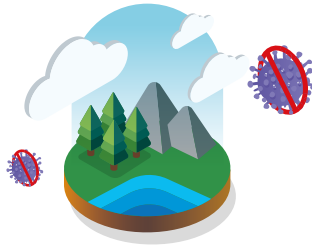
โมเดลเศรษฐกิจ BCG กับการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย

การพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในช่วงกว่าทศวรรษที่ผ่านมาประสบความสำเร็จอย่างเด่นชัดในด้านการเพิ่มขึ้นของรายรับและขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนและรายรับจากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่ไทยสามารถก้าวสู่การเป็นหนึ่งในสี่ประเทศที่มีรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมากที่สุดในโลก และเป็นลำดับสองของประเทศที่มีรายรับสุทธิจากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศมากที่สุดในโลก เมื่อ พ.ศ. 2562 (UNWTO, 2021) ขณะเดียวกันภาคเศรษฐกิจท่องเที่ยวยังกลายมาเป็นหนึ่งในภาคเศรษฐกิจสำคัญของไทย ทั้งในแง่ของมูลค่าเพิ่มและการจ้างงาน โดยเมื่อ พ.ศ. 2562 ภาคเศรษฐกิจท่องเที่ยวมีส่วนประมาณร้อยละ 18.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และร้อยละ 11.9 ของการจ้างงานทั้งหมด

แบ่งความท้าทายเป็น 4 หัวข้อ/ภาพ คือ

1. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เป็นผลจากการระบาดของโรคโควิด-19

2. ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยภายในประเทศ

3. ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อสังคม-วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

4. ความเสี่ยงอันเกิดจากการพึ่งพาตลาดต่างประเทศในสัดส่วนที่สูง

การท่องเที่ยวที่รวมต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม

ภาคเศรษฐกิจท่องเที่ยวมีต้นทุนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสัดส่วนประมาณร้อยละ

17.7%

ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติด้านการท่องเที่ยว หรือประมาณ

1.9 แสนล้านบาท

การใช้น้ำมีต้นทุนประมาณร้อยละ

2.5%

(หรือประมาณร้อยละ 4.9 ของต้นทุนการใช้น้ำในประเทศ)

ส่วนขยะมีต้นทุนเพียงร้อยละ

0.7%

(หรือประมาณ 2.8 ของต้นทุนขยะในประเทศ)

อีกร้อยละ **0.5%**

เป็นต้นทุนของก๊าซเรือนกระจกและการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเศรษฐกิจท่องเที่ยวมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 3.1 ของต้นทุนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในประเทศ)

สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563

เป็นต้นทุนของการใช้พลังงานสูงถึงประมาณร้อยละ

96.3%

ของต้นทุนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (หรือประมาณร้อยละ 13.2 ของต้นทุนการใช้พลังงานในประเทศ)

เป้าหมายในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อให้กลับมาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศ

1. การกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองรอง

2. การลดความเหลื่อมล้ำ

3. การพัฒนาที่มุ่งสู่ความยั่งยืน เพื่อให้ท่องเที่ยวได้อย่างมั่นใจ สนุก และปลอดภัย

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2563

อย่างไรก็ตาม อนาคตของการท่องเที่ยวไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นความท้าทายอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เป็นผลจากการระบาดของโรคโควิด-19 (มิ่งสรรพ ขาวสอาดและคณะ, 2564) การเผชิญกับปัญหาเดิมในเรื่องของความยั่งยืนของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในประเด็นของความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยภายในประเทศ (World Economic Forum, 2019) ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อสังคม-วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564) และความเสี่ยงอันเกิดจากการพึ่งพาตลาดต่างประเทศในสัดส่วนที่สูง (พ.ศ. 2562 รายรับจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 64.3 ของรายรับทั้งหมดจากการท่องเที่ยวในประเทศ) รวมถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอนาคตที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกประเทศที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อการท่องเที่ยวไทย

นอกจากนี้ จากรายงานบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวที่รวมต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม (TSA-SEEA) พ.ศ. 2560 พบว่า ภาคเศรษฐกิจท่องเที่ยวมีต้นทุนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสัดส่วนประมาณร้อยละ 17.7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (หรือประมาณ 1.9 แสนล้านบาท) โดยเป็นต้นทุนของการใช้พลังงานสูงถึงประมาณร้อยละ 96.3 ของต้นทุนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (หรือประมาณร้อยละ 13.2 ของต้นทุนการใช้พลังงานในประเทศ) ขณะที่การใช้น้ำมีต้นทุนประมาณร้อยละ 2.5 (หรือประมาณร้อยละ 4.9 ของต้นทุนการใช้น้ำในประเทศ) ส่วนขยะมีต้นทุนเพียงร้อยละ 0.7 (หรือประมาณ 2.8 ของต้นทุนขยะในประเทศ) และอีกร้อยละ 0.5 เป็นต้นทุนของก๊าซเรือนกระจกและการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเศรษฐกิจท่องเที่ยวมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 3.1 ของต้นทุนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในประเทศ) (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563)

จากความสำคัญของภาคเศรษฐกิจท่องเที่ยวและด้วยประเด็นปัญหาในเรื่องของความยั่งยืนของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในเรื่อง

ของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ต้องแลกด้วยความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมถึงความท้าทายทางด้านอุปสงค์ของการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับประเด็นในเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อสังคม-วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การกระจายผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ซึ่งผู้เยี่ยมชมมักแสดงผ่านพฤติกรรมที่รับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการเยี่ยมชมหรือการท่องเที่ยวของตนเอง จึงมีการเสนอให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ที่เรียกว่า “โมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG economy model)” ซึ่งสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้นำเสนอ “BCG in Action : สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์” ที่เป็นข้อเสนอ BCG เพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาสาขาท่องเที่ยวในระยะ 5 ปี ซึ่งมีเป้าหมายในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อให้กลับมาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองรอง การลดความเหลื่อมล้ำ และการพัฒนาที่มุ่งสู่ความยั่งยืน เพื่อให้ท่องเที่ยวได้อย่างมั่นใจ สนุก และปลอดภัย (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2563)

ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG บทความนี้ จึงมีเป้าหมายที่จะนำเสนอผลการประมวลความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG กับการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย โดยเริ่มจากการปูพื้นฐานความรู้เบื้องต้นเพื่อให้เห็นถึงแนวคิดและหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG ก่อนนำเสนอถึงความท้าทายและโอกาสของการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG และแนวนโยบายที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG จากนั้นจะนำเสนอถึงตัวอย่างกิจกรรมที่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้ดำเนินการซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของโมเดลเศรษฐกิจ BCG ดังมีรายละเอียดในแต่ละส่วนดังนี้

1

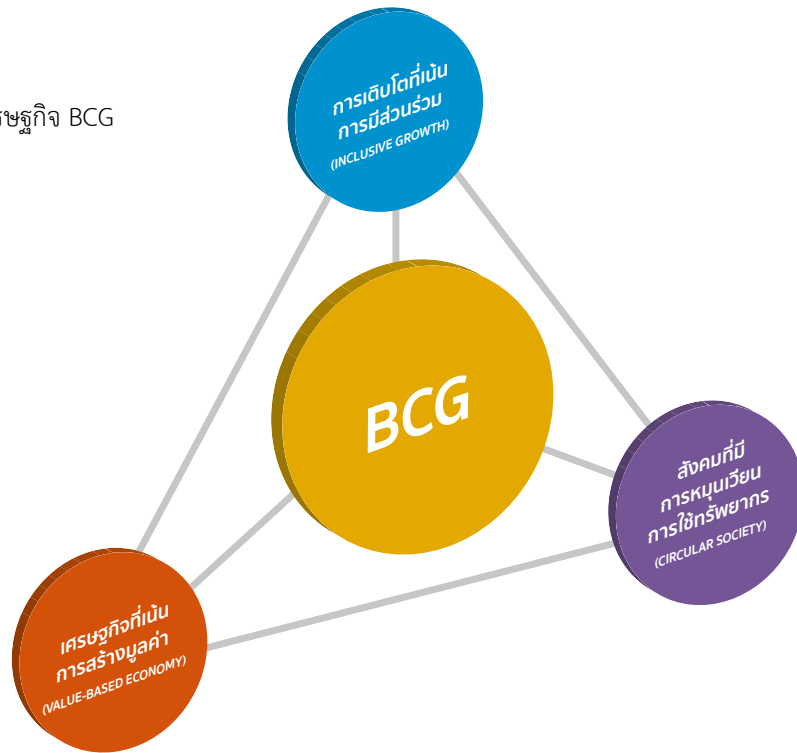
โมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG economy model) คืออะไร

โมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG economy model) เป็นกลไกการพัฒนาที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงานไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ที่เป็นการบูรณาการการพัฒนา 3 เศรษฐกิจไปพร้อม ๆ กัน ได้แก่ 1) เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio-economy : B) ที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพ (Nature) และวัฒนธรรม (Culture) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (หรือคุณค่าเพิ่ม) โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง (High value) 2) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy : C) ที่คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า หมุนเวียน

ใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด (เหลือทิ้งน้อยที่สุด) และ 3) เศรษฐกิจสีเขียว (Green economy : G) ที่เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน (คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม)

โดยโมเดลเศรษฐกิจ BCG จะเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการเติบโตบนพื้นฐานของการสร้างสมดุลของเศรษฐกิจที่เน้นการสร้างมูลค่า (Value-based economy) การเติบโตที่เน้นการมีส่วนร่วม (Inclusive growth) และสังคมที่มีการหมุนเวียนการใช้ทรัพยากร (Circular society) (กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565) ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 หลักคิดของโมเดลเศรษฐกิจ BCG

ที่มา : กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2565)

จากหลักคิดในภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่า โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นการบูรณาการแนวทางของ 3 เศรษฐกิจเข้าด้วยกัน ซึ่งจะขอขยายความเพิ่มเติมถึงคำจำกัดความของเศรษฐกิจทั้ง 3 พอสั่งเซป ดังนี้

1 เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio-economy)

เศรษฐกิจชีวภาพเป็นเศรษฐกิจที่ให้ความสำคัญกับการผสมผสานทรัพยากรชีวภาพทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรหมุนเวียนอย่างเต็มรูปแบบ จนถึงการผลิตและการบริโภคทรัพยากรชีวภาพเหล่านั้น (European Commission, 2011) ซึ่งครอบคลุมถึงภาคการผลิตและบริการที่เกี่ยวข้องกับการผลิต แปรรูป หรือใช้ทรัพยากรชีวภาพในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง รวมถึงภาคการท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการสร้างผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Tourism product) และผู้ใช้บริการสินค้าและบริการของภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ

2 เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy)

เป็นระบบเศรษฐกิจที่เลียนแบบธรรมชาติบนหลักการที่ว่า “โดยธรรมชาติแล้วจะไม่มีอะไรเป็นของเสีย (Waste) ทุกสิ่งทุกอย่างสามารถกลายเป็นทรัพยากรได้ (Resource)” (Ellen MacArthur Foundation, 2015) จากหลักการดังกล่าว จึงมีการให้คำอธิบายที่แตกต่างกันเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียน แต่โดยพื้นฐานของคำอธิบายที่เข้าใจง่ายที่สุด เป็นการอธิบายที่มักเปรียบเทียบกับ “เศรษฐกิจเชิงเส้นตรง (Linear economy)” ที่เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติมาแปรสภาพเป็นผลิตภัณฑ์ แล้วทิ้งส่วนที่เหลือจากการแปรสภาพเป็นผลิตภัณฑ์ ในขณะที่ “เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy)” จะมีลักษณะที่ตรงกันข้าม โดยมีเป้าหมายที่จะพยายามไม่ให้มีส่วนใดถูกทิ้งอย่างสูญเปล่า (ไม่ทิ้งส่วนที่เหลือจากการแปรสภาพเป็นผลิตภัณฑ์ รวมถึงการใช้ผลิตภัณฑ์ซ้ำหรือนำผลิตภัณฑ์มาแปรสภาพใหม่เมื่อมีการใช้งานไปแล้ว) หรือกล่าวได้ว่า เป็นเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นระบบและกระบวนการที่ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุด โดยการสร้างการวนซ้ำการใช้ทรัพยากรที่ช่วยในการเพิ่มมูลค่า (หรือคุณค่า) ให้กับการใช้ทรัพยากร (Einarsson and Sorin, 2020) ช่วยลดปริมาณขยะ และมลพิษทางสิ่งแวดล้อม

3

เศรษฐกิจสีเขียว (Green-economy)

ตามนิยามที่ให้ไว้โดย UNEP (United Nations Environment Programme) คือ “ระบบเศรษฐกิจที่ส่งผลให้เกิดการปรับปรุงความเป็นอยู่ของมนุษย์และความเท่าเทียมกันทางสังคม ขณะเดียวกันก็ลดความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและความขาดแคลนทางระบบนิเวศอย่างมีนัยสำคัญ ด้วยวิธีการที่ใช้และปล่อยคาร์บอนออกน้อย ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมาก และเกิดจากความร่วมมือของคนในสังคม” (อ้างอิงจาก สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2562) จากนิยามดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เศรษฐกิจสีเขียวเป็นระบบเศรษฐกิจที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ พร้อมกับการดูแลสิ่งแวดล้อม และมีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและคำนึงถึงคุณค่า เป็นระบบเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการพัฒนาความอยู่ดีกินดีของมนุษย์โดยคำนึงถึงผลกระทบ (เชิงลบ) ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

จากคำขยายความข้างต้นของทั้งสามเศรษฐกิจที่เป็นส่วนประกอบของโมเดลเศรษฐกิจ BCG จะเห็นได้ว่า หลักการของทั้งสามเศรษฐกิจอยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งประเทศไทยและประเทศสมาชิกสหประชาชาติกว่า 193 ประเทศได้ร่วมกันให้การรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) ที่กำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) จำนวน 17 เป้าหมาย เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาาร่วมกันของโลกที่จะ

บรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังภายใน พ.ศ. 2573 ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ 70 เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2558 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) โดยโมเดลเศรษฐกิจ BCG เปรียบเสมือนหนึ่งในแนวทางปฏิบัติที่จะปรับเปลี่ยนการพัฒนาประเทศไทยให้เข้าสู่เส้นทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีคุณภาพและยั่งยืน บนพื้นฐานของการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

2

โอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570 ได้กำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในห้าสาขายุทธศาสตร์ของการพัฒนาตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG ซึ่งอยู่ภายใต้การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวผ่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในแผนปฏิบัติการดังกล่าวได้ระบุถึงความท้าทายสำคัญของการท่องเที่ยวในเรื่องของการกระจุกตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวและปัญหาจำนวนนักท่องเที่ยวที่เกินขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) ของพื้นที่ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่อง ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหาสิ่งแวดล้อมรวมถึงปัญหาทางสังคม-วัฒนธรรมในท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องเร่งฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างเร่งด่วน รวมถึงการเร่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ที่จะทำให้เกิดการกระจายการท่องเที่ยวไปยังเมืองรอง นอกจากนี้ ยังมีการสรุปความที่แสดงให้เห็นว่าโมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นหนึ่งในแนวทางปฏิบัติที่จะเป็นโอกาสในการพัฒนา การท่องเที่ยวไทยให้สามารถข้ามพ้นความท้าทายที่กล่าวมา เนื่องจาก การท่องเที่ยวตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG จะให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวมูลค่า/คุณค่าสูง (High Value Tourism) อย่างยั่งยืน (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2565)

การสร้างคามยั่งยืนให้การท่องเที่ยวไทยถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน

ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) ต่อเนื่องจนถึงแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570) ที่ได้มีการระบุเป็นเป้าหมายในยุทธศาสตร์ที่ 4 ที่ว่าด้วยการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเน้นไปที่มิติสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งหวังให้การท่องเที่ยวไทยเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นคุณค่า มีความสามารถในการปรับตัวเติบโตอย่างยั่งยืน และสร้างการมีส่วนร่วมในสังคม ขณะที่การขับเคลื่อนตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG นอกจากจะให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวมูลค่า/คุณค่าสูงอย่างยั่งยืนแล้ว ยังมีเป้าหมายในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของภาคการท่องเที่ยว ให้กลับมาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศ และให้ความสำคัญกับการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองรอง เพื่อการลดความเหลื่อมล้ำ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2563)

จากหลักคิดในภาพที่ 1 ถูกนำมาเป็นพื้นฐานในการให้ข้อเสนอสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG หรือที่เรียกว่า “BCG in Action สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์” ที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของการท่องเที่ยว บนพื้นฐานของการมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีการสร้างมูลค่าเพิ่มและคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมมากขึ้น เพื่อให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ โดยมีการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

(Wellness Tourism) เป็นหนึ่งในเป้าหมายในการพัฒนาภายใต้แนวทาง “โมเดลอารมณดีมีความสุข หรือ Happy Model” ที่ประกอบด้วย การกินดี การอยู่ดี การออกกำลังกาย และการแบ่งปันสิ่งดี ๆ ตามภาพที่ 2 โดยกลไกการขับเคลื่อนตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG ของสาขาการท่องเที่ยว มีเป้าหมายหลักสำคัญที่มุ่งหมายสู่ความยั่งยืน ซึ่งเริ่มต้นจากการพัฒนามาตรฐาน (Standardization) ผ่านการยกระดับการเชื่อมโยง (Connectivity) เพื่อมุ่งสู่ความยั่งยืน (Sustainability) ที่เน้นการบริหารจัดการปริมาณนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ รักษาสมดุลทางวัฒนธรรมและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ติดตามผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจชุมชน (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2563)

โมเดลอารมณดีมีความสุข (Happy Model) ที่นำเสนอในภาพที่ 2 เป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG ซึ่งเป็นหนึ่งในแนวทางที่จะนำพาการท่องเที่ยวไทยไปสู่การเพิ่มมูลค่า (หรือคุณค่า) ให้กับผลิตภัณฑ์/กิจกรรมการท่องเที่ยว และความยั่งยืนของการท่องเที่ยวไทยในอนาคต ผ่านการชูอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ที่นำเสนอสินค้าและบริการ รวมถึงการสื่อสารเรื่องราวและจุดเด่นของแต่ละพื้นที่ผ่านการเชื่อมโยงกับจุดแข็งของประเทศ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ ฯลฯ ซึ่งจะนำมาสู่การกระจายรายรับจากการท่องเที่ยวสู่ชุมชน และการเชื่อมโยงกับภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ โดยการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพทั้งระบบ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2565)

ภาพที่ 2 โมเดลอารมณดีมีความสุข (Happy Model)

ที่มา : สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2563)

นอกจากแนวทางตามโมเดลอารมณดีมีความสุขแล้ว หากพิจารณาในอีกมุมหนึ่งจากพื้นฐานแนวคิดของโมเดลเศรษฐกิจ BCG ก็จะสามารถเห็นได้ว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวไทยตามแนวทาง Bio Economy อาจมีลักษณะของการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

บนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีในสถานที่ต่าง ๆ สู่การเพิ่มมูลค่า (หรือคุณค่า) ด้วยประสบการณ์ที่ประทับใจที่นำมาสู่การกลับมาเที่ยวซ้ำ (Revisit) ภายใต้แนวทางการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเป็น

การพัฒนาการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการลดและควบคุมผลกระทบเชิงลบที่มีต่อสังคม-วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (Green Economy) ที่จะเกิดขึ้นในสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว (Green Destination) ผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ (Responsible Tourism) ที่เป็นหนึ่งในเส้นทางสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism) จากแนวคิดและมุมมองดังกล่าว การท่องเที่ยวสามารถอยู่ในฐานะของการเป็นเครื่องมือ ในการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นภาพดังกล่าวที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงขอเสนอถึงแนวทาง และโอกาสของการท่องเที่ยวในการพัฒนาตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG ในแต่ละด้านพอสังเขป ดังนี้

1 การส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง (Value-Based)

อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจชีวภาพและวัฒนธรรมที่เน้นและให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่ม (หรือคุณค่า) จากความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมที่มีอยู่ เช่น การใช้ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่นมาออกแบบผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับความหลากหลายด้านชีวภาพและวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น การสนับสนุนและใช้ Art & Craft ของท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจากหนึ่งในลักษณะเฉพาะที่สำคัญของการท่องเที่ยวที่ประกอบด้วยสินค้าและบริการที่หลากหลาย จึงสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการออกแบบและผสมผสานทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรมมาเป็นผลิตภัณฑ์บนพื้นฐานของการเพิ่มมูลค่าและ/คุณค่าในเชิงของการเพิ่มประสบการณ์และความหลากหลายแล้วนำเสนอ อย่างเช่น การท่องเที่ยวบนพื้นฐานของธรรมชาติ (Natural-Based Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-Tourism) การท่องเที่ยวชมชีวิตสัตว์ป่า (Wildlife Tourism) เป็นต้น

2 การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าบนพื้นฐานของสังคมที่มีการหมุนเวียนการใช้ทรัพยากร (Circular Society)

การบริหารจัดการขยะ/ของเสียเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ การดำเนินกิจกรรมของภาคส่วนที่ข้องกับการท่องเที่ยว (เช่น ภาคธุรกิจ ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ) เกี่ยวกับการบริหารจัดการของเสีย การบริหารจัดการน้ำ การใช้วัสดุรีไซเคิล ฯลฯ นอกจากนี้ ยังรวมถึงการใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการกระตุ้น ส่งเสริม และสนับสนุน ให้เกิดการใช้สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวซ้ำ ซึ่งอยู่ภายใต้แนวทางการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าตามแนวคิดของเศรษฐกิจหมุนเวียน

3 การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน

อยู่ภายใต้การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ที่เป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญทั้งในระดับนานาชาติและระดับชาติ โดยการพัฒนาตามแนวทางดังกล่าวเป็นการคำนึงถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบนพื้นฐานของการเพิ่มผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (UNEP and UNWTO, 2005) ขณะเดียวกันก็ต้องลดผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว หรืออาจกล่าวได้ว่า ความยั่งยืน

ของจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวสามารถเกิดขึ้นได้หากมีการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลในสามมิติ ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Dredge, 2008; Mathew and Sreejesh, 2017) ดังนั้น จึงสามารถใช้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสีเขียว

นอกจากนี้ ยังสามารถใช้กิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ฯลฯ ในการช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสีเขียว ภายใต้โมเดลเศรษฐกิจ BCG

ตัวอย่างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG

ประเด็น	ตัวอย่างกิจกรรม
เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio-Economy) : การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่า/คุณค่าสูง 	• ใช้ความหลากหลายทางชีวภาพในการออกแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เช่น เส้นทางเดินป่า การใช้พืชผักพื้นบ้านมาทำอาหาร การใช้พืชสมุนไพรมาทำของที่ระลึก ฯลฯ • ใช้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในการออกแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เช่น การใช้ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ฯลฯ • ใช้วิถีชีวิตมาเป็นส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เช่น มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมชมวิถีชีวิตของชุมชน ฯลฯ • การพัฒนาแหล่งเรียนรู้พืชสมุนไพร และความหลากหลายทางชีวภาพ/วัฒนธรรม • การสนับสนุนและใช้ Art & Craft ของท้องถิ่น
เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) : การคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า 	• การบริหารจัดการขยะ/ของเสีย เช่น การคัดแยกขยะ การทำปุ๋ยหมักจากขยะมูลฝอย ฯลฯ • การบริหารจัดการน้ำเสีย เช่น การนำน้ำที่ใช้แล้วกลับมารดน้ำต้นไม้ ฯลฯ • การขอความร่วมมือในการใช้ผ้าเช็ดตัวซ้ำ • การใช้วัสดุ/ผลิตภัณฑ์รีไซเคิล เช่น การใช้เทียนไขที่ทำจากน้ำมันใช้แล้ว ฯลฯ
เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) : การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน 	• การใช้อาหารและเครื่องดื่มที่ได้รับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ • การลดการใช้พลังงานสิ้นเปลือง (Non-Renewable Energy) เช่น การใช้หลอดไฟแบบ LED การใช้พลังงานไฟฟ้าโซลาร์เซลล์ การใช้แสงสว่างจากแสงอาทิตย์แทนไฟฟ้า • การลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก • การจัดการพื้นที่สีเขียวในบริเวณสถานที่พักแรม • การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติกและขวดพลาสติก

นอกจากนี้ การจัดการและการดำเนินการตามแนวทางการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible Tourism : RT) เป็นหนึ่งในการท่องเที่ยววิถีใหม่ (Regenerative Tourism) ที่ได้รับความสนใจมากขึ้นในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา ยังเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เสริมแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เนื่องจากการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อสังคมเป็นหนึ่งในรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญ ที่จะทำให้จุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวมีความยั่งยืน และยังเป็นส่วนหนึ่งของการเดินทาง (Journey) สู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เป็นรูปแบบการจัดการที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือทั้งในระดับผู้ประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศบนพื้นฐานของการสร้างความสมดุลและประโยชน์สูงสุดในด้านเศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งผู้ประกอบการ ชุมชน และท้องถิ่นที่เป็นเจ้าบ้าน

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า การท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อสังคมที่สอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG ต่างก็เป็นหนึ่งในแนวทางสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมักจะเกี่ยวข้องกับประเด็นในระดับโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) และพยายามเปลี่ยนแปลงภาคการท่องเที่ยวในภาพรวม (มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงในระยะยาว) ในขณะที่การท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อสังคมและการท่องเที่ยวตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นแนวทางปฏิบัติที่มุ่งเน้นถึงการดำเนินการของแต่ละบุคคล และแต่ละจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยว และมักเกี่ยวข้องกับการระบุประเด็นทางเศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม

และสิ่งแวดล้อม ที่มีความสำคัญในท้องถิ่นหรือแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการนำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาร่วมกันดำเนินการเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นดังกล่าวด้วย หรืออาจจะกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อสังคมและการท่องเที่ยวตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG มุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของผู้คน ธุรกิจ และรัฐบาล ในการเพิ่มมูลค่า (หรือคุณค่า) ให้กับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว โดยพยายามดูแลควบคุมให้เกิดความเสียหายต่อสังคม-วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลมาจากการท่องเที่ยวที่น้อยที่สุด (มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้น)

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวไทยตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นแนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นการสร้างมูลค่า (หรือคุณค่า) จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างหลากหลายและจำนวนมากในการดึงดูดและให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยว (หรือผู้เยี่ยมชม) บนพื้นฐานของการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสังคม-วัฒนธรรม โดยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการกระตุ้น ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยว เช่น ภาคธุรกิจ ชุมชน นักท่องเที่ยว เป็นต้น มีส่วนร่วมในการจัดการที่ทำให้เกิดการสร้างมูลค่า (หรือคุณค่า) จากการผสมผสานทรัพยากรชีวภาพ และการจัดการและดำเนินงานที่ทำให้เกิดการหมุนเวียน การใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่ามากที่สุด (พยายามไม่ให้เกิดการทิ้งอย่างสูญเปล่า) รวมถึงการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอนาคต

3 นโยบายสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG

จากการที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการพัฒนาเห็นชอบให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) : โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป ซึ่งการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในสาขายุทธศาสตร์ของการพัฒนาตามโมเดลเศรษฐกิจดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้เห็นภาพรวมในเชิงนโยบาย

ระดับประเทศที่เป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG ในหัวข้อนี้จะขอนำเสนอสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายสำคัญบางนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG พอสรุปเป็นสาระสำคัญได้พอสังเขป ดังนี้

1

BCG in Action : สาขาการท่องเที่ยวและ เศรษฐกิจสร้างสรรค

จัดทำโดย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นข้อเสนอ BCG เพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาสาขาการท่องเที่ยวในระยะ 5 ปีข้างหน้า ที่มีเป้าหมายในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อให้กลับมาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองรอง การลดความเหลื่อมล้ำ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้ท่องเที่ยวได้อย่างมั่นใจ สนุก และปลอดภัย (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2563) โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้นำแนวคิดโมเดลเศรษฐกิจ BCG มาออกแบบ “Happy Model” หรือที่เรียกว่า “โมเดลอารมณ์ดีมีความสุข” ตามที่กล่าวมาแล้วซึ่งถือเป็น

ส่วนหนึ่งของโมเดลเศรษฐกิจ BCG เพื่อใช้ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวไทย โดยมุ่งเน้นสร้างการท่องเที่ยวมูลค่าสูง (High Value Tourism) อย่างยั่งยืน บนพื้นฐานของการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ (Responsible Tourism) และจัดการอุปทานส่วนเกิน (Excess Supply) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต่อมาได้ถูกบรรจุอยู่ในแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

2

แผนกลยุทธ์ เพื่อการขับเคลื่อน การท่องเที่ยว ภายใต้โมเดล เศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564–2565

จัดทำโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีวิสัยทัศน์ว่า “ภาคการท่องเที่ยวมีบทบาทนำในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG” โดยผู้ประกอบการสามารถปรับตัวและนำโมเดลเศรษฐกิจ BCG ไปเป็นแนวทางสำหรับผลิตสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ขณะที่การท่องเที่ยวก็สามารถสร้างอุปสงค์ในระดับเศรษฐกิจ BCG ผ่านการบริโภคของนักท่องเที่ยว

ภายใต้แผนดังกล่าว การท่องเที่ยวสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG ดังนี้ 1) การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG 2) การส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวอย่างสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม 3) การใช้การท่องเที่ยวเพื่อเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงวิถีชีวิตของนักท่องเที่ยวเข้ากับกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ที่สนับสนุนการพัฒนาประเทศตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG 4) การสร้างอุปสงค์ในระบบเศรษฐกิจ BCG ผ่านอุปสงค์ของผู้ประกอบการ และการบริโภคของนักท่องเที่ยว 5) การกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวสนับสนุนสินค้าและบริการที่สนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG

โดยมีประเด็นการขับเคลื่อนสำคัญ 5 ประเด็น ประกอบด้วย 1) การสร้างความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวสีขาวภายใต้เศรษฐกิจ BCG อย่างเป็นรูปธรรม 2) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองกระแสนิยมการท่องเที่ยวยั่งยืน 3) การลดคาร์บอนฟุตพริ้นท์ที่เกิดจากการท่องเที่ยว 4) การลดการใช้ทรัพยากรและของเหลือทิ้ง 5) การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564)

3

แผนพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2566–2570 การส่งเสริมการผลิตสินค้า และบริการเกษตรคุณภาพสูง

จัดทำโดยคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกรอบโมเดลเศรษฐกิจ BCG ใน 2 แนวทาง ได้แก่ ส่งเสริมการผลิตสินค้าและบริการเกษตรคุณภาพสูงผ่านแนวคิด “ผลิตน้อยแต่สร้างรายได้มาก” เพื่อสามารถสร้างรายได้ผ่านสินค้าการเกษตรของประเทศไทยเพิ่มเติม (อยู่ภายใต้โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในทุกพื้นที่ ซึ่งเป็นโครงการในยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับประสิทธิภาพท่องเที่ยวครบวงจรโดยมุ่งเน้นนักท่องเที่ยวเป็นศูนย์กลาง) และผลักดันให้ท้องถิ่นเกิดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสินค้า การจำหน่ายสินค้า และบริการท่องเที่ยวอาหารท้องถิ่น อาทิ เทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการจัดการบริหารทรัพยากรและต้นทุนในการผลิตอาหาร เทคโนโลยีในการรักษาอุณหภูมิอาหาร เทคโนโลยีการจัดการของเสียจากอาหาร และเทคโนโลยีบรรจุภัณฑ์ (อยู่ภายใต้โครงการการท่องเที่ยวอาหารท้องถิ่นเพื่อสุขภาพ ซึ่งเป็นโครงการในยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในมิติสังคม และสิ่งแวดล้อม) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในระดับตัวชี้วัดยังพบว่า จากตัวชี้วัดหลักทั้งหมด 6 ตัวชี้วัด เป็นตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงกับแผนขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG ถึง 3 ตัวชี้วัด ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของการเพิ่มสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยว การพัฒนามาตรฐานด้านการท่องเที่ยว และการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs)

4 กรณีตัวอย่างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG

นอกจากนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย ตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG ของหน่วยงานภาครัฐที่นำเสนอในหัวข้อที่ผ่านมาแล้ว ภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นภาคธุรกิจ ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ จุดหมายปลายทาง

ของการท่องเที่ยวหลายแห่ง ยังมีการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอยู่บนเส้นทางของการมุ่งสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สอดรับและซ้อนทับกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG ในหัวข้อนี้จึงขอนำเสนอกรณีตัวอย่างพอสังเขป ดังนี้

1

**กรณีของธุรกิจ
โรงแรมและที่พัก
ที่ได้รับการรับรอง
มาตรฐานโรงแรมสีเขียว
(Green Hotel)
ของกรมส่งเสริมคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม**

จากการศึกษาของ อัครพงศ์ อันทอง และกันต์สินี กันทะวงษ์วาร (2565) พบว่า โรงแรมที่อยู่ภายใต้มาตรฐานโรงแรมสีเขียวจะมีการดำเนินกิจกรรมที่สำคัญ 3 กิจกรรม ที่เป็นไปตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG ได้แก่ การประหยัดพลังงานไฟฟ้า การประหยัดการใช้น้ำ และการลดการใช้พลาสติกภายในโรงแรม โดยการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เป็นการดำเนินการโดยการเปลี่ยนหลอดไฟมาเป็นหลอดแบบ LED ที่ประหยัดพลังงานไฟฟ้าและมีอายุการใช้งานนานกว่าหลอดไฟทั่วไปเกือบเท่าตัว การใช้ระบบพลังงานไฟฟ้าแบบโซลาร์เซลล์ ในการให้แสงสว่างในพื้นที่ส่วนกลาง เช่น ลานจอดรถ สวน พื้นที่โล่งที่อยู่นอกห้องพัก เป็นต้น ขณะที่กิจกรรมการประหยัดน้ำ ส่วนใหญ่จะเป็นการเปลี่ยนมาใช้ชักโครกและก๊อกน้ำแบบประหยัดน้ำ รวมถึงการขอความร่วมมือให้ผู้เข้าพักใช้ผ้าเช็ดตัวซ้ำ และมีบางแห่งที่มีการนำน้ำที่ใช้แล้วมารดน้ำต้นไม้ สำหรับการลดการใช้พลาสติกที่เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการและการดูแลสิ่งแวดล้อม ในเรื่องของการลดการก่อขยะ เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ประกอบการลดต้นทุนได้ โดยเฉพาะการเปลี่ยนขวดน้ำที่ให้บริการในห้องพักจากขวดพลาสติกมาเป็นขวดแก้ว โดยความแตกต่างของต้นทุนที่ประหยัดได้จากกิจกรรมเหล่านี้ ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงแรมและอัตราการเข้าพัก (Occupancy Rate)

สำหรับกิจกรรมที่ผู้ประกอบการโรงแรมต้องแบกรับภาระต้นทุนเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการจัดการขยะที่ต้องจ่ายเป็นค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอัตราที่แตกต่างกัน ส่วนเรื่องการจัดการน้ำเสีย โรงแรมส่วนใหญ่จะมีการวางถังบำบัดน้ำเสีย (ถังเซปท) มาตั้งแต่เริ่มก่อสร้างโรงแรม และยังไม่มีความนิยมในการจัดการหรือบำบัดน้ำเสีย นอกจากนี้ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ เช่น การอนุรักษ์ความเป็นบ้านไม้เก่า เป็นต้น ยังเป็นอีกหนึ่งกลุ่มกิจกรรมที่ทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการภายใต้มาตรฐานโรงแรมสีเขียว ได้ช่วยสร้างผลประโยชน์เชิงคุณค่าระยะยาวให้กับโรงแรม โดยการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้โรงแรมมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น ในเรื่องของความเป็นโรงแรมสีเขียว (Green Hotel) หรือโรงแรมที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าพักของผู้เข้าพักบางกลุ่ม และยังช่วยให้โรงแรมสามารถขายห้องพักได้ในราคาเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของ ฤทธิญา ดิยวิวัฒนากุล และ โสมสกา เพชรานนท์ (2559) ในกรณีศึกษาของโรงแรมสีเขียวที่เกาะเสม็ด พบว่า ความเป็นโรงแรมสีเขียวเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าพักเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะบุคคลที่ตระหนักความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงบุคคลที่ต้องการมีส่วนร่วมในการรักษาสีเขียว ซึ่งมักจะรู้จักโรงแรมสีเขียวเป็นอย่างดี ในงานศึกษาชิ้นเดียวกันนี้ยังประเมินให้เห็นเชิงประจักษ์ว่า ธุรกิจที่พักที่มีการบริหารจัดการเป็นโรงแรมสีเขียว (Green Hotel) มีการดำเนินงานในเรื่องการจัดการพลังงาน การจัดการน้ำเสีย และการจัดการขยะ เป็นคุณลักษณะสำคัญ ที่นักท่องเที่ยวชาวไทยได้ให้ราคาแพงหรือความเต็มใจจ่ายเพิ่มประมาณ 65–250 บาท/คืน

2

กรณีกิจกรรม การท่องเที่ยว เชิงเกษตร

กิจกรรม “เก็บผัก เตียวสวน” ของร้านอาหารอินทรีย์แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นการต่อยอดกิจกรรมการท่องเที่ยวจากการเพาะปลูกผักอินทรีย์บนพื้นที่ 2 งาน ซึ่งไม่เพียงพอต่อการสร้างกำไร ที่ตั้งมาจากการนำไปจำหน่ายผ่านตลาด ดังนั้น เจ้าของฟาร์มจึงได้หันมาเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ และผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ ผ่านกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรอินทรีย์ และรู้จักพืชผักพื้นเมือง จากวิทยากรชุมชน ที่ให้ความรู้ รวมทั้งยังได้รับความสนุกสนานจากการทำกิจกรรมเก็บผักในสวน แล้วนำมาประกอบอาหาร ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาหารพื้นเมือง แบบง่าย ๆ นอกจากนี้ยังได้ผลประโยชน์ต่อเนื่อง จากการที่ร้านอาหารเกษตรอินทรีย์สามารถขายอาหาร ในเมนูอื่น ๆ ได้ ทำให้ประหยัดต้นทุนในส่วนของวัตถุดิบ (อัครพงศ์ อ้นทอง และกันต์สินี กันทะวงศ์วาร, 2565)

3

กรณีการจัดการ การท่องเที่ยว โดยชุมชนเกาะยาวน้อย

ได้อาศัยการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง พื้นฟูพื้นที่การทำประมงพื้นบ้าน และอนุรักษ์วิถีชีวิตของชุมชนที่ได้มีการดำเนินงานมากกว่า 20 ปี โดยการสร้างคุณค่าผ่านประสบการณ์ ที่แตกต่างและความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว ที่มาเยือนบนพื้นฐานของทรัพยากรชีวภาพที่มีความหลากหลายทั้งที่เป็นทรัพยากรทางทะเลอย่างเกาะต่าง ๆ ที่อยู่บริเวณใกล้เคียง เช่น เกาะห้อง เกาะยาวใหญ่ เกาะผักเบี้ย เป็นต้น ทรัพยากรประมงพื้นบ้านอย่างกุ้ง หอย ปู ปลา ที่กลายมาเป็นอาหารให้กับนักท่องเที่ยวทุกวัน รวมทั้งกระชังปลาและฟาร์มกุ้งมังกรที่เป็นแหล่งทัศนศึกษาที่สำคัญ และน่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ทรัพยากรทางทะเลแล้วยังมีทรัพยากรที่อยู่บนบกและ กลายมาเป็นกิจกรรมที่เกื้อหนุนการท่องเที่ยว อาทิ นกเงือก ป่าชายเลน รวมทั้งวิถีชีวิตชุมชนโดยเฉพาะ วัฒนธรรมมุสลิมที่เข้มแข็งและมีประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ วิธีการทำนา วิธีการทำประมงพื้นบ้าน ตั้งแต่การทำอุปกรณ์จนถึงการออกทะเล ซึ่งด้วยความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรม ที่เกี่ยวข้อง จึงสามารถจัดการการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนได้ตามความต้องการของตนเอง (อัครพงศ์ อ้นทอง และอริยา เผ่าเครื่อง, 2564)

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาคการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นในระดับ ธุรกิจหรือชุมชน ต่างก็มีการดำเนินงานที่อยู่บนพื้นฐานของการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน ที่สอดคล้องกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG ในรูปแบบที่แตกต่างกัน ออกไป ไม่ว่าจะเป็นการใช้ทุนทางทรัพยากรชีวภาพมาสร้างโอกาส ในการมีรายได้เสริม ผ่านการใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ หรือ การดำเนินกิจกรรมที่มีการใช้พลังงาน น้ำ และวัสดุต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า รวมทั้งการดูแลจัดการในเรื่องของผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และรวมทั้งชุมชน อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่ยังคงเป็นความท้าทายสำคัญของภาคการท่องเที่ยวในหลายพื้นที่ ซึ่งจากการประมาณการในเบื้องต้น

ในงานศึกษาของ อัครพงศ์ อ้นทอง และกันต์สินี กันทะวงศ์วาร (2565) พบว่า พ.ศ. 2562 เทศบาลตำบลเชิงคาน ต้องแบกรับภาระด้าน งบประมาณในการจัดการขยะที่เกิดจากนักท่องเที่ยวประมาณ 0.47 บาท/คน (นักท่องเที่ยว 1 คน จะก่อขยะประมาณ 0.60 กิโลกรัม/คน) ซึ่งจากจำนวนนักท่องเที่ยว 1.12 ล้านคน ใน พ.ศ. 2562 เทศบาลฯ ต้องใช้งบประมาณถึง 0.49 ล้านบาท (หรือประมาณร้อยละ 28 ของ งบประมาณรายจ่ายงานกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่เป็นงบ ดำเนินการ) ในการจัดการกับขยะประมาณ 663.24 ตัน (หรือประมาณ ร้อยละ 28.37 ของปริมาณขยะทั้งหมดที่เทศบาลฯ จัดเก็บได้)

5 unสรุป

แนวทางตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นเสมือนแนวทางปฏิบัติที่เป็นอีกหนึ่งเส้นทางที่มุ่งสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับแนวทางดังกล่าว ขณะที่แผนการพัฒนากการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 3 ที่จะใช้ในช่วง พ.ศ. 2566-2570 ยังมีแนวทางการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG ขณะที่ภาคธุรกิจโดยเฉพาะที่อยู่ภายใต้มาตรฐานสีเขียวก็มีการดำเนินกิจกรรมบางกิจกรรมที่เป็นไปตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG เช่นเดียวกัน ส่วนชุมชนท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งที่มีการจัดการและการดำเนินงานบนพื้นฐานการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ก็มีแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องและสอดคล้องกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ภาคเศรษฐกิจท่องเที่ยวของไทยบางส่วน ที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้มีการพัฒนาตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG ไปบ้างแล้ว ดังนั้น ประเด็นสำคัญในอนาคตของการพัฒนากการท่องเที่ยวไทยตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG คือ การขยายผล และการนำไปใช้อย่างกว้างขวาง ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบัน

การศึกษา และภาคประชาชน หรือที่ในแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570 เรียกว่า “กลไกตุ๊กตา”

นอกจากนี้ เพื่อให้มีสารสนเทศในการติดตามการดำเนินงาน และการตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นการพัฒนาตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG ของภาคการท่องเที่ยว จึงควรมีการพัฒนาเครื่องมือติดตามการดำเนินงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG โดยควรมีลักษณะเป็นชุดดัชนีที่พร้อมใช้งานที่ครอบคลุมในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับธุรกิจ จนถึงระดับแหล่งท่องเที่ยว โดยชุดดัชนีดังกล่าวควรให้สารสนเทศ ที่แสดงถึงจุดอ่อน-จุดแข็งของการดำเนินงานสำหรับนำมาใช้ในการวางแผนและปรับปรุงให้สามารถสร้างโอกาสและข้ามพ้นความท้าทายในอนาคต และเพื่อผลักดันให้เกิดความต่อเนื่อง รวมทั้งการได้มาซึ่งสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องตามแนวทางของโมเดลเศรษฐกิจ BCG ที่จะนำมาสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอนาคต

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2566-2570. กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570. กรุงเทพฯ : กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- กฤษฎา ตียวิวัฒนากุล และโสสมสกา เพชรานนท์ (2559). การบริหารจัดการโรงแรมสีเขียวในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ : กรณีศึกษา เกาะเสม็ด. วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ, 3(2), 50-60.
- มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด และคณะ. (2564). ยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนาสำหรับการท่องเที่ยวไทยหลังโควิด-19. รายงานฉบับสมบูรณ์. หน่วยงานบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.).
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2563). BCG in Action: สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). ผลการศึกษาแนวทางการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวที่รวมต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม (TSA-SEEA). กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). ผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ. รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว, 1(4), 84-85.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). แผนกลยุทธ์เพื่อการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวสีเขียวภายใต้โมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2565. กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2562). เศรษฐกิจสีเขียว. ปทุมธานี : สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). รายงานความก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย พ.ศ. 2559-2563. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อักรพงศ์ อันทอง และกันต์สินี กันทะวงศ์วาร. (2565). ผลของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อธุรกิจ ชุมชน และผู้เยี่ยมชม. (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์. แผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานคนไทย 4.0 สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.).
- อักรพงศ์ อันทอง และอริยา เผ่าเครื่อง. (2564). ทุนของชุมชนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา. วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ, 8(1), 1-18.
- Dredge, D. (2008). Managing Local Tourism Master Class: Eastern Metropolitan Regional Council Workshop Martials, Tweed Heads. Australia: Southern Cross University.
- Einarsson, S. and Sorin, F. (2020). Circular Economy in Travel and Tourism : A Conceptual Framework for a Sustainable, Resilient and Future Proof Industry Transition. CE360 Alliance.
- Ellen MacArthur Foundation (2015). Growth within : A Circular Economy Vision for a Competitive Europe. www.ellenmacarthurfoundation.org.
- European Commission. (2011). Bio-based Economy in Europe : State of play and Future Potential – Part 2. Summary of the Position Papers Received in Response of the European Commission’s Public On-line Consultation. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- European Commission. (2015). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Closing the loop - An EU Action Plan for the Circular Economy. Brussels, 2.12.2015 COM(2015) 614 final.
- Girard, L.F. and Nocca, F. (2017). From linear to circular tourism. Aestimum, (70), 51-74.
- Lindberg, K., Sivertsvik, R.M. and Forbord, M. (2022). Nature-based Tourism and Community Resilience: Framework and Application with a Firm Perspective. Research paper. Trondheim: Ruralis – Institute for Rural and Regional Research.
- Manniche, J., Larsen, T.K., Broegaard, R.B. and Holland, E. (2017). Destination: A Circular Tourism Economy A Handbook

for Transitioning toward a Circular Economy within the Tourism and Hospitality Sectors in the South Baltic Region. Nexoe : Centre for Regional & Tourism Research (CRT).

Mathew, P.V. and Sreejesh, S. (2017). Impact of responsible tourism on destination sustainability and quality of life of community in tourism destinations. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 31(June), 83-89.

Midžić Kurtagić, S. (2018). Circular Economy in Tourism in South East Europe. Conference on Circular Economy in Tourism in South East Europe, May 8, 2018, Ljubljana, Slovenia.

Przezbórska-Skobiej, L. (2017). Tourism in the bio-economy of Poland (regional perspective). *Journal of Tourism and Regional Development*, (7), 71–80.

Schmid, T., Padel, S. and Levidow, L. (2012). The bio-economy concept and knowledge base in a public goods and farmer perspective. *Bio-based and Applied Economics*, 1(1), 47-63.

UNEP and UNWTO. (2005). *Making Tourism More Sustainable – A Guide for Policy Makers*. Madrid: World Tourism Organization.

UNEP and UNWTO. (2012). *Tourism in the Green Economy – Background Report*. Madrid: World Tourism Organization.

UNWTO (2004). *Indicators of Sustainable Development for Tourism Destinations. A Guidebook*. Madrid: World Tourism Organization.

UNWTO. (2010). *Tourism and Biodiversity – Achieving Common Goals Towards Sustainability*. Madrid: World Tourism Organization.

UNWTO. (2021). *World Tourism Barometer*. 19(6). Madrid: World Tourism Organization.

World Economic Forum. (2019). *The Travel & Tourism Competitiveness Report 2019*. Geneva : World Economic Forum.

300 ล้านคน
ทั่วโลก
คิดเป็นสัดส่วน 3.9
เฉลี่ยร้อยละ

18,000
ငွေ

ปัจจุบัน กระแสความนิยมเงินดิจิทัล (Digital Currency) หรือที่คุ้นหูในชื่อ คริปโตเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) กำลังได้รับความสนใจจากคนทั่วโลก ทั้งนี้ จากรายงานของ Triple-A¹ ระบุถึงจำนวนผู้เป็นเจ้าของคริปโตเคอร์เรนซี ในปี พ.ศ. 2564 มีถึง 300 ล้านคนทั่วโลก คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.9 ของจำนวนประชากรโลก และมีจำนวนธุรกิจที่รองรับการชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีแล้วจำนวน 18,000 รายกลายเป็นรูปแบบทางการเงินที่เข้ามามีส่วนต่อการจับจ่ายใช้สอยในระบบการเงินของหลายประเทศในหลายประเภทอุตสาหกรรม รวมทั้งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่การเติบโตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในโลกนับได้ว่ามีส่วนสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ทั้งบทบาทของการเป็นแหล่งค้นหาข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว การจับจองตั้งแต่ตัวเครื่องบิน ที่พัก ยานพาหนะ สถานที่ท่องเที่ยว และบริการท่องเที่ยวอื่น ๆ ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมชำระค่าบริการผ่านระบบดิจิทัลดังกล่าว การโอนเงินการชำระเงินค่าสินค้าและบริการระหว่างการท่องเที่ยว ด้วยบัตรเครดิต และบัตรเดบิตในรูปแบบต่าง ๆ ที่ออกโดยสถาบันการเงินทั้งในประเทศและต่างประเทศ จนถึงปัจจุบันที่สกุลเงินดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทเป็นที่ยอมรับในการชำระเงินค่าสินค้าและบริการทางด้านการท่องเที่ยวในหลายประเทศมากขึ้น

62 | Tourism Economic Review

บทความรู้จักกับ “สกุลเงินดิจิทัล (Digital Currency)”

คำว่า “สกุลเงินดิจิทัล” หรือที่มีการเรียกกันไปอีกหลายชื่อ เช่น เงินสกุลดิจิทัล หรือ เงินดิจิทัล เป็นต้น แต่ส่วนใหญ่คุ้นเคยกับการเรียกว่า “เงินคริปโต หรือ Cryptocurrency” ซึ่งมีการนิยามที่หลากหลาย แต่อาจกล่าวได้ว่าสกุลเงินดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของเงินดิจิทัล (Digital Money) ที่จับต้องไม่ได้เหมือนเงินสดหรือเหรียญที่ใช้กันมานาน ภายใต้แนวคิดสังคมไร้เงินสด (Cashless Society) แต่มีตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ ความต่างของเงินดิจิทัล และสกุลเงินดิจิทัลคือ เงินดิจิทัลมีเงินสกุลท้องถิ่นหนุนหลัง โดยต้องนำเงินบาทมาชำระผู้ให้บริการ e-Money ก่อนใช้ชำระค่าสินค้า จึงมีหน่วยเป็นเงินสกุลท้องถิ่นและมีมูลค่าแน่นอน² หรือถ้าจะกล่าวถึงนิยามความหมายจากลักษณะของรูปแบบการทำงาน Cryptocurrency คือ สกุลเงินที่ถูกเข้ารหัสเพื่อใช้ในการป้องกันและยืนยันธุรกรรมผ่านระบบที่เรียกว่า “บล็อกเชน (Blockchain)” เพื่อความปลอดภัยในการใช้งาน มีราคากลางในการซื้อขายแปรผันตามกลไกตลาด จึงสามารถทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนมูลค่าผ่านอินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งมูลค่าขึ้นอยู่กับความต้องการและการให้คุณค่าของผู้คน (ส่วนใหญ่เป็นนักลงทุน) ดังนั้นถึงแม้หลักการของ Cryptocurrency เป็นสกุลเงินที่จับต้องไม่ได้ แต่สามารถซื้อขายเป็นเงินจริงได้ เมื่อมีคนต้องการก็ยอมขายได้ และมีราคาขาย ยิ่งมีความต้องการมากเท่าไร ก็จะมีราคาแพงขึ้นเท่านั้น³ เช่นเดียวกับ Investopedia⁴ เว็บไซต์ทางด้านการลงทุน ที่ได้ให้ความหมายของ Cryptocurrency ไว้ว่า เป็นสกุลเงินเสมือน (Virtual Currency) ที่มีหลักประกันหรืออาจเรียกได้ว่าเป็นความคุ้มครองในเรื่องของความปลอดภัยและป้องกันการปลอมแปลงหรือความซ้ำซ้อนในการใช้จ่ายด้วยระบบการเข้ารหัส (Cryptography) เงินคริปโตหลายสกุลมีการทำงานในลักษณะของเครือข่ายที่กระจายศูนย์บนพื้นฐานของเทคโนโลยีบล็อกเชน ที่ขึ้นตรงกับเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า เงินคริปโตโดยทั่วไปไม่มีการออกโดยหน่วยงานกลางใด ๆ ทำให้อยู่นอกเหนือจากการจัดการหรือเข้ามาแทรกแซงของภาครัฐ

ในปัจจุบัน คนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งจากบทความของ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (Depa) เรื่อง “รู้จักกับเงินสกุลดิจิทัล (Getting to Know Cryptocurrency)” ได้ให้คำอธิบายโดยย่อไว้ว่า ระบบเงินสกุลดิจิทัลเริ่มต้นจากการพัฒนาการโอนเงินที่สาธารณะร่วมกันทำงาน โดยไม่ต้องใช้สถาบันการเงินหรือหน่วยงานใดเป็นตัวกลางในการตรวจสอบและบันทึกข้อมูลการโอนเงิน หากแต่ทุกคนสามารถอาสามีส่วนร่วมโดยการนำคอมพิวเตอร์ของตนเองมาร่วมทำงานในระบบนี้ผ่านเครือข่าย

อินเทอร์เน็ต โดยเมื่อต้นทางส่งโอนเงินไปยังปลายทาง คอมพิวเตอร์ของคนในระบบจะเห็นคำสั่งดังกล่าว และช่วยกันตรวจสอบว่าการส่งโอนเงินดังกล่าวมาจากต้นทางที่แท้จริงหรือไม่ และต้นทางมีเงินเพียงพอหรือไม่ กระบวนการตรวจสอบจะให้คอมพิวเตอร์ทุกเครื่องในเครือข่ายแข่งกันคำนวณเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้ได้รับรางวัลในรูปเหรียญของสกุลเงินดิจิทัล กระบวนการนี้เรียกว่า การขุดเหมือง (Mining) เป็นการสร้างแรงจูงใจให้มาร่วมเชื่อมต่อกับเครือข่าย นำทรัพยากรทั้งการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ การใช้กระแสไฟฟ้า และพื้นที่จัดเก็บข้อมูล มารวมเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายในการประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลธุรกรรม ดังนั้น มูลค่าของสกุลเงินดิจิทัลในมุมมองหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับต้นทุนของทรัพยากรที่จะนำมาร่วมใช้ในการทำงานให้กับเครือข่ายด้วยเช่นกัน และข้อมูลที่ตรวจสอบเสร็จแล้ว จะถูกนำไปเก็บไว้ในรายการประวัติธุรกรรมที่เป็นบล็อกเชน (Blockchain) ซึ่งเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดเก็บแบบเรียงลำดับอย่างต่อเนื่องตามลำดับ การเกิดขึ้นของธุรกรรม และข้อมูลประวัติในการดำเนินธุรกรรมนี้จะถูกเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องที่อาสาสมัครร่วมในเครือข่ายสกุลเงินนั้น ทั้งนี้ ระบบการจัดเก็บข้อมูลแบบบล็อกเชนจะแก้ไขประวัติย้อนหลังได้ยาก เพราะต้องแก้ไขข้อมูลในคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องที่เก็บข้อมูลให้ตรงกัน รวมทั้งต้องมีการแก้ไขตัวเลขที่เป็นดัชนีในการจัดลำดับข้อมูลที่เก็บไว้ให้เป็นตัวเลขชุดใหม่ที่ทำให้ยากมากในทางคณิตศาสตร์

สำหรับที่มาของเงินสกุลดิจิทัลเริ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2541-2552 ที่มีแนวคิดและความพยายามสร้างเงินสกุลดิจิทัลที่ปลอดภัยได้ด้วยเทคโนโลยีการเข้ารหัส ตัวอย่างเช่น B-Money และ Bit Gold เป็นต้น แต่ที่นับได้ว่าเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการคือ ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2551 ถึงต้นปี พ.ศ. 2552 โดยโปรแกรมเมอร์อัจฉริยะ (หรือกลุ่มโปรแกรมเมอร์) ที่ใช้นามแฝงว่า Satoshi Nakamoto โพสต์บทความชื่อ Bitcoin – A Peer to Peer Electronic Cash System ไปในกลุ่มด้านเทคโนโลยีการเข้ารหัส และชักชวนให้บุคคลทั่วไปนำโปรแกรมภาษา C++ ที่เขาพัฒนาขึ้นไปติดตั้งในเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล เพื่อร่วมในเครือข่ายของการตรวจสอบและเก็บข้อมูลธุรกรรม โดยผู้เข้าร่วมจะได้รับเหรียญในสกุลเงินบิตคอยน์ (Bitcoin) เป็นค่าตอบแทน ซึ่งในปีแรก ๆ บิตคอยน์ยังไม่ได้รับความสนใจมากนัก ส่วนหนึ่งเนื่องจากไม่สามารถกำหนดราคาได้ ทำให้เป็นที่กล่าวขานกันว่ามูลค่าของบิตคอยน์ต่ำมาก โดยในปี พ.ศ. 2553 มูลค่าของบิตคอยน์ที่มีคนขายเป็นครั้งแรกจำนวน 10,000 เหรียญบิตคอยน์ สามารถแลกกับพิซซ่าเพียง 2 ถาดเท่านั้น ในขณะที่ บิตคอยน์จำนวนดังกล่าว

² นางสาวฐิติมา ชูเชิด (2019). “สกุลเงินดิจิทัล” ใกล้ตัวเราแค่ไหน? ฝ่ายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_01Feb2019.aspx

³ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา (27 July 2021). Cryptocurrency คืออะไร? <https://scipianet.org/content/8355>

⁴ Jake Frankenfeld. (11 Jan 2022). Cryptocurrency. Investopedia. <https://www.investopedia.com/terms/c/cryptocurrency.asp>

คิดเป็นมูลค่าเงินเหรียญสหรัฐในปัจจุบันสูงถึงกว่า 100 ล้านเหรียญสหรัฐเลยทีเดียว⁵

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) ได้แบ่งประเภทของเงินดิจิทัลออกตามสถาบันที่เป็นผู้ออกเงินดิจิทัลนั้น ๆ ได้แก่ ภาครัฐ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นธนาคารกลาง (Central Bank) ของแต่ละประเทศที่ออกเงินดิจิทัลจะถูกเรียกว่า Central Bank Digital Currency (CBDC) อยู่ในรูปของเงินสดที่สามารถเก็บรักษา โอนแลกเปลี่ยนผ่านทางอินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชันบนมือถือ ในขณะที่อีกประเภทหนึ่งที่ออกโดยภาคเอกชน ซึ่งมีบาง

รูปแบบที่นับได้ว่าเป็นสินทรัพย์ที่มีความปลอดภัย และมีสภาพคล่องสามารถไถ่ถอนคืนได้ในรูปของเงินสด ด้วยมูลค่าคงที่ตามที่ระบุไว้ (Fixed Face Value) เรียกว่า e-Money ในขณะที่ Stablecoins เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถเป็นส่วนหนึ่งของ e-Money และ Crypto Assets ออกโดยกลุ่มคนที่ตั้งขึ้นมาโดยเฉพาะและมูลค่าของสินทรัพย์ไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงขึ้นลงได้อย่างไม่มีขีดจำกัด จนถูกมองว่าไม่น่าจะนำมารวมเข้าไว้เป็นส่วนหนึ่งของเงินดิจิทัล แต่น่าจะเข้าประเภทสินทรัพย์ทางการลงทุนมากกว่า⁶

จากรายงานของ Forbes Advisor⁷ ที่ได้มีการจัดอันดับสกุลเงินคริปโต 10 อันดับต้นจากจำนวนทุนในตลาด หรือมูลค่าของเหรียญที่มีการหมุนเวียนในเดือนพฤศจิกายน 2564 พบว่า

อันดับ
1 Bitcoin
(BTC)
มีมูลค่าทุนในตลาดมากกว่า
\$ 882
พันล้านเหรียญสหรัฐ

จัดได้ว่าเป็นคริปโตดั้งเดิมที่ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2552 ในนามของ Satoshi Nakamoto โดย BTC เหมือนกับคริปโตอื่น ๆ ที่ดำเนินการในรูปของบล็อกเชนกระจายไปตามเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีหลายพันเครื่องด้วยกระบวนการพิสูจน์ (Proof of Work) ที่ทำให้ BTC สามารถรักษาความมั่นคงปลอดภัยจากการเข้ามาของพวกต้มตุ๋นได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ Bitcoin นับได้ว่ามีราคาสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดดและได้รับความนิยมสูงจากราคาซื้อที่ 500 เหรียญสหรัฐในเดือนพฤษภาคม 2559 มาเป็น 46,000 เหรียญสหรัฐ ณ วันที่ 3 มกราคม 2565 คิดเป็นราคาที่สูงขึ้นถึงร้อยละ 9,200

อันดับ
2 Ethereum
(ETH)
มีมูลค่าทุนในตลาดมากกว่า
\$ 447
พันล้านเหรียญสหรัฐ

จัดได้ว่าเป็นคริปโตยอดนิยมของนักพัฒนาโปรแกรมด้วยการมีแอปพลิเคชันที่มีศักยภาพสามารถปรับได้ง่ายตามแต่ละเงื่อนไขต่าง ๆ ที่พบเจอ จัดเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลที่สามารถเปลี่ยนงานศิลปะ เพลง วิดีโอ เกมส์ และอื่น ๆ ให้อยู่ในรูปแบบของเหรียญในระบบบล็อกเชนของตนที่ไม่ทำให้ผลงานลิขสิทธิ์ต่าง ๆ สามารถแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายได้แบบดิจิทัล (Non-fungible Tokens : NFTs) ETH มีการเติบโตในอัตราสูงกว่าของ BTC จากราคาซื้อที่ 11 เหรียญสหรัฐในเดือนเมษายน 2559 มาเป็นมากกว่า 3,700 เหรียญสหรัฐ ณ วันที่ 3 มกราคม 2565 คิดเป็นราคาที่สูงขึ้นถึงร้อยละ 33,500

อันดับ
3 Binance
(BNB)
มีมูลค่าทุนในตลาดมากกว่า
\$ 86
พันล้านเหรียญสหรัฐ

โดยสามารถเข้าไปซื้อขายและจ่ายค่าธรรมเนียมผ่าน “เว็บเทรดคริปโต” ที่เป็นพื้นที่สำหรับแลกเปลี่ยนซื้อขายเหรียญเพื่อเก็งกำไรที่ใหญ่อันดับหนึ่งของโลกอย่าง Binance ได้ ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 จนถึงปัจจุบันที่สามารถใช้แพลตฟอร์มดังกล่าวในการค้า กระบวนการชำระเงิน หรือแม้แต่การจองการเดินทางต่าง ๆ และยังสามารถค้าหรือแลกเปลี่ยนสำหรับสกุลเงินดิจิทัลอื่น เช่น BTC และ ETH ได้ เป็นต้น BNB มีการเติบโตในอัตราสูงกว่าของ BTC และ ETH จากราคาซื้อเพียง 0.10 เหรียญสหรัฐในเดือนเมษายน 2560 มาเป็นประมาณ 520 เหรียญสหรัฐ ณ วันที่ 3 มกราคม 2565 คิดเป็นราคาที่สูงขึ้นถึงร้อยละ 520,000

⁵ Depa Thailand-Article View. (2564). รู้จักกับเงินสกุลดิจิทัล (Getting to Know Cryptocurrency). <https://www.depa.or.th/article-view/article-getting-know-cryptocurrency>

⁶ TOBIAS ADRIAN AND TOMMASO MANCINI-GRIFFOLI (June 2021). A NEW ERA OF DIGITAL MONEY. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2021/06/online/digital-money-new-era-adrian-mancini-griffoli.htm>

⁷ Kat Tretina, John Schmidt (Jan 3, 2022). Top 10 Cryptocurrencies in January 2022. Forbes Advisor. <https://www.forbes.com/advisor/investing/top-10-cryptocurrencies/>

อันดับ
4 Tether
(USDT)

มีมูลค่าอยู่ในตลาดมากกว่า

\$ 78

พันล้านเหรียญสหรัฐ

ด้วยความเป็น Stablecoin ที่มีเงินสกุลดอลลาร์และเงินยูโรเป็นฐานรองรับ ในทางทฤษฎีหมายถึงมูลค่าของเงินสกุลนี้จะมีค่าค่อนข้างสม่ำเสมอ ทำให้เป็นที่นิยมชมชอบของนักลงทุนกลุ่มหนึ่งที่หลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงที่ไม่แน่นอนของเงินสกุลคริปโตอื่น

อันดับ
5 Solana
(SOL)

มีมูลค่าอยู่ในตลาดมากกว่า

\$ 52

พันล้านเหรียญสหรัฐ

ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อช่วยในการใช้ DeFi / DApps และการทำสัญญาอัจฉริยะ (Smart Contracts) ด้วยการนำระบบตรวจสอบความถูกต้อง (Proof-of-Stake Validation) มาใช้ควบคู่กับกระบวนการตรวจสอบประวัติความเป็นมา (Proof-of-History) ที่ช่วยให้กระบวนการต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วและปลอดภัย ทั้งนี้ SOL มีการเติบโตในอัตราสูงเช่นเดียวกับสกุลเงินดิจิทัลอื่น ๆ จากราคาเปิดตัวเพียง 0.77 เหรียญสหรัฐในปี พ.ศ. 2563 มาเป็นประมาณ 171 เหรียญสหรัฐ ณ วันที่ 3 มกราคม 2565 คิดเป็นราคาที่สูงขึ้นถึงร้อยละ 22,000

อันดับ
6 Cardano
(ADA)

มีมูลค่าอยู่ในตลาดมากกว่า

\$ 44

พันล้านเหรียญสหรัฐ

มีคุณสมบัติพิเศษด้วยการนำระบบตรวจสอบความถูกต้อง (Proof-of-Stake Validation) มาใช้ตั้งแต่ช่วงแรก ๆ ซึ่งช่วยย่นระยะเวลาของการดำเนินการในแต่ละครั้ง นั้นหมายถึงช่วยลดการใช้พลังงาน และลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมที่ต้องมีการแก้ไขปัญหาค้าง เช่นเดียวกับของ BTC และ ETH นอกจากนั้น ยังทำงานเหมือน ETH ที่มีสัญญาอัจฉริยะและแอปพลิเคชันที่หลากหลายที่ดำเนินการโดย ADA ที่ออกเหรียญของตนเอง ทำให้สามารถปรับได้ง่ายตามแต่ละเงื่อนไขต่าง ๆ จึงมีการเติบโตในอัตราสูงเช่นเดียวกับสกุลเงินดิจิทัลอื่น ๆ จากราคา 0.02 เหรียญสหรัฐในปี พ.ศ. 2560 มาเป็นประมาณ 1.34 เหรียญสหรัฐ ณ วันที่ 3 มกราคม 2565 คิดเป็นราคาที่สูงขึ้นร้อยละ 6,600

อันดับ
7 U.S. Dollar
(USDC)

มีมูลค่าอยู่ในตลาดมากกว่า

\$ 42

พันล้านเหรียญสหรัฐ

USDC เป็น Stablecoin เหมือน USDT ที่รับรองโดยเงินสกุลเหรียญสหรัฐด้วยสัดส่วนที่ตึงเป๊ะหมายไว้เท่ากับ 1:1 และมีการซื้อขายภายใต้ ETH โดยเจ้าของสกุลเงินนี้สามารถใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนได้ทั่วโลก

อันดับ
8 XRP
(XRP)

มีมูลค่าอยู่ในตลาดมากกว่า

\$ 39

พันล้านเหรียญสหรัฐ

สร้างขึ้นโดยผู้ก่อตั้ง “Ripple” เครือข่ายการโอนเงินรองรับความต้องการของอุตสาหกรรมให้บริการทางการเงิน จึงทำให้ XRP สามารถถูกนำมาใช้บนเครือข่ายดังกล่าว เพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินสกุลดิจิทัลชนิดต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ XRP มีราคาที่เติบโตสูงเช่นเดียวกันจาก 0.006 เหรียญสหรัฐในปี พ.ศ. 2560 มาเป็น 0.83 เหรียญสหรัฐ ณ วันที่ 3 มกราคม 2565 คิดเป็นราคาที่สูงขึ้นร้อยละ 13,700

อันดับ
9 Terra
(LUNA)

มีมูลค่าสูงสุดในตลาดมากกว่า

\$33

พันล้านเหรียญสหรัฐ

LUNA เป็นแพลตฟอร์มการชำระเงินในบล็อกเชนสำหรับ Stablecoin ที่ขึ้นอยู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างคริปโตเคอร์เรนซี 2 ประเภท สำหรับ Stablecoin ที่รองรับ LUNA อย่างเช่น TerraUSD ที่ผูกกับค่าของสกุลเงินที่มีตัวตนจริงอย่างเหรียญสหรัฐ เป็นต้น ทั้ง Terra Stablecoin และ LUNA ทำงานด้วยกันขึ้นอยู่กับซัพพลายและดีมานด์ของคริปโตเคอร์เรนซีใน 2 ประเภทที่ผูกกันไว้ ทั้งนี้ LUNA มีราคาที่เติบโตสูงเช่นเดียวกันจาก 0.64 เหรียญสหรัฐเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2564 มาเป็น 92.64 เหรียญสหรัฐ ณ วันที่ 3 มกราคม 2565 คิดเป็นราคาที่สูงขึ้นร้อยละ 14,300

อันดับ
10 Polkadot
(DOT)

มีมูลค่าสูงสุดในตลาดมากกว่า

\$29

พันล้านเหรียญสหรัฐ

วัตถุประสงค์ของสกุลเงินดิจิทัลนี้ก็คือ การสร้างเครือข่ายคริปโตที่เชื่อมโยงบล็อกเชนต่าง ๆ ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากเข้ามามีการทำงานร่วมกัน ซึ่งนับว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งจากที่เพิ่งก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2563 ทั้งนี้ DOT มีราคาสูงขึ้นในอัตราไม่สูงมากเมื่อเทียบกับสกุลเงินดิจิทัลทั้ง 9 อันดับที่กำลังกล่าวมา คือ จาก 2.93 เหรียญสหรัฐในเดือนกันยายน 2563 มาเป็น 30.04 เหรียญสหรัฐ ณ วันที่ 3 มกราคม 2565 คิดเป็นราคาที่สูงขึ้นร้อยละ 925

เนื่องจาก สกุลเงินดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงเร็วมากวันต่อวัน ดังนั้น อันดับดังกล่าวจึงอาจมีการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ ๆ อย่างไรก็ตาม Bitcoin / Ethereum / Binance และ / Tether จะเป็นสกุลเงินดิจิทัลที่ได้รับความนิยมในลำดับต้น ๆ มาอย่างต่อเนื่อง

สกุลเงินดิจิทัลกำลังเป็นที่นิยมในประเทศเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนา (Emerging Countries and Developing Countries)

จากรายงาน Global Crypto Adoption Index ในปี พ.ศ. 2564 ของ Chainalysis Team⁸ ที่จัดทำดัชนีดังกล่าวใน 154 ประเทศทั่วโลก โดยใช้ปัจจัยในการให้คะแนนในรูปของเมตริกส์ 3 องค์ประกอบด้วยกัน คือ On-Chain Valued Received/On-chain Retail Valued Received/P2P Exchange Trade Volume สรุปได้ว่า การใช้คริปโตทั่วโลกเติบโตในอัตราสูงถึงร้อยละ 2,300 ในไตรมาสที่ 2 ของปี พ.ศ. 2564 เมื่อเทียบกับปลายไตรมาสที่ 3 ของปี พ.ศ. 2563 และสูงถึงร้อยละ 881 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2563) ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการลงทุนในคริปโตของหลายประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ ยุโรปตะวันตก และเอเชียตะวันออก ที่มีมูลค่ามหาศาลในปีที่ผ่านมา รวมทั้งความนิยมของประเทศเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนาที่มีเพิ่มขึ้นมาก เมื่อพิจารณาจากประเทศที่มีค่าดัชนีการนำคริปโตมาใช้ในอันดับต้น ๆ 20 ประเทศ โดยเวียดนามเป็นประเทศที่มีค่าดัชนีการใช้คริปโตสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา ได้แก่ อินเดีย และปากีสถานตามลำดับ ทั้งนี้ในอาเซียน มีเพียง 3 ประเทศที่ติดอันดับ TOP 20 ซึ่งนอกเหนือจากเวียดนามก็มีประเทศไทยที่ติดอันดับ 12 และฟิลิปปินส์ที่ติดอันดับ 15 ในขณะที่ ประเทศพัฒนาแล้วที่ติดอันดับได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน และรัสเซีย อย่างไรก็ตาม ทั้งจีนและ

สหรัฐอเมริกาต่างมีอันดับที่ลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยจีนจากอันดับที่ 4 ในปี พ.ศ. 2563 ตกลงมาเป็นอันดับที่ 13 ในปี พ.ศ. 2564 เช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกาที่ลดลงเช่นกันจากอันดับที่ 6 ลงมาเป็นอันดับที่ 8 สาเหตุมาจากดัชนีทางด้าน P2P Exchange Trade Volume ที่ถ่วงน้ำหนักโดยค่า PPP Per Capita และจำนวนประชากรที่ใช้อินเตอร์เน็ตลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยจีนลดลงจากอันดับที่ 53 มาสู่อันดับที่ 155 ในขณะที่ สหรัฐอเมริกาลดลงจากอันดับที่ 16 มาสู่อันดับที่ 109

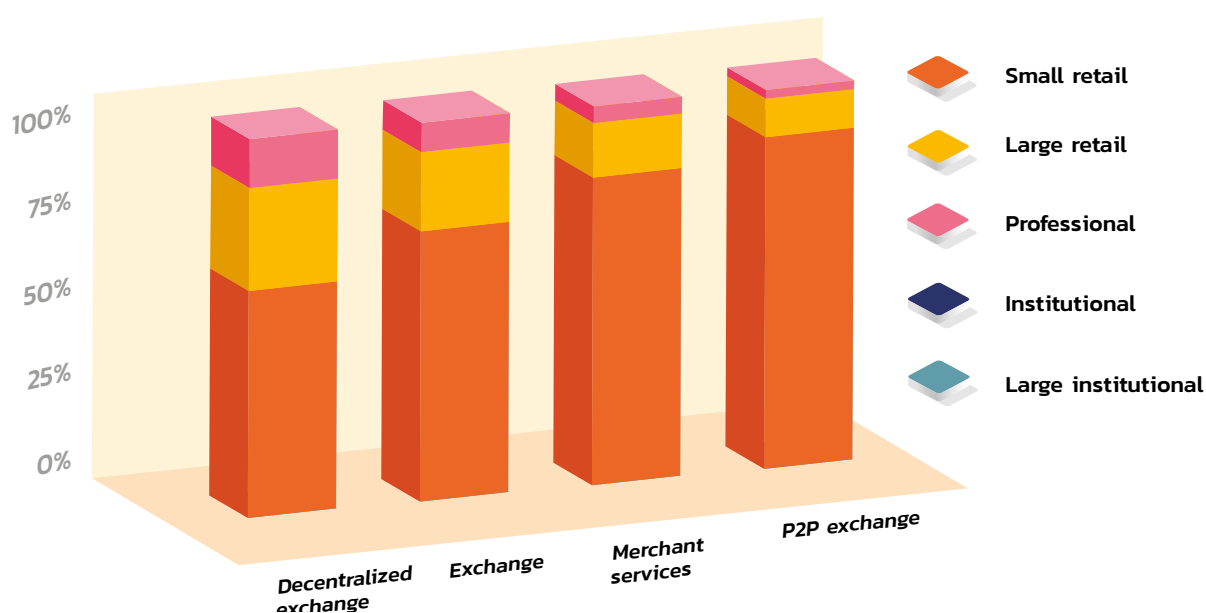
สาเหตุที่ทำให้ประเทศเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนาให้ความสำคัญกับการนำคริปโตเคอร์เรนซีมาใช้อยู่ในอันดับต้น ๆ ของโลกคือ การมีค่า P2P Exchange Trade Volume สูง ส่วนใหญ่มาจากความต้องการที่จะรักษามูลค่าการออมของตนจากปัญหาค่าเงินที่อ่อนค่าลงของหลายประเทศ และความสะดวกในการรับส่งเงินโอนระหว่างประเทศสำหรับการดำเนินธุรกิจ ที่บ่อยครั้งโดยเฉพาะธุรกิจค้าปลีกขายย่อนั้นไม่สามารถเข้าถึงการแลกเปลี่ยนหรือการโอนเงินอย่างเป็นทางการได้ด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขที่ถูกกำหนดไว้โดยภาครัฐ ซึ่งจะเห็นได้จากกราฟแสดงสัดส่วนของการโอนเงินของแพลตฟอร์มคริปโตเคอร์เรนซีที่เป็นธุรกรรมของการค้าปลีกขายย่อนมากที่สุด

⁸ Chainalysis Insights (2021). The 2021 Global Crypto Adoption Index: Worldwide Adoption Jumps Over 880% with P2P Platforms Driving Cryptocurrency Usage in Emerging Markets. <https://blog.chainalysis.com/reports/2021-global-crypto-adoption-index>

THE 2021 GLOBAL CRYPTO ADOPTION INDEX TOP 20

Country	Index score	Overall index ranking	Ranking for individual weighted metrics feeding into Global Crypto Adoption Index		
			On-chain value received	On-chain retail value received	P2P exchange trade volume
Vietnam	1.00	1	4	2	3
India	0.37	2	2	3	72
Pakistan	0.36	3	11	12	8
Ukraine	0.29	4	6	5	40
Kenya	0.28	5	41	28	1
Nigeria	0.26	6	15	10	18
Venezuela	0.25	7	29	22	6
United States	0.22	8	3	4	109
Togo	0.19	9	47	42	2
Argentina	0.19	10	14	17	33
Colombia	0.19	11	27	23	12
Thailand	0.17	12	7	11	76
China	0.16	13	1	1	155
Brazil	0.16	14	5	7	113
Philippines	0.16	15	10	9	80
South Africa	0.14	16	18	16	62
Ghana	0.14	17	32	37	10
Russian Federation	0.14	18	8	6	122
Tanzania	0.13	19	60	45	4
Afghanistan	0.13	20	53	38	7

CRYPTOCURRENCY PLATFORMS' SHARE OF TRANSFERS BY SIZE

อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ทุกประเทศที่จะมีการอนุญาตให้ใช้ หรือมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสกุลเงินดิจิทัล จากข้อมูลในเดือนพฤศจิกายน 2564⁹ มี 51 ประเทศที่ห้ามการใช้สกุลเงินดิจิทัลในประเทศ เพื่อป้องกันการแทรกแซงระบบการเงินเดิมของประเทศ และเพื่อป้องกันการดำเนินกิจกรรมที่ผิดกฎหมายต่าง ๆ โดยมีทั้งที่จำกัดรูปแบบการใช้และการออกกฎหมายควบคุมอย่างเคร่งครัด (Implicit Ban) กับกรณีห้ามการใช้โดยสิ้นเชิง (Absolute Ban) ตัวอย่างในทวีปเอเชีย เช่น มาเก๊า เวียดนาม บังคลาเทศ จีน และเนปาล เป็นต้น

นอกจากนั้น จากการศึกษาข้อมูลของ Depa¹⁰ ประเทศต่าง ๆ มีนโยบายและมาตรการกำกับดูแลที่แตกต่างกันไป ตั้งแต่ค่อนข้างเปิดกว้างในการยอมรับเงินสกุลดิจิทัลอย่างเต็มที่ มีความระมัดระวัง หรืออยู่ระหว่างการออกกฎกติกาการกำกับดูแล ไปจนถึงปิดกั้นการเข้ามาของเงินสกุลดิจิทัล ตัวอย่างเช่น

โลกมีการกำกับดูแลเงินสกุลดิจิทัลหรือไม่ อย่างไร

เงินสกุลดิจิทัลมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจการเงินทั่วโลกประเทศต่าง ๆ จึงออกมาตรการเพื่อการกำกับดูแลเงินสกุลดิจิทัลแตกต่างกันไป ตั้งแต่เปิดกว้างจนถึงปิดกั้น รายละเอียดตามตาราง

ประเทศ	เงินสกุลดิจิทัลถูกกฎหมาย	สนับสนุนการลงทุนใน ICO	ออกใบอนุญาตประกอบการหรือลงทะเบียน	ดูแล/เตือนความเสี่ยง ICO	ดำเนินการในเรื่องหลอกลวงต้นตุน	มาตรการเชิงลบต่อเงินสกุลดิจิทัล	ออกเงินสกุลดิจิทัลของตนเอง
สวิตเซอร์แลนด์	●	●			●		
สหรัฐฯ	●	●	●		●		
ญี่ปุ่น	●		●	●			
จีน						●	●
เวเนซุเอลา							●

สวิตเซอร์แลนด์ ที่เปิดกว้างต่อสกุลเงินดิจิทัล โดยรัฐบาลให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสมาคมเอกชนในประเทศชื่อ The Crypto Valley Association ร่วมกับการออกมาตรการดึงดูดสตาร์ทอัพที่ใช้เทคโนโลยีบล็อกเชนจากนอกประเทศ เข้าไปทำธุรกิจในสวิตเซอร์แลนด์ แต่ยังคงมีแนวทางการกำกับดูแลสกุลเงินดิจิทัลที่อยู่ระหว่างดำเนินการที่เน้นการส่งเสริม แต่รัฐบาลยังคงมีการสั่งปิดบริษัทที่เข้าข่ายหลอกลวงเป็นระยะ

สหรัฐอเมริกา ที่เปิดกว้างต่อสกุลเงินดิจิทัลเช่นกัน โดยทั่วไปถือว่าสกุลเงินดิจิทัลเป็นเงินทรัพย์สิน หรือหลักทรัพย์ แต่มีความแตกต่างกันไปในทางปฏิบัติขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละรัฐ ส่วนกรณีของ Initial Coin Offering (ICO) ที่เป็นการระดมทุนด้วยการออกดิจิทัลโทเคนแลกกับคริปโตเคอร์เรนซีหลัก เช่น บิตคอยน์ หรือ อีโทเรียม เป็นต้น ผ่านระบบบล็อกเชนต่อสาธารณชน ซึ่งคณะกรรมการกำกับดูแลตลาดทุนของสหรัฐอเมริกา (US Securities and Exchange Commission) พิจารณาให้เทียบเท่ากับการเสนอขายหุ้นใหม่ให้ประชาชนโดยทั่วไป Initial Public Offering (IPO) โดยมีแนวคิดว่าสกุลเงินดิจิทัลจะต้องได้รับการกำกับดูแลแบบเดียวกับเงินปกติ

⁹ Prableen Bajpai (2564). Countries Where Bitcoin is Legal and Illegal. Investopedia. . <https://www.investopedia.com/articles/forex/041515/countries-where-bitcoin-legal-illegal.asp>

¹⁰ อ้างถึงแล้วใน 6

ญี่ปุ่น เป็นผู้นำของโลกประเทศหนึ่งในเรื่องสกุลเงินดิจิทัล โดยสามารถนำมาใช้ในประเทศญี่ปุ่นได้อย่างถูกกฎหมายตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม นิติบุคคลต้องขอใบอนุญาต พร้อมทั้งมีเงินสำรอง และถูกตรวจสอบ รวมทั้งรายได้ที่เกิดจากสกุลเงินดิจิทัลถือเป็นรายได้ของธุรกิจที่จะต้องเสียภาษี แต่ยังคงมีการแจ้งเตือนเรื่องความเสี่ยงของการลงทุนในรูปแบบ ICO จาก Financial Service Agency ซึ่งเป็นองค์กรกำกับดูแลด้านการเงินของญี่ปุ่น

เวเนซุเอลา เป็นประเทศที่นำสกุลเงินดิจิทัลมาใช้ด้วยปัญหาความไม่น่าเชื่อถือของสกุลเงินโบลิวาร์ของประเทศ รัฐบาลจึงแก้ไขโดยการออกสกุลเงินดิจิทัลของตนเองที่มีการหนุนค่าด้วยน้ำมันที่เรียกกันว่า “The Petro” แต่ก็ยังไม่ได้รับการยอมรับจากประเทศคู่ค้ายักษ์ใหญ่อย่างสหรัฐอเมริกาที่ออกประกาศห้ามบริษัทและประชาชนของตนซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินสกุลดิจิทัลของเวเนซุเอลานี้

จีน จากข้อมูลของ China Briefing¹¹ ถึงแม้จีนจะเป็นประเทศหนึ่งที่มีตลาดคริปโตเคอร์เรนซีใหญ่ที่สุดของโลก แต่ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน จีนได้มีประกาศออกมาอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานภาครัฐว่าธุรกรรมการใช้คริปโตเคอร์เรนซีถือเป็นสิ่งที่ไม่ถูกกฎหมาย โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ที่รัฐบาลสั่งปิดการแลกเปลี่ยนสกุลเงินดิจิทัลเมื่อตลาดการเก็งกำไรของสกุลเงินมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 90 ของการค้าโลกสำหรับบิตคอยน์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2562 คริปโตเคอร์เรนซีถูกห้ามการซื้อขายอย่างเป็นทางการในทุกช่องทาง ถึงแม้ในทางปฏิบัติแล้วยังมีการทำธุรกรรมเกิดขึ้นผ่านตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราออนไลน์ในต่างประเทศ และมาในปี พ.ศ. 2564 รัฐบาลได้ออกประกาศออกมาหลายฉบับ ล่าสุดคือเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2564 ที่หน่วยงานภาครัฐ 10 แห่ง รวมทั้งธนาคารกลางของจีน (The People’s Bank of China: PBOC) ได้ร่วมกันออกประกาศแจ้งว่าคริปโตเคอร์เรนซีไม่สามารถนำมาชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย (Legal Tender) และธุรกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคริปโตเคอร์เรนซีในประเทศจีนจะถือว่าผิดกฎหมาย รวมทั้งการรับชำระเงินหรือแลกเปลี่ยนคริปโตเคอร์เรนซีที่ให้บริการแก่คนจีนในต่างประเทศ จะถือว่าเป็นการดำเนินงานอย่างผิดกฎหมาย ตลอดจนบริษัทและลูกจ้างของธุรกิจที่เปิดให้บริการที่มีฐานที่ตั้งในต่างประเทศจะโดนสอบสวนและถูกดำเนินคดีด้วยเช่นกัน พร้อมทั้งมีการออกหนังสือเวียนไปยังรัฐบาลท้องถิ่นเกี่ยวกับวิธีการในการลดกิจกรรมที่เกี่ยวกับคริปโตเคอร์เรนซีในพื้นที่ของตนด้วย มาตรการดังกล่าวของจีน ทำให้เกิดความกังวลใจกับตลาดคริปโตเคอร์เรนซีในสหรัฐอเมริกาและเอเชีย ส่งผลให้ราคาบิตคอยน์ลดลงเล็กน้อยเพียงร้อยละ 8 ในช่วงสั้น ๆ ซึ่งคล้ายคลึงกับกรณีประกาศห้ามธุรกิจ ICO ชุดเหมืองบิตคอยน์ในปี พ.ศ. 2560 ที่ทำให้มูลค่าบิตคอยน์ร่วงลงรุนแรงถึงร้อยละ 20 ถึงแม้ว่ากระทรวงมหาดไทยของจีนอาจจะใช้มาตรการนี้ชั่วคราว ก่อนจะมีการออกแนวทางการกำกับดูแลเงินสกุลดิจิทัลที่ใช้จริง โดยจีนมีแนวคิดในการสร้างเงินสกุลดิจิทัลของตัวเองที่เรียกว่า RMBCoin ด้วย¹²

¹¹ China Briefing (October 2021). **China Makes Cryptocurrency Transactions Illegal: An Explainer.** <https://www.china-briefing.com/news/china-makes-cryptocurrency-transactions-illegal-an-explainer/>

¹² อ้างอิงแล้วใน 6

การใช้สกุลเงินดิจิทัลในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลก (Crypto Tourism)

จากรายงานของ Investopedia¹³ ระบุว่า Crypto Tourism เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ให้บริการแก่ผู้ที่ถือเงินคริปโต โดยการนำเสนอแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่สามารถชำระค่าใช้จ่ายด้วยสกุลเงินดิจิทัล หรือการนำเสนอห้องเรียนรู้อันเกี่ยวข้องกับคริปโตไว้เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมทัวร์ ซึ่งได้รับความนิยมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ก่อนที่จะหยุดชะงักในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทั้งนี้ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2561-2562 ธุรกิจการท่องเที่ยวได้ออกแบบโปรแกรมการเดินทางรูปแบบเฉพาะ โดยมุ่งเป้าไปที่อุตสาหกรรมบล็อกเชน ซึ่งในช่วงแรก ๆ เน้นการเดินทางในรูปแบบของการท่องเที่ยวเรือสำราญ (Cruise) ที่ให้สิทธิพิเศษสำหรับนักเดินทางที่ถือคริปโต ตัวอย่างโปรแกรมการเดินทางเรือสำราญบล็อกเชนที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในช่วงดังกล่าว เช่น การดำเนินงานภายใต้ CoinsBank ที่มีฐานบล็อกเชนอยู่ในกรุงเอдинเบิร์ก ประเทศสกอตแลนด์ ด้วยโปรแกรม Big Cruise ถึง 4 ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นการเดินทางในแถบทวีปยุโรป เมดิเตอร์เรเนียน ที่มีนักท่องเที่ยวเข้าร่วมโปรแกรมประมาณ 2,500 คน เป็นต้น

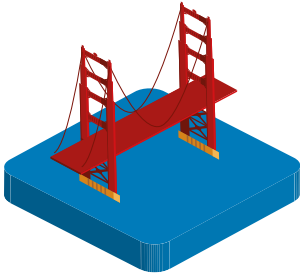
อีกรูปแบบหนึ่งคือ การเดินทางท่องเที่ยวแบบธรรมชาติสำหรับวันหยุดพักผ่อนที่ใช้ประโยชน์จากคริปโตที่มีการดำเนินการในหลายประเทศ เช่น รัฐควีนสแลนด์ ในประเทศออสเตรเลีย เพื่อชมทัศนียภาพของ Great Barrier Reef และประเทศนิวซีแลนด์ รวมทั้ง ประเทศเล็ก ๆ อย่างเช่น กรีเนดา กรีซ ไชปรัส และบาฮามาส ซึ่งเป็นหนึ่งในประเทศแรก ๆ ที่ออกสกุลเงินดิจิทัล เรียกว่า Sand Dollar และได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในการผลักดันให้เป็นสกุลเงินของประเทศ ตลอดจนเอลซัลวาดอร์ เมื่อไม่นานมานี้ที่ออกมายอมรับบิตคอยน์เป็นสกุลเงินอย่างเป็นทางการของประเทศ ควบคู่กับเงินสกุลดอลลาร์ เป็นต้น

ปัจจุบัน สกุลเงินดิจิทัลมีการใช้กันอย่างแพร่หลาย และนักท่องเที่ยวสามารถใช้สำหรับการใช้จ่ายใช้สอยได้โดยสะดวก ทั้งนี้ Investopedia¹⁴ ได้รวบรวม 10 เมืองที่เป็นมิตรกับการใช้สกุลเงินดิจิทัลในการท่องเที่ยว ที่วัดจากจำนวนธุรกิจที่ยอมรับบิตคอยน์ จำนวนตู้ ATM ที่สามารถทำธุรกรรมการเงินกับบิตคอยน์ได้ และขนาดของประชากรที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการใช้บิตคอยน์ ได้แก่

¹³ Shobhit Seth (2021). **Crypto Tourism**. Investopedia. (<https://www.investopedia.com/tech/what-cryptotourism/>)

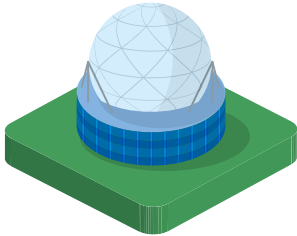
¹⁴ Dan Blystone (2021). **10 Cities that are Bitcoin Hotspots**. Investopedia. <https://www.investopedia.com/articles/forex/042415/10-cities-leading-bitcoin-adoption.asp>

1

ซานฟรานซิสโก ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นแหล่งที่ตั้งของแพลตฟอร์มทางการค้าคริปโตอย่าง Coinbase และ Kraken เป็นต้น มีจำนวนผู้ค้าที่ยอมรับบริการชำระเงินด้วยบิตคอยน์หลายร้อยราย ตั้งแต่ภัตตาคารและบาร์ไปจนถึงโฮสเทลและร้านค้าทั่วไป โดยมีตู้ ATM ถึง 437 ตู้ตั้งไว้ในพื้นที่รอบอ่าว และจำนวน 65 ตู้ในเขตเมือง ซึ่งนับว่ามีจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรที่มีเพียง 8.8 แสนคน

2

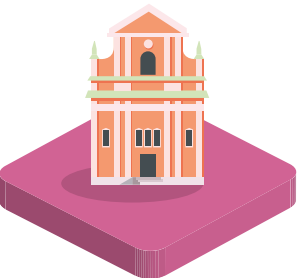
แวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา เป็นแหล่งกำเนิดและฐานที่ตั้งของคริปโตที่ชื่อว่า QuadrigaCX ที่ถือว่าการแลกเปลี่ยนสกุลเงินดิจิทัลที่ใหญ่ที่สุดในแคนาดา แต่ปัจจุบัน Quadriga Fintech Solutions ที่เป็นเจ้าของและดำเนินการถูกประกาศให้ล้มละลายไปแล้ว อย่างไรก็ตาม สำหรับบิตคอยน์ในเมืองแวนคูเวอร์มีจำนวนผู้ค้ากว่า 50 รายที่ยอมรับทั้งในพื้นที่เมืองและชานเมืองโดยรอบ และมีสถานที่ที่จะสามารถซื้อบิตคอยน์ได้ถึง 221 แห่ง และเป็นที่กล่าวขานกันว่า ตู้ ATM สำหรับบิตคอยน์แห่งแรกของโลก ถูกตั้งขึ้นในร้านกาแฟที่ชื่อ Waves Coffee House ในย่านดาวนทาวน์ของเมืองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ในขณะที่ มีประชากรของเมืองเพียง 6.31 แสนคน

3

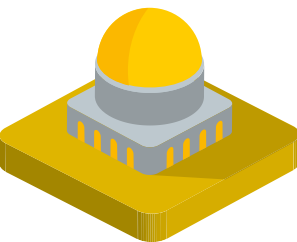
กรุงอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ จัดได้ว่าเป็นผู้ทำฮาร์ดแวร์เมืองคริปโตที่เรียกว่า Bitfury คือเป็นสำนักงานใหญ่สำหรับคนยุโรปในการให้บริการการชำระเงิน (Bit Pay) ด้วยจำนวนสถานที่ที่สามารถจ่ายด้วยบิตคอยน์ในเมืองหลวงของประเทศนี้ได้มากกว่า 40 แห่ง ตั้งแต่ร้านซ่อมจักรยาน ร้านตัดผม ไปจนถึงร้านกาแฟ โดยมีประชากรกว่าครึ่งจากจำนวน 8.4 แสนคน ที่สามารถเข้าถึงตู้ ATM ได้ รวมทั้ง เมืองอื่น ๆ ในประเทศที่ยอมรับคริปโต

4

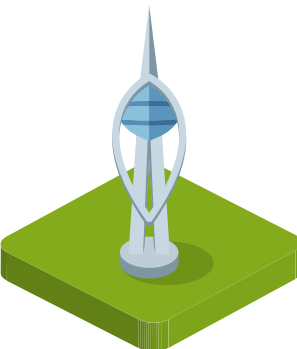
เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย เป็นเมืองหลวงและเมืองที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ แต่มีพลเมืองเพียง 2.89 แสนคน เป็นแหล่งก่อตั้ง Bitstamp ก่อนที่จะมีการดำเนินการจริงในประเทศลักเซมเบิร์ก และกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ โดยเมืองนี้มีตู้ ATM สำหรับการธุรกรรมบิตคอยน์จำนวน 11 แห่ง ในเมืองและพื้นที่โดยรอบ มีผู้ค้าที่ยอมรับบิตคอยน์ประมาณ 200 ราย

5

กรุงเทลอาวีฟ ประเทศอิสราเอล ศูนย์กลางทางการเงินของประเทศและเป็นเมืองที่ถูกจัดให้เป็นเมืองหนึ่งในโลกสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจสตาร์ทอัพ โดยกลุ่มบิตคอยน์ในกรุงเทลอาวีฟ จัดได้ว่าอยู่ในกลุ่มที่มีความเคลื่อนไหวมากที่สุดในโลก ด้วยจำนวนสมาชิกกว่า 4,000 ราย ทำให้มีผู้ค้าจำนวน 19 รายที่รองรับกับบิตคอยน์ และตู้ ATM จำนวน 11 ตู้ สำหรับประชากรจำนวน 4.51 แสนคน

6

เมืองฟอร์ตสมิท รัฐนิวแฮมป์เชียร์ เมืองชายฝั่งเล็ก ๆ ที่มีชุมชนคนใช้คริปโตขนาดใหญ่จนได้รับการขนานนามว่าเป็น “Bitcoin Village” ด้วยมีจำนวนธุรกิจที่ยินดีรับคริปโตประมาณ 12 ราย มีตู้ ATM และพนักงานเคาน์เตอร์ในเมืองและเมืองใกล้เคียง 21 แห่ง เพื่อรองรับกับประชากรเพียง 22,000 คน

7

เมืองไมแอมี รัฐฟลอริดา มีผู้ค้าเกือบ 50 รายที่ยอมรับบิตคอยน์ และตู้ ATM พร้อมพนักงานเคาน์เตอร์มากถึง 651 แห่ง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับบิตคอยน์ ซึ่งถือเป็นสถานที่จัดประชุมและงานแสดงเกี่ยวกับอุตสาหกรรมบิตคอยน์ที่ใหญ่ที่สุดและเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่ง ด้วยการสนับสนุนของเทศบาลเมืองในการดึงดูดให้มีธุรกิจบล็อกเชนเกิดขึ้นในเมือง เพื่อรองรับกับการลงทุนของเมืองในบิตคอยน์ รวมทั้งการออกคริปโตของเทศบาลเมืองเอง

8

เมืองเอลซอนเต ประเทศเอลซัลวาดอร์ เมืองเล็ก ๆ ที่พยายามสร้างชื่อให้เป็น “ชายหาดแห่งบิตคอยน์ (Bitcoin Beach)” เศรษฐกิจศูนย์กลางบิตคอยน์แห่งแรกของโลก โดยได้รับบริจาคคริปโตจำนวนมากจากรัฐบาลให้กับเทศบาลเมือง ซึ่งได้รับตู้ ATM แห่งแรกในปี พ.ศ. 2563 และต่อมาขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็น 1,500 ตู้ทั่วประเทศ หลังจากที่ประเทศประกาศตัวใช้คริปโตเป็นสกุลเงินทางการของประเทศคู่กับเงินเหรียญสหรัฐที่สามารถนำมาจ่ายภาษี นักลงทุนต่างชาติไม่ต้องเสียภาษีจากส่วนเกินทุน ในขณะเดียวกัน รัฐบาลกลางร่วมมือกับผู้ประกอบการในการแนะนำการใช้ “กระเป๋าดังค์บิตคอยน์ (Bitcoin Wallet)” สำหรับธุรกรรมต่าง ๆ ด้วยค่าธรรมเนียมเพียงเล็กน้อย

9

กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ศูนย์รวมทางด้านเทคโนโลยีและการเงินด้วยจำนวนประชากร 8.4 ล้านคนที่สามารถจับจ่ายใช้สอยกับร้านค้าที่รับบิตคอยน์ในเขตตอนใต้ของเกาะแมนแฮตตัน และรับ CryptoART ในแถบ Morningside Heights นอกจากนี้ นิวยอร์กยังเป็นศูนย์รวมสำหรับกลุ่มธุรกิจคริปโตที่เพิ่งเริ่มต้น และบริษัทสื่อต่าง ๆ เช่น CoinDesk/Decrypt/และ CoinTelegraph เป็นต้น รวมทั้งงาน Consensus ที่เป็นการจัดกิจกรรมประจำปีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของอุตสาหกรรมคริปโต

10

กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เมืองหลวงที่มีประชากรอาศัยประมาณ 8.9 ล้านคน มีตู้ ATM สำหรับบิตคอยน์จำนวน 50 ตู้ ใกล้เคียงกับจำนวนของผู้ค้าที่ยอมรับกับการชำระค่าสินค้าด้วยบิตคอยน์ โดยมีธุรกิจบิตคอยน์ที่มีฐานเริ่มต้นในกรุงลอนดอนหลายราย รวมถึง Coinfloor ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการแลกเปลี่ยนบิตคอยน์ที่เก่าแก่ที่สุดในสหราชอาณาจักร ทำให้มีกลุ่มของบิตคอยน์และสกุลเงินคริปโตที่มาพบปะกันเป็นจำนวนมากในกรุงลอนดอนแห่งนี้

จะเห็นได้ว่า สหรัฐอเมริกาจัดได้ว่ามีเมืองที่มีการใช้สกุลเงินดิจิทัลติดอันดับ 1 ใน 10 มากที่สุด ทั้งนี้ จากรายงานข่าวของ CNBC¹⁵ ได้ระบุถึงสถานการณ์ของการใช้สกุลเงินดิจิทัลที่มีต่อการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวในสหรัฐอเมริกาว่า ผู้ให้บริการทางด้านการเดินทางท่องเที่ยวเริ่มที่จะให้การยอมรับสกุลเงินดิจิทัลมากขึ้น เนื่องจากมองเห็นถึงตลาดความต้องการใช้สกุลเงินดิจิทัลในการชำระค่าสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นจากกลุ่มที่รักการเดินทางอย่างกลุ่ม Gen Z และ Gen Alpha (ผู้ที่เกิดหลังปี พ.ศ. 2553) ซึ่งที่ผ่านมา มีธุรกิจที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวยอมรับการชำระเงินด้วยบิตคอยน์มาแล้วระยะหนึ่ง อาทิ ธุรกิจการบิน (เช่น แอร์บัสติก และ Virgin Galactic เป็นต้น)

เว็บไซต์การจองตั๋วเครื่องบินและจัดโปรแกรมทัวร์ (เช่น Cheapair.com GetYourGuide เป็นต้น) กิจกรรมที่พักต่าง ๆ (เช่น Resorts World Las Vegas เป็นต้น) รวมทั้งแพลตฟอร์มด้านการท่องเที่ยวบนระบบบล็อกเชนระดับโลก อย่างเช่น Travalta.com จากประเทศออสเตรเลีย ที่ได้รับความนิยมอย่างมากจากผู้ถือสกุลเงินดิจิทัล ทั้งที่เป็นสกุลบนฐานบล็อกเชนของตัวเองอย่าง AVA Altcoin และสกุลเงินดิจิทัลอื่น ๆ อีก 50 สกุลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 โดยการเป็นพันธมิตรกับตัวแทนด้านการท่องเที่ยวออนไลน์รายใหญ่อย่าง Expedia ในการจองกลุ่มโรงแรมและที่พักที่มีจำนวนถึง 7 แสนแห่งทั่วโลก (ต่อมา Expedia ได้ยุติการยอมรับบิตคอยน์ในธุรกรรมทางการเงินที่เคยดำเนินการมา)

¹⁵ Kenneth Kiesnoski (2021). Cryptocurrency is taking off as a way to pay for those vacation getaways. Breaking News CNBC. <https://www.cnbc.com/2021/07/31/cryptocurrency-is-taking-off-as-a-way-to-pay-for-vacation-getaways.htm>

หรือกับบริษัท Viator ที่มี Tripadvisor เป็นเจ้าของในการจองกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 4 แสนกิจกรรม รวมทั้ง Zomato เว็บไซต์การสั่งอาหารออนไลน์สัญชาติอินเดีย หรือการเข้าร่วมกับระบบ BinancePay อีกหนึ่งบริการด้านการชำระเงินสำหรับร้านค้าจาก Binance ที่เปิดให้ผู้ที่มีเหรียญคริปโตเคอร์เรนซีตามแพลตฟอร์มกำหนดสามารถนำมาชำระค่าใช้จ่ายได้ ปัจจุบันมีมากกว่า 40 เหรียญที่ถูกใช้ในการชำระค่ารายการผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 3 ล้านรายการผ่าน Travalta.com ด้วยเหรียญดิจิทัลมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 70 ของการจองต่าง ๆ หรือคิดเป็นมูลค่ามากกว่า 1 ล้านเหรียญสหรัฐต่อสัปดาห์

สำหรับช่วงหลังจากโควิด-19 จากการสำรวจชาวอเมริกันจำนวน 1,000 คน โดย Travalta.com เมื่อเดือนเมษายน 2564 พบว่าร้อยละ 71 ของผู้ตอบมีแผนที่จะใช้จ่ายมากขึ้นสำหรับการเดินทางมากกว่าก่อนเหตุการณ์โควิด-19 และร้อยละ 25 คิดว่าจะใช้คริปโตสำหรับการชำระค่าใช้จ่ายในการเดินทางดังกล่าว โดยสกุลเงินที่จะมีการใช้มากที่สุดคือ Bitcoin คิดเป็นร้อยละ 70 USDT ร้อยละ 45 Ethereum ร้อยละ 37 และ AVA ร้อยละ 35 โดย Travalta.com ยอมรับคริปโตกว่า 40 รายการ และยังคงให้ความสนใจกับการใช้คริปโตอย่างต่อเนื่องในการเดินทาง จะเห็นได้จากข้อมูลในเดือนมีนาคม 2564 ที่ร้อยละ 65 ของมูลค่าการจองผ่าน Travalta.com ทั้งหมด 1.7 ล้านเหรียญสหรัฐ เป็นการจองที่ชำระเงินด้วยคริปโต

สกุลเงินดิจิทัลกับการท่องเที่ยวของไทย

ปัจจุบัน กระแสความนิยมสกุลเงินดิจิทัลในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จากการศึกษาของศูนย์วิจัยกสิกรไทย¹⁶ ระบุว่า ในปัจจุบันมีจำนวนบัญชีซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลในไทยทั้งหมด 1,379,373 บัญชี ซึ่งน้อยกว่าบัญชีซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ประมาณ 2.1 เท่า แต่มีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 27.6 ต่อเดือน สูงกว่าอัตราการขยายตัวของบัญชีซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ที่มีเพียงร้อยละ 2.9 ต่อเดือน สะท้อนให้เห็นถึงความนิยมลงทุนในตลาดคริปโตเคอร์เรนซีในไทย และจากการสำรวจการลงทุนในตลาดคริปโตเคอร์เรนซีกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มพนักงานบริษัทเอกชนที่มีรายได้สูง อาศัยอยู่ใน

กรุงเทพฯ และปริมณฑล สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 69.4 สนใจลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีมากถึงร้อยละ 52.0 และลงทุนจริงในปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ 24.3 ในขณะที่ กลุ่มที่ยังไม่ได้ลงทุนจริงในปัจจุบันร้อยละ 42.0 มีความสนใจที่จะลงทุนในอีก 1 ปีข้างหน้า อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังคงมีความเข้าใจเกี่ยวกับสกุลคริปโตเคอร์เรนซีค่อนข้างจำกัด ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของการลงทุนส่วนใหญ่เพื่อการเก็งกำไรระยะสั้น และบางส่วนที่คาดว่าจะสามารถสร้างผลตอบแทนได้ในระยะยาว สามารถทดแทนการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินแบบดั้งเดิม อาทิ หุ้น และตราสารหนี้

*ค่าธรรมเนียมการซื้อขาย 0% ถึงสิ้นเดือน มิถุนายน 2564

¹⁶ ผู้จัดการออนไลน์ (2564). K-Research ชี้คนไทยร้อยละ 69.4 สนใจลงทุนคริปโตกว่า 52% จากกลุ่มคนเมืองที่มีเงินออมและรายได้สูง. <https://mgronline.com/stockmarket/detail/9640000088630>

กิจการที่ยอมรับคริปโตเคอร์เรนซี ในการชำระค่าสินค้าและบริการ ในประเทศไทยจำนวน

13

กิจการ

อสังหาริมทรัพย์

6 กิจการ

ประเภทสื่อ

2 กิจการ

อื่น ๆ

5 กิจการ

นอกจากนั้น จากรายงาน Global Crypto Adoption Index ในปี พ.ศ. 2564 ของ Chainalysis Team ที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 12 โดยมีค่าดัชนีมูลค่าที่ได้รับในเครือข่าย (On-chain Valued Received) อยู่ในอันดับที่ 7 และค่าดัชนีมูลค่าการซื้อขายสินค้าในเครือข่าย (On-chain Retail Valued Received) อยู่ในอันดับที่ 11 ซึ่งถือว่าค่อนข้างดี ในขณะที่ค่า P2P Exchange Trade Volume ซึ่งเป็นค่าดัชนีที่แสดงถึงปริมาณการค้าที่เกิดจากการเชื่อมต่อโครงข่ายโดยตรงระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ภายในเครือข่ายและเครื่องอื่น ๆ อยู่ในอันดับที่ 76 ถือว่าค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับเวียดนามที่อยู่ในอันดับที่ 3 เนื่องจากปัจจุบัน มีผู้ประกอบการภาคเอกชนที่ยอมรับการชำระเงินค่าสินค้าและบริการในรูปของสกุลเงินดิจิทัลน้อยราย และอยู่ในแวดวงที่จำกัด ตัวอย่างเช่นที่ระบุไว้ใน กรุงเทพมหานคร (2564)¹⁷ ว่ามีกิจการที่ยอมรับคริปโตเคอร์เรนซีในการชำระค่าสินค้าและบริการในประเทศไทยจำนวน 13 กิจการ ส่วนใหญ่เป็นกิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ 6 กิจการ ประเภทสื่อ 2 กิจการ และอื่น ๆ อีก 5 กิจการ นอกจากนี้ ยังมีอุตสาหกรรมค้าปลีกอย่าง “เดอะมอลล์ กรุ๊ป” ที่ร่วมมือกับ “Bitkub” เปิดให้ลูกค้านำเงินดิจิทัลถึง 7 สกุล ได้แก่ BITCOIN, TETHER, ETHEREUM, STELLAR, XRP, BITKUB COIN และ JFIN COIN แลกเป็นสินค้าหรือบัตรกำนัลในห้างและศูนย์การค้าของเครือเดอะมอลล์ และร้านกาแฟอินทนิล ของบริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ BCH ที่รับชำระค่าสินค้าด้วย Bitcoin, Ethereum และ Tether ผ่านแพลตฟอร์ม Bitazza จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบัน มีอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีเพียง 1 กิจการเท่านั้น ที่เปิดรับการชำระค่าสินค้าและบริการสกุลคริปโตเคอร์เรนซี คือ สายการบินบางกอกแอร์เวย์ส

ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2564 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นหน่วยงานภาครัฐที่ออกมาให้ข่าวเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในการให้ความสำคัญเพิ่มเติมกับนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายที่ถือสกุลเงินคริปโตเคอร์เรนซี เพื่อรองรับกับการเปิดประเทศหลังเหตุการณ์โควิด-19 บรรเทาผลกระทบจากโควิด-19 ต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลานาน เพราะมองว่านักท่องเที่ยวกลุ่มนี้คือกลุ่มที่มีความมั่งคั่ง กำลังซื้อสูง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งภายในประเทศที่ผู้ถือสกุลเงินดิจิทัลเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด จึงเกิดแนวคิด “Crypto Tourism” ขึ้น ด้วยการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่อยู่บนพื้นฐานดิจิทัลหรือที่เรียกว่า “Digital Triple I” ประกอบด้วย I-Industry ที่ต้องพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีความเป็นดิจิทัลมากขึ้น I-Investment ที่ให้ความสำคัญกับการลงทุนเพื่อผลักดันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่ความเป็นดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ และ I-Innovation ที่เป็นการพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ เช่น Ai VR บล็อกเชนและเทคโนโลยีจดจำใบหน้า เป็นต้น นอกจากนี้ ททท. อยู่ระหว่างการหารือกับบริษัท Bitkub Capital Holding Group เพื่อร่วมพัฒนาแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าท่องเที่ยวของคนไทยโดยใช้สกุลเงินดิจิทัลแบบเดียวกับ Traveloka ซึ่งอยู่ระหว่างการสำรวจความเป็นไปได้ของการสร้าง Token Utility ของ ททท. รวมทั้ง การศึกษากฎระเบียบและความเป็นไปได้ของโครงการทั้งหมดดังกล่าว ภายใต้การหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งจะดำเนินการควบคู่กับการเตรียมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและความรู้ด้านดิจิทัลสำหรับผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับคริปโต เนื่องจาก รูปแบบธุรกิจแบบดั้งเดิมอาจไม่สามารถตามทันกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ของโลกได้อีกต่อไป

¹⁷ กรุงเทพมหานคร (2564). เช็กลิสต์บริษัทไหนบ้างเปิดรับเงินดิจิทัล? ขณะนี้ที่รพ.แต่ละแห่งไม่สนับสนุน. <https://www.bangkokbiznews.com/business/975708>

ข้อจำกัดที่ควรคำนึงถึงสำหรับการพัฒนาสกุลเงินดิจิทัล กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

1

ข้อจำกัดในเชิงนโยบาย ทางการเงิน

ปัจจุบัน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการให้ระบบเศรษฐกิจและการเงินของประเทศดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ได้ออกมาประกาศไม่สนับสนุนการนำสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้ชำระค่าสินค้าและบริการ เนื่องจากมองว่า ราคาสินทรัพย์ดิจิทัลมีความผันผวนสูง อีกทั้งยังมีความเสี่ยงจากการถูกโจรกรรมทางไซเบอร์ ความเสี่ยงข้อมูลส่วนบุคคลรั่วไหล หรือการถูกใช้เป็นเครื่องมือของการฟอกเงิน ที่จะส่งผลกระทบต่อร้านค้า ผู้ประกอบธุรกิจ รวมทั้งประชาชนผู้ใช้บริการให้ได้รับความเสียหาย ตลอดจนอาจส่งผลต่อเสถียรภาพของระบบการเงินของประเทศ อย่างไรก็ตาม ธปท. ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ระหว่างการพิจารณารูปแบบการกำกับดูแลการให้บริการรับชำระค่าสินค้าและบริการด้วยสินทรัพย์ดิจิทัล เพื่อจำกัดความเสี่ยงดังกล่าวข้างต้น¹⁸ ที่ผ่านมา ในปี พ.ศ. 2560 ธปท. ร่วมกับธนาคารพาณิชย์ 8 แห่งได้ริเริ่ม “โครงการอินทนนท์” เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและความเป็นไปได้ของการใช้ CBDC ในภาคสถาบันการเงิน รวมถึงมีการทดลองการโอนเงินข้ามประเทศร่วมกับธนาคารกลางฮ่องกง ซึ่งผลการทดสอบและองค์ความรู้ในการทำโครงการฯ เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาเงินสกุลดิจิทัลของไทยในอนาคต ที่ต้องให้ความสำคัญต่อเสถียรภาพการเงินและการสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนภาคธุรกิจเอกชน ปัจจุบัน ธปท. อยู่ระหว่างการศึกษา ออกแบบ และพัฒนาระบบต้นแบบ CBDC ร่วมกับภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งเป็นโครงการต่อยอดการพัฒนาจากโครงการอินทนนท์ เพื่อศึกษารูปแบบ ผลกระทบ และข้อจำกัดในการนำ CBDC ไปใช้ในภาคเอกชน โดยเริ่มจากการเชื่อมต่อระบบการบริหารการจัดซื้อและการชำระเงินระหว่างบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) กับคู่ค้าในห่วงโซ่อุปทาน ทั้งนี้ อาจต้องใช้เวลาในการศึกษารายละเอียดให้รอบคอบก่อนนำระบบต้นแบบมาปรับใช้จริงในวงกว้าง

2

ข้อจำกัดของกฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบัน มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงในเรื่องของการกำกับดูแลการระดมทุนต่อประชาชนผ่านการเสนอขายโทเคนดิจิทัล การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล และการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา ซึ่งสินทรัพย์ดิจิทัลภายใต้บังคับพระราชกำหนดนี้ ได้แก่ คริปโตเคอร์เรนซี และโทเคนดิจิทัล แต่ยังไม่มีความหมายที่ดูแลคุ้มครองธุรกิจทั่วไปที่รองรับการชำระเงินสกุลเงินดิจิทัลอย่างเป็นทางการ เหมือนกับกรณีของเงินบาทที่มีกฎหมายคุ้มครองโดยเฉพาะ ซึ่งนับว่ามีความเสี่ยงสูงสำหรับนักลงทุนและผู้ประกอบธุรกิจที่ยอมรับการชำระค่าสินค้าและบริการด้วยสกุลเงินดิจิทัล นอกจากนั้น ยังมีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2561 ที่กล่าวถึงประเด็นทางภาษีที่เกิดจากเงินส่วนแบ่งผลประโยชน์ แต่ในทางปฏิบัติ การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลส่วนใหญ่นิยมเปิดบัญชีในบริษัทดิจิทัลของต่างประเทศ ทำให้รัฐบาลไม่สามารถเก็บภาษีในส่วนนี้ได้ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันคณะกรรมการกำกับตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และ ธปท. อยู่ระหว่างการพัฒนาพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ดังกล่าวเพื่อสร้างความเป็นธรรมและป้องกันนักลงทุนให้มากขึ้น¹⁹

¹⁸ ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ (2564). ธปท. ประกาศไม่สนับสนุนใช้ “คริปโตฯ” ชำระค่าสินค้า-บริการ เร่งถกแนวทางกำกับ. <https://www.prachachat.net/finance/news-813459>

¹⁹ ประชาชาติธุรกิจ (2564). รื้อกฎหมายคุ้มครองเงินคริปโต ก.ล.ต.-ธปท. รับมือธุรกิจใหม่กระแสนี้. <https://www.prachachat.net/finance/news-815071>

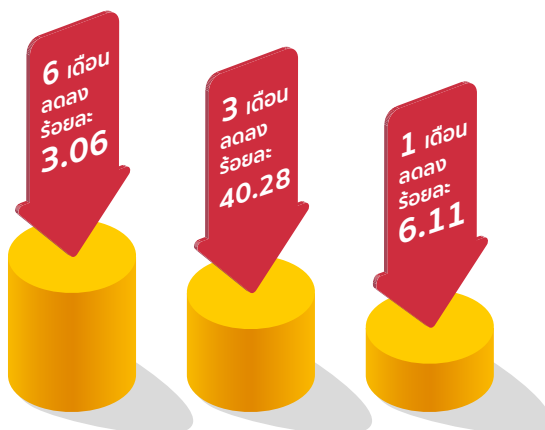
3

ความผันผวนของค่า สกุลเงินดิจิทัล

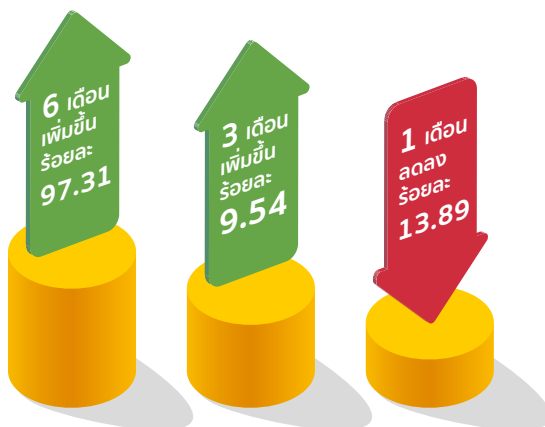
จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงตลาดคริปโตเคอร์เรนซีมีความผันผวนสูงมากในระยะเวลาต่าง ๆ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ในระยะยาวและเป็นไปในทิศทางที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง อาจก่อให้เกิดปัญหากับนักลงทุน และกับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ยอมรับการชำระค่าสินค้าและบริการด้วยคริปโตเคอร์เรนซี อาทิ ข้อมูล ณ วันที่ 6 กรกฎาคม 2564²⁰ ยกตัวอย่าง 3 สกุลเงินสำคัญ ๆ ที่มีส่วนแบ่งการตลาดคริปโตเคอร์เรนซี ในช่วงเวลาดังกล่าวรวมกันกว่าร้อยละ 80 ได้แก่ Bitcoin Ethereum และ Ripple ที่ต่างมีค่าเปลี่ยนแปลง ขึ้นลงในช่วง 6 เดือน

Bitcoin (BTC)

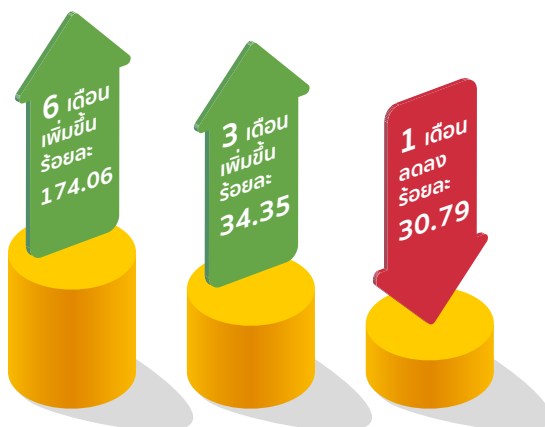
- Bitcoin (BTC) ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา มีค่าลดลงร้อยละ 3.06 ในขณะที่ช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา มีค่าลดลงมากถึงร้อยละ 40.28 และในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา มีค่าลดลงร้อยละ 6.11

Ethereum (ETH)

- Ethereum (ETH) ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา มีค่าเพิ่มขึ้นสูงมากถึงร้อยละ 97.31 ในขณะที่ช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา มีค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.54 และในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา มีค่าลดลงร้อยละ 13.89

Ripple (XRP)

- Ripple (XRP) ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา มีค่าเพิ่มขึ้นสูงมากถึงร้อยละ 174.06 ในขณะที่ช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา มีค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.35 และในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา มีค่าลดลงถึงร้อยละ 30.79

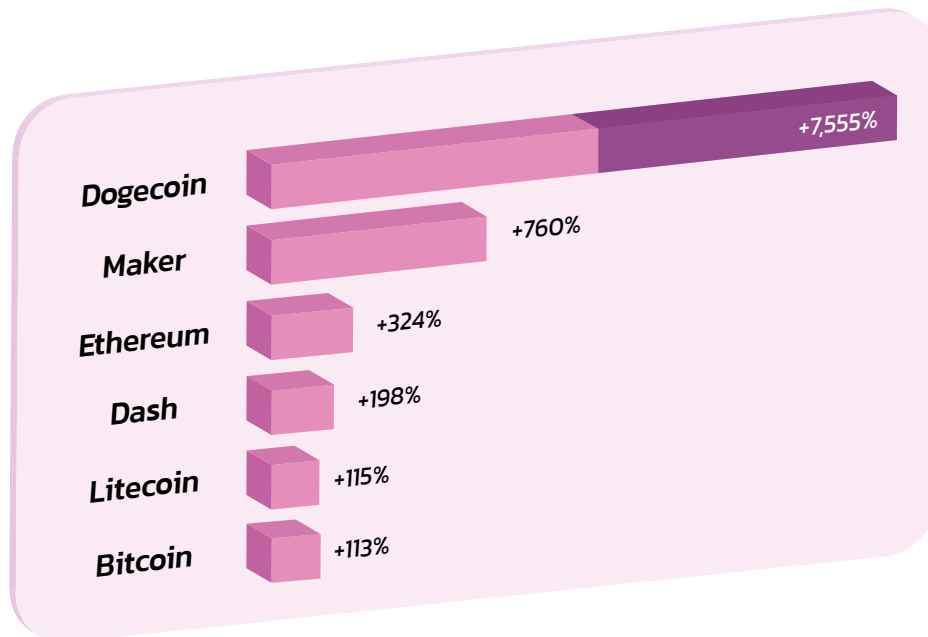
²⁰ WorkpointTODAY (2564). อนาคตของ “บิตคอยน์” จบแล้วหรือยัง?. <https://workpointtoday.com/future-of-bitcoin/>

นอกจากนั้น จากรายงานของ Statista²¹ ที่ใช้ข้อมูลของ CoinDesk แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ย 7 วันระหว่างวันที่ 25-30 ธันวาคม 2563 ถึงระหว่างวันที่ 28 เมษายน 2564 จนถึงวันที่ 4 พฤษภาคม 2564 ที่ระบุว่า ถึงแม้ในช่วงเวลาดังกล่าวจะมีการผันผวนของราคาคริปโตเคอร์เรนซีอยู่ตลอดเวลา แต่แนวโน้มเฉลี่ยของราคาคริปโตเคอร์เรนซินั้นนับได้ว่า

มีการเติบโตสูงมากในสกุลเงินที่สำคัญ ๆ ตัวอย่างเช่น Dogecoin ที่เพิ่มขึ้นอย่างมหาศาลถึงร้อยละ 7,555 รองลงมา ได้แก่ Maker ที่มีราคาสูงขึ้นร้อยละ 760 และสำหรับคริปโตเคอร์เรนซียอดนิยมในประเทศไทย อย่าง Ethereum และ Bitcoin ก็เติบโตในอัตราสูงร้อยละ 324 และร้อยละ 113 ตามลำดับ

2021: Year of the Cryptocurrency

% change in price of selected cryptocurrencies in 2021

% change from 7-day average price Dec. 25-31, 2020 to Apr. 28 - May 4, 2021
Source: CoinDesk

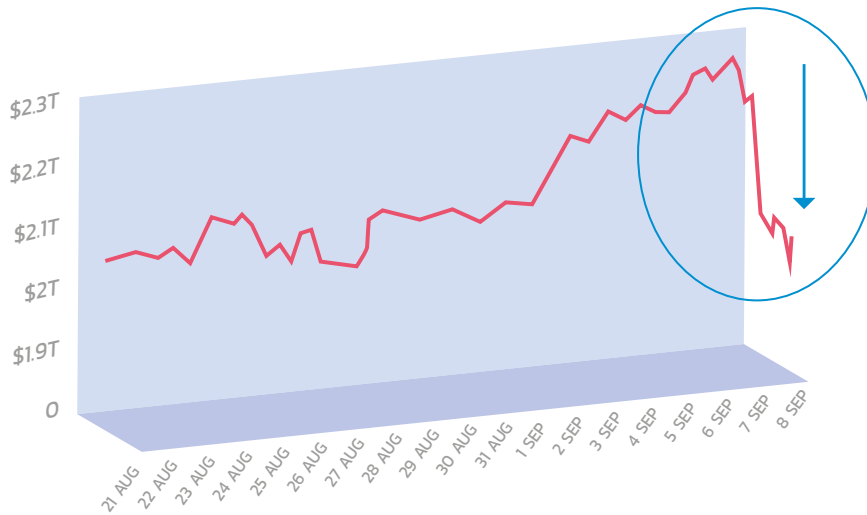
ในขณะที่ จากรายงานของศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2564)²² ได้แสดงให้เห็นถึงความผันผวนของราคาคริปโตเคอร์เรนซีในช่วง 20 วัน (21 สิงหาคม - 8 กันยายน 2564) และการดิ่งลงของราคาที่ได้ซัดเพียงชั่วข้ามคืน ซึ่งจะเห็นได้ว่ากระแสข่าวต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญต่อความผันผวนของราคาคริปโตเคอร์เรนซี ไม่ว่าจะเป็นการเข้าซื้อ-ขายของนักลงทุนรายใหญ่ หรือแม้แต่ท่าทีการยอมรับหรือคัดค้านของผู้ประกอบการรายใหญ่ และทางการเมืองของแต่ละประเทศในการใช้สกุลเงินคริปโตเคอร์เรนซี เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ รวมไปถึงการชำระหนี้ตามกฎหมาย ซึ่งข่าวต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมหรือคาดการณ์ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ โศภิน วัฒนอมเพ็ชรสง่า และ ผศ.ดร. วรณรพี บานชื่นวิจิตร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อราคาสกุลเงินดิจิทัล ได้แก่ Bitcoin

และ Ethereum สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อราคา Bitcoin คือ ปริมาณการค้นหาคำว่า “Bitcoin” ใน Google ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อราคา Ethereum คือ ปริมาณเงินระดมทุนที่ทำการเสนอขายเหรียญในระยะเริ่มต้น และปริมาณในการทำธุรกรรมของเงิน Ethereum โดยปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับสกุลเงินดิจิทัลในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ อีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือ นโยบายทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับสกุลเงินดิจิทัลของแต่ละประเทศที่สามารถเป็นได้ทั้ง “Pro” และ “Con” จึงเป็นปัจจัยหลักโดยเฉพาะสำหรับนักลงทุนและผู้ประกอบการที่คิดจะรองรับการชำระสินค้าและบริการด้วยคริปโตเคอร์เรนซี คือ ลักษณะเฉพาะของเหรียญ ทั้งกลไก เทคโนโลยีของเครือข่ายในเชิงลึกขึ้น รวมถึงประโยชน์เฉพาะ ที่สืบเนื่องของเหรียญเหล่านั้นในโลกดิจิทัล และกระแสความนิยมที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งในประเทศและทั่วโลก

²¹ Martin Armstrong (2021). 2021: Year of the Cryptocurrency. Statista Economy. <https://www.statista.com/chart/24793/selected-cryptocurrency-price-growth/>

²² ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2564). ราคาคริปโตเคอร์เรนซีผัน....มวนหนัก กับปัจจัยที่ต้องติดตาม. <https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/cryptocurrenc-FB-10-09-21.aspx>

มูลค่าตลาดคริปโตเคอร์เรนซีระหว่างวันที่ 21 สิงหาคม - 8 กันยายน 2564

ที่มา : coinmarketcap.com

4

**ความเข้าใจของ
ผู้ประกอบการ
ในอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยว**

ต้องยอมรับว่าในปัจจุบัน ธุรกิจด้านการท่องเที่ยวมีเพียงน้อยรายที่ยอมรับการชำระค่าสินค้าและบริการด้วยสกุลเงินดิจิทัล โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยเริ่มต้นตัวที่จะใช้คริปโตเคอร์เรนซีเป็นช่องทางขยายตลาดการท่องเที่ยวของตน แต่ยังคงขาดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ของกระบวนการทำงานของสกุลเงินดิจิทัลและกระบวนการในการชำระเงินค่าสินค้าและบริการ ความไม่เชื่อมั่นในเสถียรภาพของมูลค่าที่มีการขึ้นลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งความไม่มั่นใจในสถานะของผู้ถือสินทรัพย์ดิจิทัลและการคงอยู่ของกลุ่มคนหรือตัวแทนการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลเหล่านั้น ประกอบกับนโยบายและกฎระเบียบที่ยังขาดความชัดเจนในการสนับสนุนและเข้ามากำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐของประเทศ และที่สำคัญคือผู้ประกอบการ SME ส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความสามารถทางด้านดิจิทัลและขาดเงินทุนสำหรับการลงทุนทางด้านดิจิทัลในระดับที่เพียงพอสำหรับการเชื่อมต่อเครือข่ายสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างครบถ้วน

5

**จำนวนประชากรไทย
ที่ใช้สกุลเงินดิจิทัล
ยังมีน้อย**

เป็นข้อจำกัดหนึ่งที่ทำให้การใช้สกุลเงินดิจิทัลในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไม่แพร่หลายมากนักจากนักท่องเที่ยวไทยที่เที่ยวภายในประเทศ นั้นหมายถึงตลาดการท่องเที่ยวหลักของไทย สำหรับนักท่องเที่ยวที่ใช้สกุลเงินดิจิทัลยังคงต้องพึ่งพิงนักท่องเที่ยวต่างประเทศเป็นหลัก ซึ่งต้องยอมรับถึงระดับโอกาสความไม่แน่นอนในจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่ถือสกุลเงินดิจิทัลที่จะเดินทางมาเที่ยวประเทศไทย

6

**ความน่าเชื่อถือ
ของเว็บเทรดไทย
ยังมีความคลุมเครือ**

จากข่าวคราวที่เกิดขึ้นบนสื่อต่าง ๆ การมีบทลงโทษเว็บไซต์ของไทยจากหน่วยงานดูแลและกำกับอย่างคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ทำการสั่งปรับบริษัทประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลรายใหญ่ 3 รายของประเทศไทย เป็นเงินรวมทั้งสิ้นกว่า 12,191,500 บาท ได้แก่ บริษัท บิทาซซา จำกัด (Bitazza) และบริษัท สตาด์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (Satang) ที่เก็บรักษาสินทรัพย์ดิจิทัลของลูกค้า ในระบบที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายเมื่อทำธุรกรรม (Cold Wallet) น้อยกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่าสินทรัพย์ดิจิทัลของลูกค้าทั้งหมดที่เก็บรักษาไว้ และไม่นำสินทรัพย์ดิจิทัลของลูกค้าไปฝากไว้กับผู้ให้บริการรับฝากสินทรัพย์ดิจิทัลตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศกำหนดเป็นเวลา 185 วัน และ 212 วัน ตามลำดับ เช่นเดียวกับบริษัท บิทคับ ออนไลน์ จำกัด (Bitkub) ที่ถูกปรับรวมทั้งสิ้น 8 กรณี ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการมีระบบงานทางด้านต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสมและเพียงพอให้บิทคับประกอบธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการซื้อขาย ระบบรับฝากและถอนทรัพย์สิน และระบบการแสดงยอดทรัพย์สินของลูกค้า²³

²³ สยามบิทคอยน์ (2021). ก.ล.ต. เอาจริง สั่งปรับ “บิทาซซา(Bitazza),บิทคับ(Bitkub),สตาด์(Satang)” รวมกว่า 12 ล้านบาท. https://www.siambitcoin.com/2021/12/24/bitazza-bitkub-satang-12/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=bitazza-bitkub-satang-12

ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ

1

ความชัดเจนของนโยบายภาครัฐเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี ซึ่งต้องมีความเป็นหนึ่งเดียวสอดคล้องในทิศทางเดียวกันในทุกระดับและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ระดับนโยบายทางการเงิน นโยบายทางการลงทุนของสินทรัพย์ดิจิทัลในตลาดหลักทรัพย์ นโยบายทางการคลังที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของภาษี นโยบายทางด้านดิจิทัล และนโยบายทางการท่องเที่ยว

2

การมีกฎระเบียบที่ดูแลกำกับรูปแบบ กระบวนการ และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมในทุกด้าน เพื่อให้เกิดการยอมรับ และสร้างความเชื่อมั่นในการนำสกุลเงินดิจิทัลมาใช้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการในภาคการท่องเที่ยวของไทย ซึ่งนอกจากครอบคลุมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ควรรวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค และคุ้มครองผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จากความไม่ถูกต้องและเหมาะสมของการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการชำระค่าสินค้าและบริการ

3

การให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการยอมรับสกุลเงินดิจิทัลในการชำระค่าสินค้าและบริการแก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย รวมทั้งความรู้ทางด้านดิจิทัลที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะ SME ซึ่งอาจดำเนินการผ่านทางการฝึกอบรม การจัดทำคู่มือการให้บริการด้วยสกุลเงินดิจิทัลในแต่ละประเภทกิจการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การให้ความรู้และความเคลื่อนไหวอย่างเป็นปัจจุบันเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลในระบบออนไลน์ ตลอดจนการจัดให้มีระบบที่เรียบง่าย และที่ปรึกษาคอยให้ความช่วยเหลือ สำหรับการเริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการยอมรับสกุลเงินดิจิทัล

4

การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเอื้ออำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่เข้าสู่กระบวนการใช้สกุลเงินดิจิทัลในการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ อาทิ การมีตู้ ATM และหรือพนักงานประจำสนามบินหรือห้างสรรพสินค้าชั้นนำต่าง ๆ ทั่วประเทศ การจัดหาและคัดสรรแพลตฟอร์มสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่น่าเชื่อถือ เพื่อเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการในประเทศไทย การมีระบบดิจิทัลเครือข่ายของประเทศที่เอื้อต่อการเชื่อมต่อเครือข่ายในลักษณะบล็อกเชน รวมทั้ง การให้ความช่วยเหลือทางด้านเงินทุนแก่ผู้ประกอบการในการปรับเปลี่ยนปัจจัยพื้นฐานทางด้านดิจิทัลของตนให้ทันสมัย รองรับกับระบบการชำระเงินค่าสินค้าและบริการด้วยสกุลเงินดิจิทัล

5

ควรมีการศึกษาเพื่อกำหนดกลยุทธ์ด้านการตลาดที่ให้ความสำคัญและสอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ โดยในเบื้องต้นกลุ่มเป้าหมายจะเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติถือสกุลเงินดิจิทัลเป็นหลัก ในขณะที่ตัวที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมรองรับกับนักท่องเที่ยว และการเตรียมความพร้อมรองรับกับนักท่องเที่ยวไทย กลุ่มถือสกุลเงินดิจิทัลในอนาคตอีกด้วย

6

เพิ่มศักยภาพทางด้านดิจิทัลและความรู้เกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลของบุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการนำสกุลเงินดิจิทัลมาใช้ในการชำระค่าสินค้าและบริการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยยังคงเป็นเรื่องใหม่ และมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานของภาครัฐ จึงจำเป็นที่บุคลากรภาครัฐซึ่งจะเข้ามามีบทบาทในการกำกับดูแล และการเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกัน

มุมมองใหม่ต่อการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ (The Reimagine Of Recreational Tourism)

นันทนาการ (Recreation) คือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาว่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผ่อนคลาย เพื่อความสนุกสนาน และกิจกรรมนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ ทั้งในที่พักอาศัยและนอกที่พักอาศัย สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ (Recreation Tourism) มีความหมายเฉพาะกิจกรรมนันทนาการที่เกิดขึ้นในช่วงการเดินทางท่องเที่ยวเท่านั้น หากประกอบกิจกรรมนันทนาการในที่พักอาศัย จะไม่นับรวมอยู่ในการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ

1 พื้นฐานและความสำคัญของ “นันทนาการ” (Recreation Essential)

“นันทนาการ” ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Recreation” มีความหมายครอบคลุมเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำในเวลาว่าง (Leisure) ส่งผลทางบวกต่อร่างกายและจิตใจ (Human Biology and Psychology)

โดยก่อให้เกิดความสนุก สดชื่น และ ผ่อนคลาย (Enjoyment / Amusement / Pleasure / Fun) รวมทั้งส่งเสริมประสบการณ์ใหม่ และทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

องค์ประกอบหลักของ นันทนาการ คือ

กิจกรรมที่ดำเนินการใน
เวลาว่าง (Leisure)

สามารถประกอบกิจกรรม
ได้ทั้งที่พักอาศัย และนอก
ที่พักอาศัย

ก่อให้เกิดผลดีต่อร่างกาย
และจิตใจ สร้างความสุข
สดชื่น ผ่อนคลาย

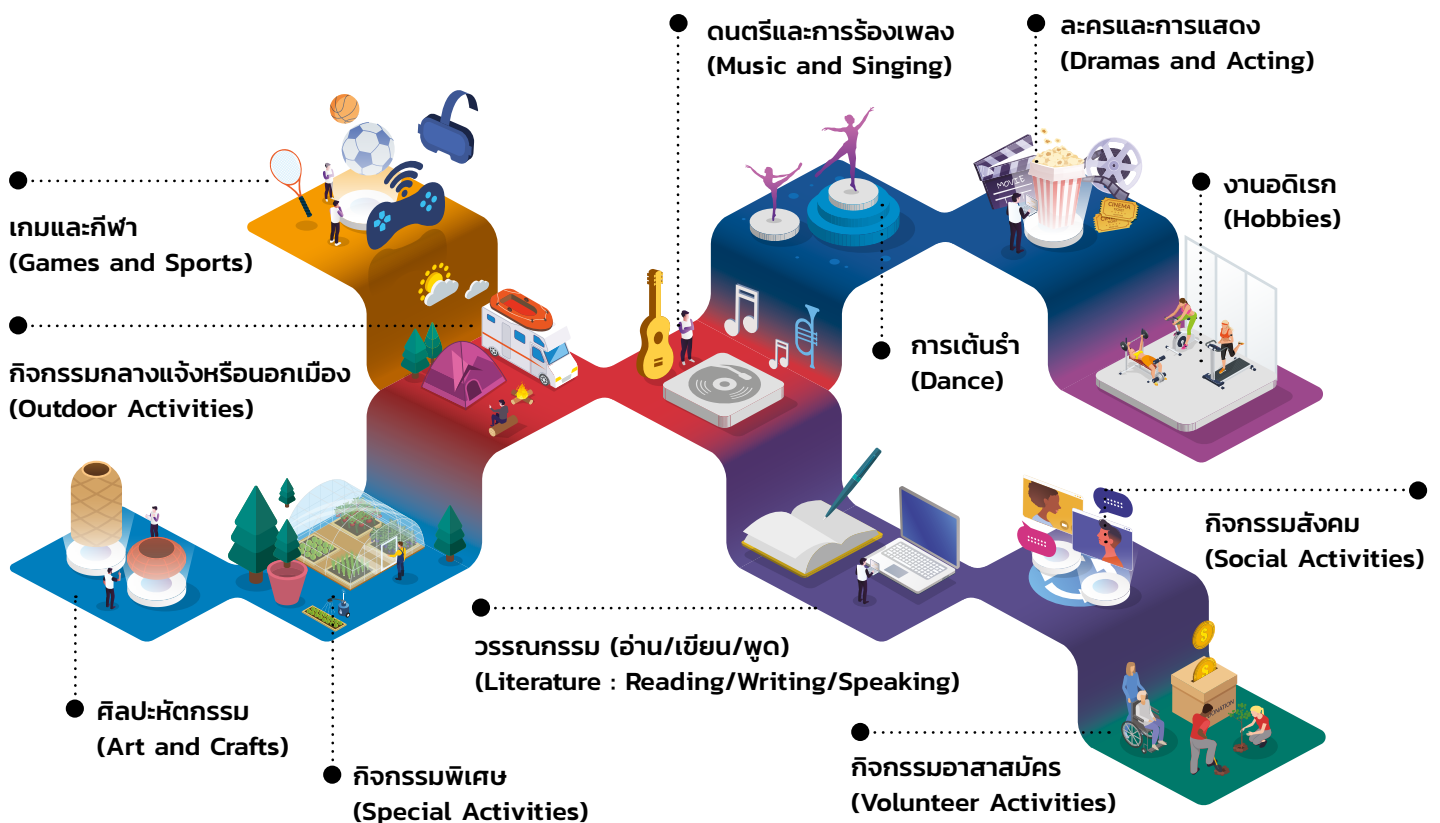
เป็นกิจกรรมที่ไม่ขัดต่อ
กฎหมายและข้อปฏิบัติ
ของสังคมส่วนรวม

การประกอบกิจกรรมนันทนาการอย่างจริงจัง จนกระทั่งพัฒนาไปเป็นอาชีพ เช่น การร้องเพลง พัฒนาไปเป็นนักร้อง การเล่นดนตรี พัฒนาไปเป็นนักดนตรี การถ่ายภาพ พัฒนาไปเป็นช่างภาพ ได้รับการบัญญัติศัพท์เฉพาะว่า Serious Leisure

สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ สำนักงานพัฒนาการกีฬา และนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำแนกกิจกรรม นันทนาการออกเป็น 11 กิจกรรมหลัก คือ ศิลปะหัตถกรรม (Art and

Crafts) / เกมและกีฬา (Games and Sports) / การเต้นรำ (Dance) / ละครและการแสดง (Dramas and Acting) / งานอดิเรก (Hobbies) / ดนตรีและการร้องเพลง (Music and Singing) / กิจกรรมกลางแจ้งหรือนอกเมือง (Outdoor Activities) / วรรณกรรม (อ่าน/เขียน/พูด) (Literature : Reading / Writing / Speaking) / กิจกรรมสังคม (Social Activities) / กิจกรรมพิเศษ (Special Activities) และ กิจกรรมอาสาสมัคร (Volunteer Activities)

กิจกรรมนันทนาการออกเป็น 11 กิจกรรมหลัก

กิจกรรมนันทนาการทุกกิจกรรม หากเกิดในช่วงเดินทางท่องเที่ยว จะเรียกว่า กิจกรรมท่องเที่ยว และเมื่อนำกิจกรรมนันทนาการ มาจัดหมวดหมู่ ในรูปแบบนันทนาการ (Pattern of Recreation) จะพบความหลากหลาย อาทิ

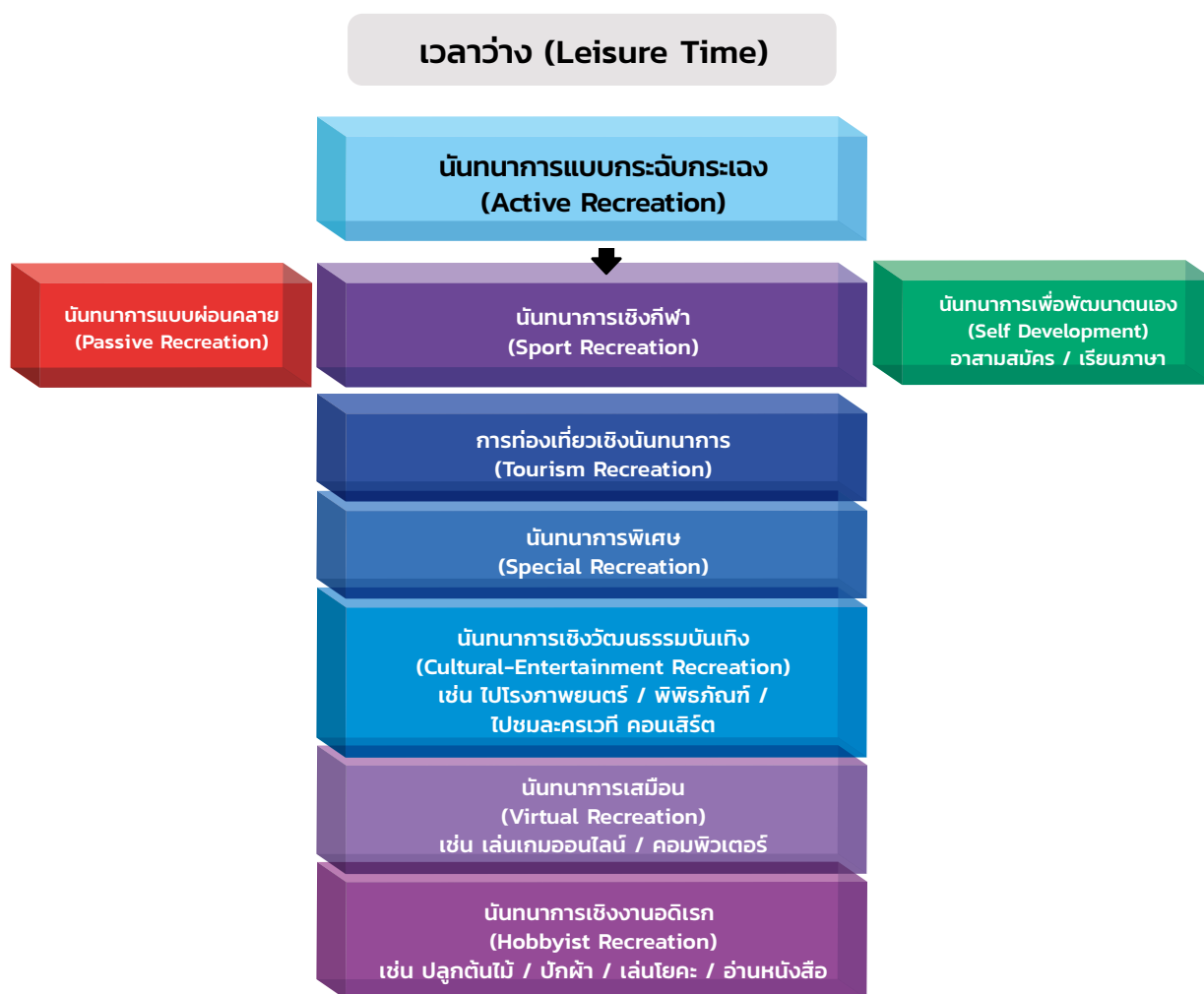
- **นันทนาการกลางแจ้ง นันทนาการในร่ม (Outdoor / Indoor Recreation)** คือ รูปแบบนันทนาการ ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญเชิงพื้นที่ โดยกิจกรรมนันทนาการจะปรับเปลี่ยนและสร้างสรรค์ไปตาม ความเฉพาะของพื้นที่ ทั้งพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่สาธารณะ พื้นที่เมือง พื้นที่ชนบท พื้นที่ธรรมชาติ พื้นที่ประวัติศาสตร์และโบราณคดี โดยในแต่ละพื้นที่ สามารถประกอบกิจกรรมนันทนาการทั้งกลางแจ้ง และในร่มได้ หรืออาจจะเป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง

- **นันทนาการแบบผ่อนคลาย และนันทนาการแบบกระฉับกระเฉง (Passive / Active Recreation)** คือ รูปแบบนันทนาการที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญที่วัตถุประสงค์เชิงจิตวิทยา ไม่จำกัดเรื่องพื้นที่ หมายความว่า ในพื้นที่หนึ่ง อาจดำเนินกิจกรรมนันทนาการทั้งผ่อนคลายและกระฉับกระเฉงได้ หากมีการบริหารจัดการกำหนดเขตพื้นที่

จากบทความวิชาการ ชื่อ Recreation Space – Forms, Transformations and Innovative Trends in Development เขียนโดย Justyna Mokras-Grabowska นำเสนอมุมมองที่น่าสนใจ เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่าง กิจกรรมนันทนาการ กับ การใช้เวลาว่าง

โดยจำแนกนันทนาการเป็นกิจกรรมย่อย ครอบคลุมทั้ง นันทนาการ กระฉับกระเฉง ผ่อนคลาย กีฬา วัฒนธรรม งานอดิเรก วัฒนธรรมบันเทิง การพัฒนาดนเอง และการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ รายละเอียดตามภาพที่ 1

ที่มา : บทความเรื่อง Recreation Space – Forms , Transformations and Innovative Trends in Development โดย Justyna Mokras-Grabowsk

เมื่อนำรูปแบบนันทนาการมาเทียบเคียงกับรูปแบบการท่องเที่ยว อันหลากหลายในปัจจุบัน จะพบความน่าสนใจ คือ รูปแบบนันทนาการ สามารถปรับให้สอดคล้องกับรูปแบบการท่องเที่ยวได้เกือบทุกรูปแบบ รายละเอียดตามภาพที่ 2 และ การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ จึงเป็น การท่องเที่ยวที่ยืดหยุ่นสูง มีความหมายกว้าง ทำให้คุณลักษณะเบื้องต้น

(Characters) ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนันทนาการจึงไม่มีลักษณะ เฉพาะเจาะจง หากต้องการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ จำเป็น ต้องจัดกลุ่มนักท่องเที่ยว (Segmentation) ให้เหมาะสมตามรูปแบบ กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจ เช่น การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ เป็นต้น

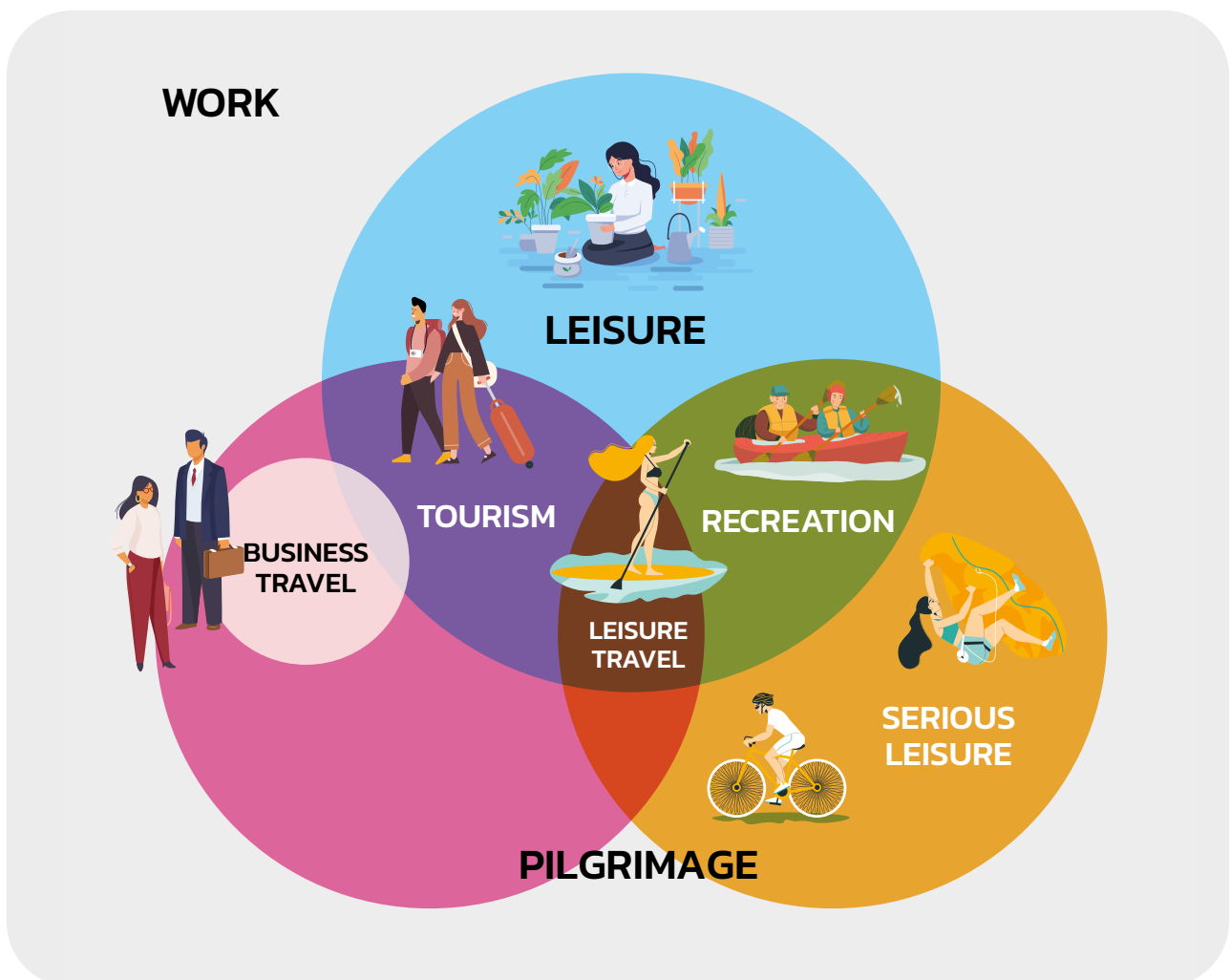
ภาพที่ 2 รูปแบบนันทนาการและรูปแบบการท่องเที่ยว

 รูปแบบการท่องเที่ยว	 นันทนาการกลางแจ้ง (Outdoor Recreation)	 นันทนาการในร่ม (Indoor Recreation)	 นันทนาการผ่อนคลาย (Passive Recreation)	 นันทนาการกระฉับกระเฉง (Active Recreation)
 การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism)	●			●
 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco Tourism)	●	●	●	●
 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism)	●	●	●	●
 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism)	●	●	●	●
 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agri Tourism)	●	●	●	●
 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism)	●	●	●	●
 การท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Food Tourism)	●	●	●	●
 การท่องเที่ยวเชิงดนตรี (Music Tourism)	●	●	●	●
 การท่องเที่ยวเชิงภาพยนตร์ (Movie Tourism)	●	●	●	●
 การท่องเที่ยวเมือง (Urban Tourism)	●	●	●	●
 การท่องเที่ยวชนบท (Rural Tourism)	●	●	●	●
 การท่องเที่ยวชุมชน (Community Based Tourism)	●	●	●	●
 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism)	●	●	●	●
 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism)	●	●	●	●

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้ความสำคัญกับนันทนาการ โดยนำเสนอแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ จำนวน 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554) ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2555-2559) และฉบับที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) โดยในแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) กำหนด วิสัยทัศน์ คือ คนไทยมีนันทนาการเป็นวิถีชีวิต ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมประชาชนให้เห็นคุณค่าของการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจนเป็นวิถีชีวิต
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการจัดการทรัพยากรนันทนาการ
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการจัดการความรู้ นวัตกรรมนันทนาการ การเผยแพร่ และการนำไปใช้ อย่างแพร่หลาย
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการบริหารจัดการนันทนาการ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนานันทนาการเชิงพาณิชย์เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจและสังคม

สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการนั้น ไม่ปรากฏในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ แต่จะระบุเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวอื่น ๆ

2 เจาะลึกพฤติกรรมผู้บริโภค (Customer Insight)

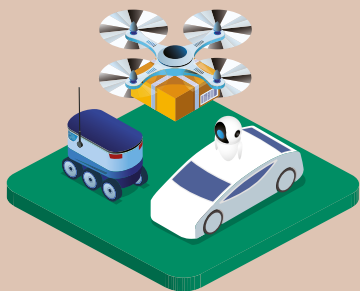
เมื่อสถานการณ์เศรษฐกิจ การเมืองและสังคม เปลี่ยนไป เราอาศัยอยู่ในโลกที่ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ (VUCA Word) เกิดการพัฒนาด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม และพฤติกรรมของคนในสังคมปรับตัวไปตามสภาพแวดล้อม เกิดวัฒนธรรมการดำรงอยู่แบบใหม่ การทำงานแบบใหม่ การเรียนรู้แบบใหม่ (New Culture of Living, Working and Learning) รวมทั้งการเกิดชุดของระบบคิดใหม่ ๆ (New Mindset) ทักษะใหม่ (New Skillset) เครื่องมือใหม่ ๆ (New Toolset) และพฤติกรรมใหม่ ๆ (New Behavior Set) เหตุปัจจัยดังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ส่งผลอย่างมากในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเวลา และการใช้เวลาว่างเพื่อนันทนาการ

การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงลึกของนักท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มักเน้นไปในกลุ่มที่มีศักยภาพในการเดินทาง

ท่องเที่ยว จำแนกตามประชากรศาสตร์ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุที่ยังกระฉับกระเฉง (Active Senior) กลุ่มสตรีทำงาน (Working Woman) กลุ่มครอบครัวสมัยใหม่ (Millennial Family) กลุ่มหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) นอกจากนั้น ยังมีการวิจัยพฤติกรรมเชิงลึกในกลุ่มเน้นกิจกรรม เช่น กลุ่มแต่งงานและฮันนีมูน กลุ่มรักษาโรงพยาบาล กลุ่มรักสุขภาพ กลุ่มชอบกีฬา เป็นต้น

สำหรับในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการนั้น โดยเจตนารมณ์พื้นฐาน จะให้ความสำคัญกับประชาชนทุกคน มุ่งเน้นเรื่องการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมนันทนาการเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิต ดังนั้นเมื่อพิจารณาภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป ทำให้วิถีชีวิตของคนเปลี่ยนไป ส่งผลโดยตรงต่อการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ

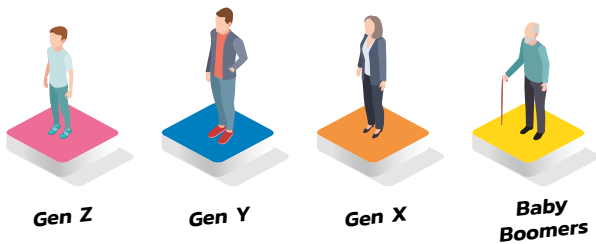
Insight 1 Lazy Economy สะดวกสบายจน กลายเป็นขี้เกียจ

การเฝ้ามองพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปตามการพัฒนาและก้าวหน้าของเทคโนโลยีในอัตรารวดเร็ว จนเกิดปรากฏการณ์ Technology Disruption การเกิดขึ้นของปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) ที่พัฒนาไปถึงจุดที่ฉลาดเหนือมนุษย์และกำลังเป็นผู้คุกคามมนุษย์ในที่สุด รวมทั้งการเกิดขึ้นของระบบเศรษฐกิจใหม่ ที่มาจากพฤติกรรมของผู้คนในสังคม

• ระบบเศรษฐกิจที่เกิดจากความขี้เกียจ (Lazy Economy) เริ่มมีการกล่าวถึงอย่างเป็นทางการ เมื่อปี พ.ศ. 2561 โดย taobao.com จากประเทศจีน ระบุว่า กลุ่มนักช้อปปิ้งใหม่ชาวจีนที่เกิดขึ้นก่อนปี ค.ศ. 1995 ยอมจ่ายเงินเพื่อขจัดงานที่น่าเบื่อและเสียเวลา เช่น ซื้ออาหารแช่แข็ง แบบปาดครั้งเดียวจบ รวมถึงเครื่องใช้ในบ้านอัจฉริยะ แต่เมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้ว พบว่า เทคโนโลยีที่พัฒนาและตอบโจทย์ความขี้เกียจมีมานานมากกว่า 20 ปี ในรูปแบบของเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น เครื่องซักผ้า เครื่องดูดฝุ่น รวมถึงอาหารแช่แข็งต่าง ๆ

พฤติกรรมความถี่ของชาวไทย
กลุ่มตัวอย่าง
1,200 คน
4 กลุ่มอายุ

10 สิ่ง
ที่คนไทยขี้เกียจ

ออกกำลังกาย ร้อยละ 84	รอคิวซื้อของ ร้อยละ 81
ทำความสะอาดบ้าน ร้อยละ 77	อ่านหนังสือ ร้อยละ 70
ทำอาหาร ร้อยละ 69	พูดคุย พบปะ ร้อยละ 68
ดูแลผิวพรรณตัวเอง ร้อยละ 68	เรียน/ทำงาน ร้อยละ 65
ออกไปช้อปปิ้ง ร้อยละ 64	เดินทางไปไหนมาไหน ร้อยละ 60

จากงานวิจัยของวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล เกี่ยวกับ พฤติกรรมความถี่ของชาวไทย กลุ่มตัวอย่าง 1,200 คน 4 กลุ่มอายุ คือ Gen Z / Gen Y / Gen X และ Baby Boomers พบว่า 10 สิ่งที่คนไทยขี้เกียจ คือ ออกกำลังกาย (ร้อยละ 84) / รอคิวซื้อของ (ร้อยละ 81) / ทำความสะอาดบ้าน (ร้อยละ 77) / อ่านหนังสือ (ร้อยละ 70) / ทำอาหาร (ร้อยละ 69) / พูดคุย พบปะ (ร้อยละ 68) / ดูแลผิวพรรณตัวเอง (ร้อยละ 68) / เรียน/ทำงาน (ร้อยละ 65) / ออกไปช้อปปิ้ง (ร้อยละ 64) / เดินทางไปไหนมาไหน (ร้อยละ 60)

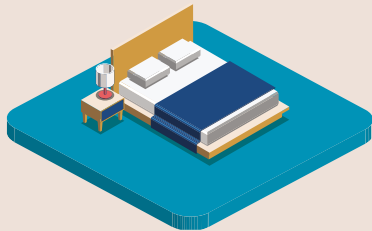
เมื่อนำข้อมูลจากการสำรวจมาวิเคราะห์เชิงลึก สามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็น 5 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1	กลุ่มมนุษย์อยากดูดี แต่ไม่มีแรง กลุ่มนี้คือ กลุ่มไม่ชอบออกกำลังกาย เพราะไม่มีแรงจูงใจ ไม่มีเวลา และเหนื่อย	กลุ่มที่ 5	มนุษย์ชอบกิน แต่ไม่อิน ทำอาหาร เพราะไม่รู้วิธี ทำอาหาร เหนื่อย ไม่มีแรงจูงใจ ธุรกิจที่แก้ปัญหานี้คือ Food Delivery
กลุ่มที่ 2	มนุษย์ชอบช้อปปิ้ง แต่ไม่ชอบรอ กลุ่มนี้คือขี้เกียจรอคิว เพราะเสียเวลาและเหนื่อย เกิดธุรกิจรับจ้างต่อคิว แอปจองคิว และธุรกิจส่งของ	เมื่อวิเคราะห์เศรษฐกิจเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการนั้น พบว่าคนไทยน่าจะมีเวลาในการทำกิจกรรมนันทนาการที่สนใจมากขึ้น เนื่องจากตัดทอนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ขี้เกียจทำไปแล้ว ดังนั้น จำเป็นจะต้องหากิจกรรมนันทนาการยอดนิยมของประชาชนให้ได้ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ประกอบกิจกรรมนันทนาการมากขึ้น มิเช่นนั้นอาจจะส่งผลต่อสุขภาพกายและใจ	
กลุ่มที่ 3	มนุษย์บ้านรก สกปรกค่อมๆ กลุ่มนี้ขี้เกียจทำงานบ้าน เพราะไม่มีเวลา เหนื่อย ทำไม่เป็น และไม่มีแรงจูงใจ สร้างธุรกิจรับจ้างทำความสะอาดบ้าน และอุปกรณ์ปัญหาประดิษฐ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องดูดฝุ่น ภูบ้าน เครื่องซักผ้า / อบผ้า เครื่องล้างจาน	ในข้อมูลเกี่ยวกับความถี่การเดินทางนั้น เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาและเป็นอุปสรรค ซึ่งต้องการข้อมูลเพิ่มเติม โดยขั้นตอนนี้ อาจตั้งสมมติฐานว่า ขี้เกียจเดินทาง มีองค์ประกอบจากการขี้เกียจจัดกระเป๋า ขี้เกียจจองตั๋วต่าง ๆ ขี้เกียจวางแผน ขี้เกียจแต่งตัว ทั้งนี้ อาจจะก่อให้เกิดธุรกิจใหม่ที่แก้ปัญหาคความถี่การเดินทาง หรือ การหากิจกรรมนันทนาการอื่น ๆ เพื่อทดแทนการเดินทางท่องเที่ยว	
กลุ่มที่ 4	มนุษย์ไม่ชอบอ่าน แค่ว่า ๆ ก็พอ สาเหตุจากการขาดแรงจูงใจ เหนื่อย ไม่มีเวลา สร้างธุรกิจเกี่ยวกับ Podcast, VDO Content		

Insight 2

Leisure Economy

ระบบเศรษฐกิจ ที่ใส่ใจการพักผ่อน

- ระบบเศรษฐกิจที่เกิดจากความนิยมในการพักผ่อน (Leisure Economy) เมื่อปี พ.ศ. 2550 Linda Nazareth เขียนหนังสือชื่อ Leisure Economy : How Changing Demographic, Economics and Generational Attitudes will Reshape Our Lives and Our Industries เป็นหนังสือที่กล่าวถึงระบบเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการใส่ใจการพักผ่อน และการสร้างประสบการณ์ที่ดี
- ระบบเศรษฐกิจลัลลา หรือ ลัลลา อีโคโนมี เป็นระบบเศรษฐกิจที่ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม เสนอไว้เมื่อปี พ.ศ. 2560 โดยเล็งเห็นว่า ความสุข ความสนุก คือ จุดเด่นด้านการท่องเที่ยวของไทย สามารถสร้างรายได้และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยได้

ปรากฏการณ์ที่คนให้ความสำคัญกับการพักผ่อนมากขึ้น คือ สัญญาณที่ดีในการส่งเสริมเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ โดยจำเป็นต้องมีการสำรวจความสนใจของผู้คน และรวบรวมข้อมูลในลักษณะ Big Data เพื่อใช้วางแผน และใช้เป็น การคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต

Insight 3

แบ่งปัน ร่วมกัน

บนฐานความซื่อสัตย์

- ระบบเศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy) เกิดจากแนวคิดเรื่องการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการแบ่งปัน ร่วมกันผู้อื่น โดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นตัวกลางเช่น ธุรกิจแบ่งปันยานพาหนะ (Ride Sharing) ธุรกิจ ที่ได้รับความนิยม เช่น Grab / Uber / Zipcar ธุรกิจแบ่งปันที่พัก (House / Apartment Sharing) โมเดลธุรกิจนี้ไม่ต่างกับยานพาหนะ แต่เป็นที่พัก และได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมาก คือ Airbnb เป็นต้น อีกธุรกิจที่น่าสนใจ คือ Co Working Space พื้นที่ทำงานร่วมกัน การแบ่งปันพื้นที่ทำงาน อุปกรณ์สำนักงาน

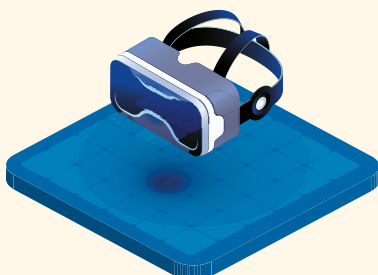
กิจกรรมนันทนาการหลายกิจกรรม จำเป็นต้องมีการใช้อุปกรณ์ และอุปกรณ์นั้น มักจะใช้เป็นครั้งคราว ดังนั้น การยืมหรือเช่า ภายใต้หลักการ Sharing น่าจะมีการตอบรับในวงกว้าง เช่น ยืมหรือเช่า กล้องดูนก เต็นท์ กระเป๋าเดินทาง เสื้อโค้ท ถุงมือ เป็นต้น ระบบเศรษฐกิจแบ่งปัน ควรจะตั้งอยู่บนหลักการสำคัญ คือ ความซื่อสัตย์

Insight 4

ประสบการณ์เสมือนจริง

จินตนาการไร้ขอบเขต

ความรู้ไร้พรมแดน

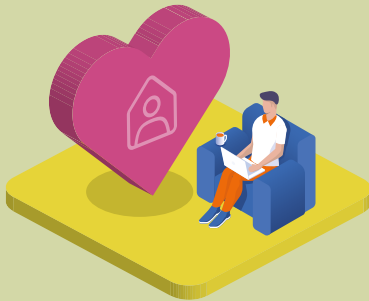

- ระบบเศรษฐกิจบนฐานการสร้างประสบการณ์ผ่านช่องทางดิจิทัล (Digital Experience Economy) การสร้างประสบการณ์ผ่านช่องทางดิจิทัล เช่น พิพิธภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงในโลก เปิดให้คนเข้าชมในลักษณะเสมือนจริง โดยใช้เทคโนโลยี Virtual Reality และ Augmented Reality รวมถึงการสร้างสรรค์คอร์สออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เรียนทำอาหารไทย มวยไทย นวดไทย ทั้งนี้ ระบบเศรษฐกิจสร้างประสบการณ์ผ่านช่องทางดิจิทัลเหล่านี้ สร้างสรรค์ให้เกิดกิจกรรมนันทนาการที่หลากหลาย และตอบโจทย์กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

Insight 5

@ Home Economy

บ้าน คือ วัฒนของเรา

- **ระบบเศรษฐกิจติดบ้าน** เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากวิกฤตการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 หรือที่โลกรู้จักในชื่อ โควิด-19 วิกฤตนี้ ก่อให้เกิดมหาวิกฤต เศรษฐกิจแห่งการล็อกดาวน์ (The Great Lockdown) เกิดการปรับตัวของคนทั้งโลก ที่ต้องใช้ชีวิตด้วยวิถีปกติใหม่ (New Normal) เกิดการทำงานที่บ้าน (Work From Home) การเรียน และการประชุมออนไลน์ ผู้คนบนโลกระงับการเดินทาง ทั้งสาเหตุ จากการปิดประเทศ และความหวาดกลัวโรคระบาด

การเผชิญกับวิกฤตโรคระบาดดังกล่าว นอกจากการเร่งมือปฏิบัติงานทางด้านสาธารณสุข เกี่ยวกับการค้นคว้าหาวัคซีน และกระจายวัคซีนแล้ว ในทางขนานกันไป ก็ได้เกิดการคิดค้น เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อแก้ไขป้องกันปัญหาไม่ให้ลุกลามบานปลาย เช่น เทคโนโลยี ไร้สัมผัสเทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual / Augmented Reality) เทคโนโลยี เกี่ยวกับการสร้าง ศักยภาพในการเรียนทางไกล และการประชุมทางไกล

ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นบนโลก ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวให้ทันสถานการณ์ เกิดระบบเศรษฐกิจใหม่ล่าสุด คือ เศรษฐกิจติดบ้าน หรือ Stay-at-Home-Economy เมื่อการต้องถูกบังคับให้อยู่ที่บ้านเพื่อเรียน หรือ ทำงาน ทุกคนจำเป็นต้องปรับตัว และการ Work From Home หรือ Distance Learning ได้ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ เกิดโมเดลทางธุรกิจที่ตอบสนองความจำเป็นที่จะต้องอยู่บ้าน จากการวิจัยพบข้อมูลที่น่าสนใจ คือ เมื่อโรคระบาดได้รับการแก้ไขแล้ว ผู้คนก็ยังเลือกที่จะทำงานที่บ้านมากกว่า การเข้าทำงานในออฟฟิศ

พฤติกรรม และไลฟ์สไตล์ของผู้คนที่เปลี่ยนไป สังคมถูกขับเคลื่อนโดยคนรุ่นใหม่ หนังสือที่ต้องอ่าน คนที่เราควรฟัง ภาษาที่ควรเรียน ล้วนมีการเปลี่ยนแปลง และเกิดการตั้งคำถาม เช่น

- **จำเป็นต้องเข้าออฟฟิศจริงหรือ** ในขณะที่การทำงานที่บ้านนั้น สะดวก และง่าย เพียงมีสมาร์ตโฟน หรือ โน้ตบุ๊กไม่เสียเวลา และประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
- **การประชุมต้องพบเจอหน้ากันจริงหรือ** ในขณะที่ปัจจุบันมีแอปพลิเคชันสำหรับการประชุมทางไกล ให้เลือกใช่มากมาย เช่น Google Meet / Microsoft Teams / Zoom / True VROOM / GoTo Webinar / Skype for Business และ Cisco Webex
- **ถ้าเราอยู่กรุงเทพ และต้องการกินข้าวซอยจากเชียงใหม่ เราต้องเดินทางไปเชียงใหม่จริงหรือ** ในขณะที่ธุรกิจการส่งของ ส่งอาหารมีมากมาย และที่น่าสนใจ คือ airasia xpress / airasia food นอกจากอาหาร และของบริโภคอื่น ๆ แล้ว ยังรวมไปถึงสินค้าอุปโภคอื่น ๆ ที่น่าสนใจ เช่น ผ้าทอสุโขทัย งานขาม ถ้วย เซรามิกส์จากลำปาง สร้อยเงินจากน่าน ที่สามารถสั่งซื้อได้ง่ายปลอดภัย ราคาสมเหตุผล
- **ภาพยนตร์จำเป็นต้องดูในโรงหรือไม่** การใช้เวลาในกิจกรรมนันทนาการที่บ้าน (In Home Leisure) และการสร้างความสนุกในบ้าน (In Home Entertainment) ด้วยสมาร์ตทีวีขนาดใหญ่ คุณภาพดี ราคาไม่สูง ซึ่งบริษัทผลิตทีวี จัดทำผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคต้องการ และยืนยันด้วยยอดขายที่เพิ่มขึ้น

Insight 6 พฤติกรรมเกี่ยวกับ ความปลอดภัย และความใส่ใจ เรื่องสุขภาพ Cleaner Safer Healthier and more flexible

ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีเอกสารวิจัยจาก Expedia Group เรื่อง ‘2020-2021 Traveler Sentiment & Influences’ เป็นการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวถูก “อั้น” ไว้ (Pent Up Demand) ใช้วิธีการสำรวจข้อมูลนักเดินทาง 11,000 คน จาก 11 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา แคนาดา บราซิล เม็กซิโก เยอรมนี สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส อิตาลี จีน ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย โดยเก็บกระจายใน 6 กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย กลุ่ม Silent Generation (เกิดก่อน 2489) กลุ่ม Baby Boomer (2489-2507) กลุ่ม Gen X (2508-2522) กลุ่ม Millennial (2523-2537) และ กลุ่ม Gen Z (2538-2544)

ผลการสำรวจที่น่าสนใจคือ นักเดินทางให้ความสำคัญกับ 3 ประเด็นต่อไปนี้

ความต้องการฟื้นฟูและเติมพลังชีวิตให้กับตนเอง (Rejuvenate & Recharge) โดยสนใจจุดหมายปลายทางที่เงียบสงบ ไม่พลุกพล่าน

ต้องการความสะอาด ปลอดภัยโรคและความยืดหยุ่นสามารถยกเลิก หรือเลื่อนการเดินทางได้ โดยไม่มีการเก็บค่าธรรมเนียม (Hygiene & Flexibility)

ต้องการข้อมูลที่ทำให้มีความมั่นใจ ซึ่งในที่นี้หมายถึง ความน่าเชื่อถือของแบรนด์ (Reassuring Content)

3

มุมมองใหม่ต่อการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ (The Reimagine Of Recreational Tourism)

การนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการในสถานการณ์ที่โลกเผชิญวิกฤตโควิด-19 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการได้รับผลกระทบในวงกว้าง ผู้ประกอบการในภาคบริการ จำเป็นต้องปรับตัวพร้อม ๆ กับผู้บริโภคโดยทั่วไป การรับมือกับวิถีปกติใหม่ (New Normal)

ไม่จำกัดเพียงการอยู่ห่าง ล้างมือ แต่ยังรวมไปถึง การออกแบบการใช้ชีวิตแบบปกติสุขในความปกติใหม่ เรียนรู้ที่จะใช้นวัตกรรมต่าง ๆ ที่ไม่คุ้นเคยมาก่อน เช่น การจ่ายเงินผ่านแอปพลิเคชัน การสร้างความรื่นรมย์ผ่านความบันเทิงเสมือน การท่องเที่ยวระยะใกล้ ใช้เวลาน้อย

Innovative Recreation

กิจกรรมอาบน้ำป่า (Forest Bathing)

กิจกรรมวัฒนธรรมบันเทิงเพื่อการนันทนาการ (Cultural-Entertainment recreation)

อภิปรายให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

อบรมกระบวนการรับมือกับมะเร็ง

การใช้แนวคิดเรื่อง นวัตกรรมนันทนาการ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการให้ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องเข้าใจสถานการณ์ภาพรวม และความต้องการของผู้บริโภค การออกแบบโปรแกรม นวัตกรรมนันทนาการ เช่น

- การจัดกิจกรรมอาบน้ำป่า (Forest Bathing) เป็นกิจกรรมที่ส่งผลดีต่อร่างกายและจิตใจ กิจกรรมนี้ได้รับความนิยมอย่างสูงในหลาย ๆ ประเทศ โดยเฉพาะที่ญี่ปุ่น สำหรับการปรับใช้ในประเทศไทยนั้น สามารถดำเนินการได้ในพื้นที่ธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน ป่าชุมชน หรือในพื้นที่เมือง ชานเมือง เช่น สวนสาธารณะที่มีต้นไม้ใหญ่ โดยกำหนด จำนวนคน เส้นทาง ระยะเวลา และมีกฎระเบียบเบื้องต้นที่เข้มงวด เช่น ไม่พูดคุย ไม่พกอุปกรณ์สื่อสาร
- การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมบันเทิงเพื่อการนันทนาการ (Cultural-Entertainment Recreation) โดยใช้ Soft Power ทั้ง ดนตรี ละคร ภาพยนตร์ เน้นกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เช่น การจัดฉายหนังกลางแปลงในสวนสาธารณะโดยเล่นดนตรีสดประกอบ จำกัดจำนวนผู้ชม สำหรับการคัดเลือกภาพยนตร์ เน้นภาพยนตร์ที่มีสาระได้ความรู้และสนุกสนาน
- การจัดอภิปรายให้ความรู้เกี่ยวกับ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เน้นเรื่องขยะอาหาร โดยสามารถนำไปปรับใช้ที่บ้านได้ สถานที่จัดคือ ศูนย์อาหารในศูนย์การค้า
- การอบรมกระบวนการรับมือกับมะเร็ง ออกแบบโปรแกรมการอบรมโดยสถาบันที่เชื่อถือได้ และมีเจ้าหน้าที่ดูแล ให้ความรู้อย่างใกล้ชิด อาจจะเป็นคนที่ผ่านการรักษาโรคมะเร็ง หรือกำลังรักษา ส่วนผู้เข้ารับการอบรมอาจเป็นทั้งผู้ป่วยด้วยมะเร็ง และผู้ที่ยังไม่ป่วยแต่ต้องการป้องกันไม่ให้เกิดกิจกรรมในการอบรม เช่น การทำอาหาร เครื่องดื่ม การทำสมาธิ เป็นต้น

Virtual \ Recreation

Virtual Run

Virtual Tour

Virtual Meet and Greet

สถานการณ์โควิด-19 ก่อให้เกิด Virtual Recreation มากมายหลากหลายได้รับความสนใจจากผู้คนจำนวนมาก ยกตัวอย่าง เช่น การจัดกิจกรรม Virtual Run โดยหน่วยงานต่าง ๆ มากมาย กิจกรรมนี้ จัดขึ้นเพื่อรองรับกลุ่มนักวิ่งที่เพิ่มขึ้นมาก ในช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กิจกรรมเกี่ยวกับงานวิ่งมีเป็นจำนวนมาก ทั้งมาราธอน ฮาฟมาราธอน Fun Run กิจกรรมสิ่งที่เคยจัดไม่สามารถจัดได้เหมือนเดิม เนื่องจากจะก่อให้เกิดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรค

ตัวอย่างกิจกรรม Virtual Run เช่น Park Run Anywhere หรือ Siriraj Run @Anywhere ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถวิ่งที่ใดก็ได้ ระยะทางครั้งละ 5 กิโลเมตร และสะสมแต้ม เพื่อรับของที่ระลึกต่าง ๆ กิจกรรมนี้ คือ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้คนออกมาทำกิจกรรมนันทนาการนอกบ้านได้

นอกจาก Virtual Run แล้ว ยังมี Virtual Tour / Virtual Meet and Greet / Virtual Fan Meet เป็นต้น

Hobbyist Recreation

กลุ่มคนที่มีงานอดิเรกเหมือนกัน เช่น กลุ่มคนรักงานปัก กลุ่มคนฝึกโยคะ กลุ่มคนรักการอ่าน งานอดิเรกเหล่านี้ สามารถออกแบบให้เป็นกิจกรรมท่องเที่ยวได้ เช่น

- การนัดรวมกลุ่มไปปักผ้าที่หมู่บ้านทอผ้า ใกล้กรุงเทพ โดยแวะร้านขายอุปกรณ์งานฝีมือ
- การนัดหมายนั่งรถไฟอ่านหนังสือ โดยกำหนดให้นำหนังสือไปคนละ 2 เล่ม เสริมด้วยกิจกรรมการเล่าข้อมูลจากหนังสือที่นำไป หรือแลกเปลี่ยนหนังสือระหว่างกัน

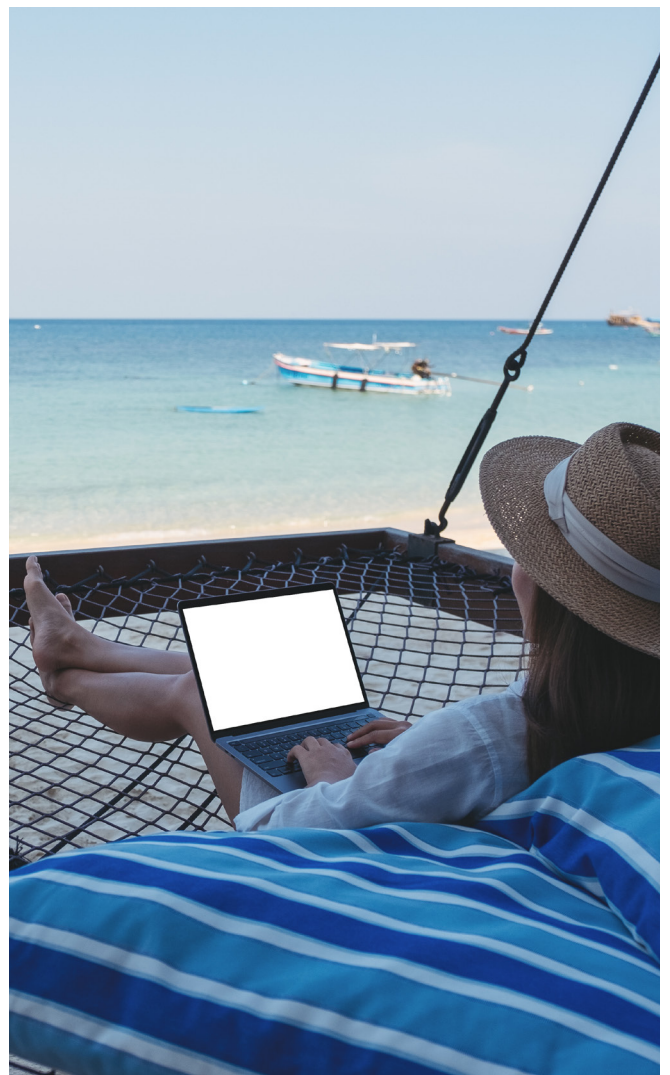
บทสรุป มุมมองใหม่ต่อการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ

หากรัฐบาลส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมนันทนาการ และผลักดันไปสู่วิสัยทัศน์ คนไทยมีนันทนาการเป็นวิถีชีวิต แนวคิดดังกล่าวเทียบเคียงได้กับการผลักดันไปสู่รัฐสวัสดิการ และขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในมิติด้านสังคม มิใช่ให้เน้นด้านเศรษฐกิจ ดังนั้น ในทางปฏิบัติอาจเข้าไปเกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณ และการผลักดันการเดินทางท่องเที่ยวในเชิงนโยบาย ถือว่าน่าจะต้องสร้างจินตนาการใหม่ โดยใช้การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการเป็นเครื่องมือ

นอกจากการส่งเสริมนันทนาการสำหรับทุกคนแล้ว ประเทศไทยยังมีศักยภาพที่พัฒนาไปสู่การเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับกลุ่มเร่ร่อนทางดิจิทัล (The Land of Digital Nomad) โดยกลุ่มผู้เร่ร่อนทางดิจิทัล (Digital Nomad) เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพที่เพิ่มจำนวนขึ้นมาจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า ส่งผลให้คนรุ่นใหม่ที่คุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยี ทำงานได้ทุกแห่งในโลกและหลาย ๆ เมืองในประเทศไทย เช่น กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ กระบี่ หัวหิน ที่ได้รับการโหวตจากกลุ่ม Digital Nomad ให้เป็นจุดหมายปลายทางที่น่าสนใจเพื่อทำงาน และพักผ่อน

ประเด็นในการพิจารณาคัดเลือกเมืองที่จะเป็นสถานที่ทำงานทางไกล นอกจากสัญญาณอินเทอร์เน็ต และการสื่อสารของผู้คนในเมืองแล้ว สถานที่ที่มีห้องสมุด ร้านกาแฟ และพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-Working Space) ล้วนอยู่ในความสนใจทั้งสิ้น รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรนันทนาการที่ได้มาตรฐาน สถานที่ที่สามารถประกอบกิจกรรมนันทนาการได้ เช่น สวนสาธารณะ พื้นที่โล่งในเมือง พื้นที่สีเขียวริมแม่น้ำ จะทำให้สถานที่นั้นได้รับความนิยมมากขึ้น

ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีศักยภาพที่จะเป็น The Land Of Digital Nomad เนื่องจากมีความหลากหลาย ทั้งความเป็นเมือง สนุกสนาน เมืองชายทะเล เมืองภูเขา เมืองประวัติศาสตร์ เมืองที่เป็นมิตรกับมุสลิม และเป็นมิตรกับกลุ่มหลากหลายทางเพศ (Muslim Friendly / LGBTQ Friendly) จุดแข็งที่โดดเด่นเมื่อ

เปรียบเทียบกับคู่แข่ง คือ การจัดการนันทนาการของเมืองที่ได้มาตรฐาน อยู่อาศัยเพื่อทำงานและพักผ่อน จะเสริมสร้างคุณภาพชีวิต (Quality of Life) และมาตรฐานความเป็นอยู่ (Standard of Living)

บทสรุป

แนวโน้มการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลกและของประเทศไทยดูเหมือนจะมีทิศทางที่ดีขึ้น ภายใต้เงื่อนไขหลักคือเชื้อไวรัสโควิด-19 ไม่มีการกลายพันธุ์และเพิ่มความเสี่ยงของการระบาดมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันการติดเชื้อตามระยะเวลาที่เหมาะสม หลายประเทศมีการผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการเดินทาง โดยเฉพาะการเดินทางระหว่างประเทศ ความตระหนักถึงความสำคัญของการปรับเปลี่ยนแนวทางการให้บริการของธุรกิจการท่องเที่ยวที่ต้องคำนึงถึงประเด็นการเดินทางท่องเที่ยวแบบ New Normal และการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น และอาจจะต้องรวมเอาประเด็นสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนเข้าไว้เป็นอีกเงื่อนไข ที่จัดว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลกและของประเทศไทย ซึ่งผลกระทบจะมีมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับความรุนแรงและความยืดหยุ่นของสงครามดังกล่าว

ที่ผ่านมา รัฐบาลไทยได้ดำเนินการจัดทำมาตรการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวในประเทศ และการผ่อนคลายมาตรการสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติให้สามารถเดินทางมาประเทศไทยภายใต้ข้อจำกัดทางด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยไม่ให้เกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างการเดินทางมา

ของนักท่องเที่ยวต่างชาติและความปลอดภัยของคนในประเทศ ขณะเดียวกันก็เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมรับกับแนวโน้มในทางที่ดีของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วงปี พ.ศ. 2565 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลกส่วนใหญ่มองว่าน่าจะเริ่มฟื้นตัวได้ในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี จึงได้จัดทำโครงการ Test & Go โดยการเปิด

ให้นักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่สนใจเดินทางมาประเทศไทยลงทะเบียน Thailand Pass ได้ทุกประเทศ แต่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขกำหนดไว้ ซึ่งนับว่าได้รับความสนใจเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยอ่อนไหวที่จะมีผลต่อการฟื้นตัวทางด้านการท่องเที่ยว ซึ่งนอกเหนือจากความเสี่ยงจากการระบาดที่อาจเพิ่มขึ้นอีก ที่สำคัญคือ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจจากค่าใช้จ่ายทางด้านการเดินทางที่เพิ่มขึ้นจากการปรับขึ้นราคาของระบบคมนาคม โดยเฉพาะราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากภาวะสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน และค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ของประเทศเป้าหมายในการเดินทาง รวมทั้งสถานการณ์การมีงานทำและรายได้ของประชาชนในแต่ละประเทศที่ยังคงอ่อนแรง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในฐานะหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยได้มองเห็นประเด็นเชิงนโยบายที่จะนำมาใช้เพื่อรองรับกับการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของประเทศ ทั้งเรื่องของการนำโมเดล BCG มาใช้กับการท่องเที่ยว การให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนาการในรูปแบบที่เน้นนวัตกรรมใหม่ ๆ (The Reimagine of Recreational Tourism) ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และสอดคล้องกับแนวคิดภายใต้โมเดล BCG ดังกล่าว เช่นเดียวกับการเพิ่มกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดที่จัดได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ให้ความสนใจกับการเดินทางท่องเที่ยวสูงและเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายใช้สอยทางด้านการท่องเที่ยว เช่น กลุ่มที่ถือครองสกุลเงินดิจิทัล (Digital Currency หรือ Cryptocurrency) ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าว สิ่งสำคัญคือ ความชัดเจนของนโยบายที่ต้องมีความสอดคล้องกันสำหรับหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทและภารกิจแตกต่างกันไป เพื่อนำไปสู่การวางแผนและแนวทางปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม การสร้างและผลักดันแนวคิดภายใต้แนวทางปฏิบัติดังกล่าวให้เข้าถึงผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และ

ภาคประชาชน การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยแวดล้อม (Enabling Factors) ที่เอื้ออำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การศึกษาและทบทวนความเป็นไปได้ของแนวทางปฏิบัติที่ยึดหลักความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยต้องตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคที่เป็นนักท่องเที่ยวท่องเที่ยวทั้งปัจจุบันและกลุ่มที่มีศักยภาพในการเป็นนักท่องเที่ยวท่องเที่ยวในอนาคต ที่สำคัญคือ การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ สำหรับการท่องเที่ยวที่ต้องอยู่บนพื้นฐานความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมตามแบบ “Happy Model” หรือที่เรียกว่า “โมเดลอารมณดีมีความสุข” ภายใต้โมเดลเศรษฐกิจ BCG เพื่อผลักดันให้ภาคการท่องเที่ยวของไทยกลับมาฟื้นตัวอีกครั้งในรูปแบบที่แข่งขันได้และยั่งยืน

ผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

จากข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (Tourism Satellite Account : TSA) แสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างต่อเนื่องตลอด 11 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2553-2563) โดยการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในปี 2553 เท่ากับ 976,703.55 ล้านบาท ได้ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยว (Tourism direct and indirect Gross Domestic Product) เท่ากับ 961,421.16 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.90 ของ GDP รวมทั้งประเทศ และก่อให้เกิดการจ้างงาน 3,939,851 คน หรือประมาณ ร้อยละ 10.36 ของการจ้างงานรวมทั้งประเทศ หลังจากนั้น 11 ปีต่อมา ในปี 2564 ซึ่งเกิดเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในทั่วโลกและประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง มีการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเท่ากับ 256,620.44 ล้านบาท ลดลงประมาณร้อยละ 73.73 เมื่อเทียบกับปี 2553 มีผลสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยว (Tourism direct and indirect Gross Domestic Product) ในปี

2564 โดยมีมูลค่าเท่ากับ 256,240.05 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.58 ของ GDP รวมทั้งประเทศ และก่อให้เกิดการจ้างงาน 3,893,120 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 10.31 ของการจ้างงานรวมทั้งประเทศ

ในปี พ.ศ. 2564 ประมาณการในเบื้องต้นว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในไตรมาสแรกมีมูลค่า 91,610.99 ล้านบาท ไตรมาสที่ 2 จำนวน 38,062.35 ล้านบาท ไตรมาส 3 จำนวน 18,539.96 ล้านบาท และไตรมาส 4 จำนวน 108,026.76 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.26 ร้อยละ 0.97 ร้อยละ 0.47 และร้อยละ 2.51 ของ GDP รายไตรมาสของประเทศ ตามลำดับ ก่อให้เกิดการจ้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในไตรมาสแรก 4,046,352 คน ไตรมาสที่ 2 จำนวน 4,014,301 คน ไตรมาสที่ 3 จำนวน 3,648,289 คน และไตรมาสที่ 4 จำนวน 3,863,540 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.77 ร้อยละ 10.61 ร้อยละ 9.68 และร้อยละ 10.19 ของจำนวนการจ้างงานรวมทั้งประเทศ ตามลำดับ

ผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

รายละเอียด	หน่วย	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564e	ปี 2563				ปี 2564e			
					Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
ค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยว (รายได้จากการท่องเที่ยว) (Tourism Expenditure)	ล้านบาท	3,030,875.33	887,090.46	256,620.44	532,962.44	38,338.02	136,311.56	179,478.44	92,163.46	38,245.41	18,560.08	107,651.49
% การเปลี่ยนแปลง (Y-o-Y)	ร้อยละ	159	-70.73	-71.07	-33.36	-94.09	-81.99	-78.25	-82.71	-0.24	-86.38	-40.02
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศด้านการท่องเที่ยว (Tourism GDP)	ล้านบาท	3,023,783.54	883,025.33	256,240.05	528,820.91	38,488.60	135,922.06	179,793.76	91,610.99	38,062.35	18,539.96	108,026.76
- ทางตรง	ล้านบาท	1,243,972.84	352,092.71	108,464.72	211,989.84	15,198.05	53,552.18	71,352.64	39,179.84	16,280.87	7,851.36	45,152.66
- ทางอ้อม	ล้านบาท	1,779,810.70	530,932.62	147,775.33	316,831.07	23,290.55	82,369.88	108,441.12	52,431.15	21,781.48	10,688.60	62,874.10
ภาษีจากการท่องเที่ยว (ทางตรง)	ล้านบาท	96,336.29	26,878.64	7,683.98	15,984.67	1,211.41	4,210.12	5,472.44	2,675.35	1,155.13	578.63	3,274.86
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ* (GDP of the Country)	ล้านบาท	16,892,411.00	15,636,891.00	16,179,826.00	4,137,075.00	3,534,836.00	3,853,530.00	4,111,450.00	4,053,192.00	3,913,505.00	3,917,629.00	4,295,500.00
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศด้านการท่องเที่ยว/ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Tourism GDP/ Total GDP)	ร้อยละ	17.90	5.65	1.58	12.78	1.09	3.53	4.37	2.26	0.97	0.47	2.51
- สัดส่วน TGDP ทางตรง / ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	ร้อยละ	7.36	2.25	0.67	5.12	0.43	1.39	1.74	0.97	0.42	0.20	1.05
- สัดส่วน TGDP ทางอ้อม/ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	ร้อยละ	10.54	3.40	0.91	7.66	0.66	2.14	2.64	1.29	0.56	0.27	1.46
การจ้างงานในด้านการท่องเที่ยว (Total Employment in Tourism Sector)	คน	4,376,506	3,909,592	3,893,120	4,046,907	3,793,354	3,888,176	3,909,929	4,046,352	4,014,301	3,648,289	3,863,540
การจ้างงานทั้งหมด**	คน	37,613,440	37,680,200	37,751,630	37,424,220	37,080,700	37,927,010	38,288,830	37,578,940	37,821,820	37,705,760	37,900,000
สัดส่วนการจ้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อการจ้างงานทั้งหมด (ร้อยละ)	ร้อยละ	10.81	10.38	10.31	10.81	10.23	10.25	10.21	10.77	10.61	9.68	10.19

หมายเหตุ : e หมายถึง ข้อมูลประมาณการ (ประมาณการ ณ วันที่ 15 พฤษภาคม 2565)
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศด้านการท่องเที่ยว (Tourism GDP) เป็นการรวม TGDP ทางตรง และทางอ้อม (ไม่รวม Induced Impact)
* ข้อมูลจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
** ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

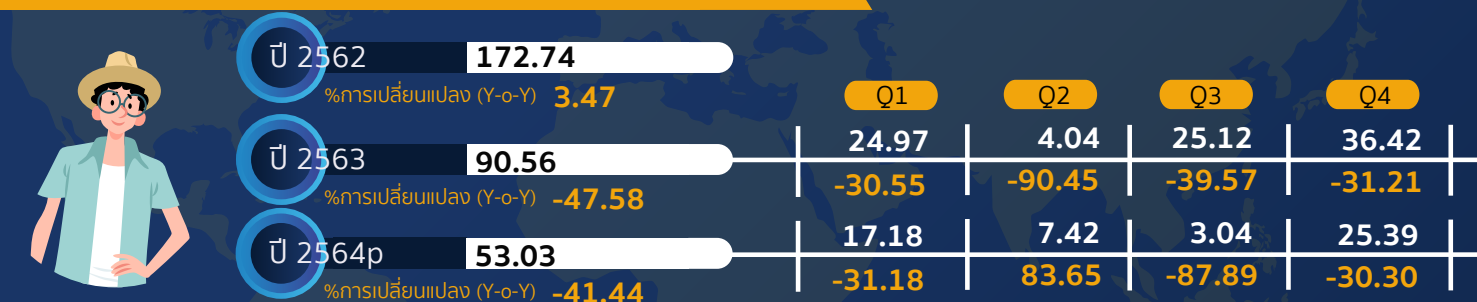
รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ปีที่ 3 ฉบับที่ 1/2565

ในปี 2564 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 0.43 ล้านคน และจำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศ 53.03 ล้านคน-ครั้ง ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยว มูลค่า 0.26 ล้านล้านบาท มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศด้านการท่องเที่ยว (Tourism GDP) 0.26 ล้านล้านบาท เกิดการจ้างงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 3.89 ล้านคน

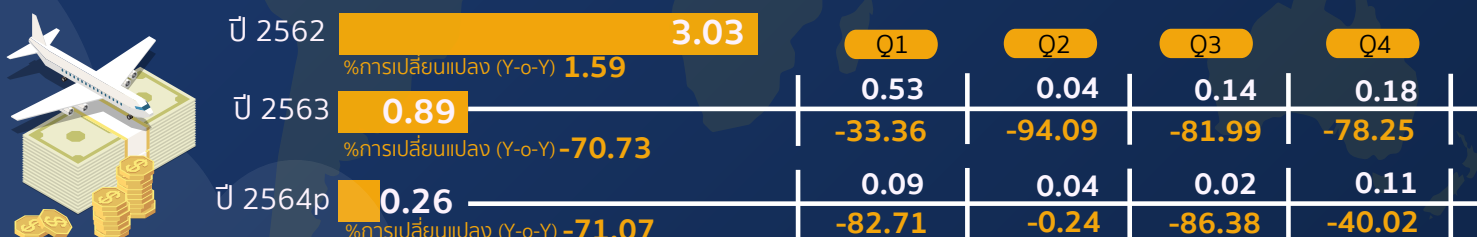
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)

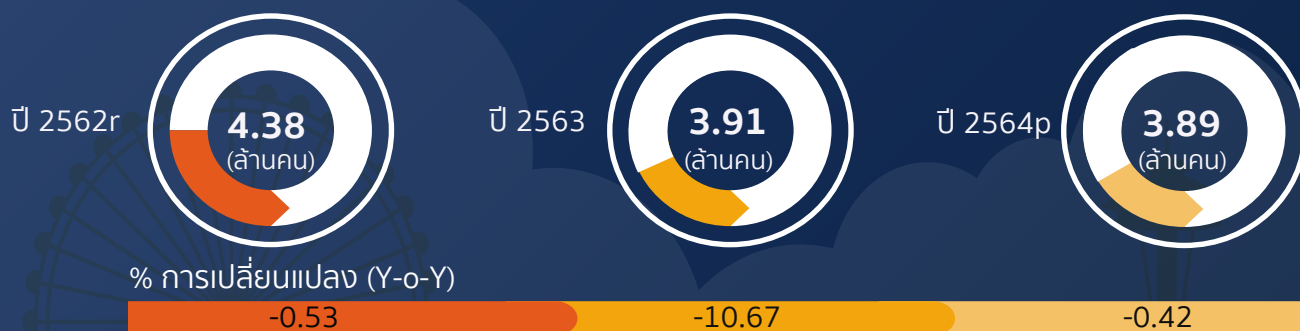
จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศ (ล้านคน-ครั้ง)

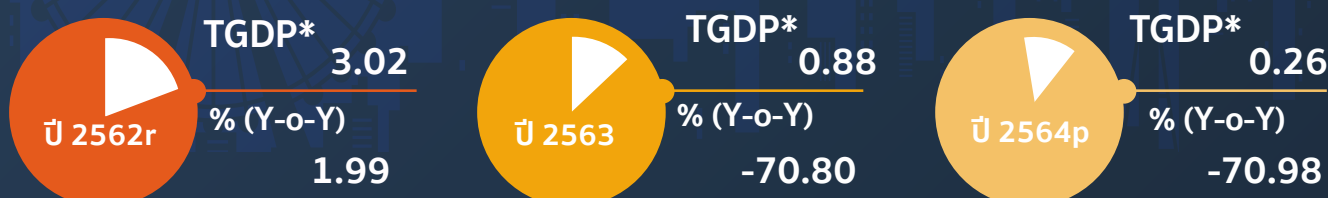
ค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยว (ล้านล้านบาท)

การจ้างงานในด้านการท่องเที่ยว (Total Employment in Tourism Sector) ปี 2562-2564

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศด้านการท่องเที่ยว (Tourism GDP) ปี 2562-2564

* ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทางตรงของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวบวกผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทางอ้อมของอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว (หน่วย: ล้านล้านบาท)

ที่มา : โครงการค่าใช้จ่ายในการพัฒนาและจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (ณ วันที่ 22 เมษายน 2565)
กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา

กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

เลขที่ 4 ถนนราชดำเนินนอก แขวงวัดโสมนัส
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100

โทรศัพท์ : 0-2283-1681

โทรสาร : 0-2283-1638

FACEBOOK : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา

Economics Tourism and Sports Division

Email : ets.mots@gmail.com

WEBSITE : www.mots.go.th

**กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา**

เลขที่ 4 ถนนราชดำเนินนอก แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100
โทรศัพท์ : 0-2283-1681 โทรสาร : 0-2283-1638

ภายใต้โครงการค่าใช้จ่ายในการพัฒนาและจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

